

Kızıl Bayrak

15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete

15 Haziran-1 Temmuz 94, Sayı:2, Fiyatı:15 000 TL

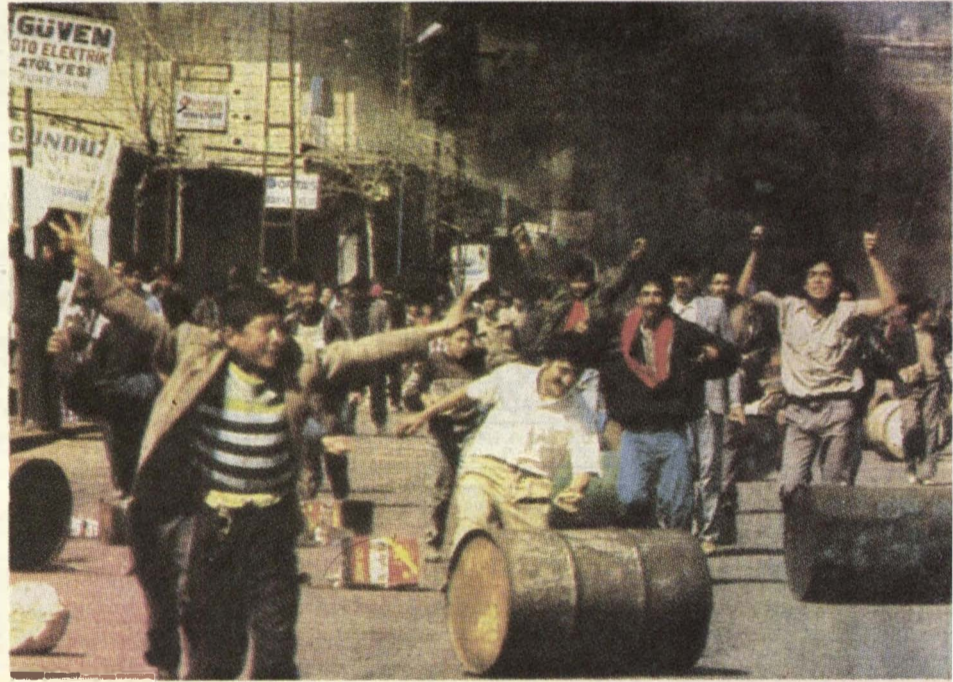
Kürt Halkına Tam Destek!

Kardeş bir halk katliamdan geçiriliyor
Seyirci Kalmak Suç Ortağı Olmaktır!
Susmak Onaylamaktır!

Kürt halkının onyılların birikiminden kök alan büyük tarihsel uyanışı ve mücadelesi onuncu yılını doldurmak üzeredir. Bugün dünya çapında kendini duyurmuş bu mücadele, dünyanın ezilen ve sömürülen halkları tarafından gitgide daha büyük bir ilgiyle ve sempatiyle izlenmekte ve desteklenmektedir. Fakat yazık ki yanıbaşındaki Türk halkı, Kürt halkına zulmeden aynı düşman tarafından ezilen ve sömürülen Türk işçi ve emekçileri, bu haklı mücadeleye henüz gerekli ilgi ve desteği gösterememektedirler. Oysa bu, herkesten çok, dünyanın tüm öteki halklarından önce, kendi görevleridir. Türk emekçi halkı henüz bu görevinin gereklerini yerine getirmediği içindir ki, Türk sermaye sınıfı ve onun devleti, mazlum bir halka karşı kirli bir savaşı tüm gücüyle sürdürme kolaylığını bulabilmektedir. Baskıda, terörde, işkencede, toplu sürgünde, katliamlarda, kontr-gerilla tarafından sistematik olarak sürdürülen cinayetlerde sınır tanı-

mamaktadır.

Kürt halkının büyük tarihsel uyanışı ve mücadelesi, ulusal inkara ve köleliğe karşı bir ulusal eşitlik ve özgürlük mücadelesidir. Bu mazlum bir halkın bir kimlik ve onur mücadelesidir. Kürt halkının bu ulusal uyanışı ve mücadelesi, 12 Eylül sayesinde toplumsal muhalefeti ezen ve uzun süreli bir siyasal istikrarı nihayet sağladığını zanneden sermaye düzeninin üstüne yıllardır bir kabus gibi çökmüştür. İşçileri ve emekçileri açlığa mahkum eden, yüzbinlerce devrimciyi ve halktan insanı işkenceden ve zindandan geçiren, her türlü karşı koyuşu asker çizmesiyle ezen sermaye iktidarı, Kürt halkından umulmadık bir tokat yemiştir. Generaller rejimi, kapitalistler milyarder

kazansın diye 24 Ocak Kararları'nı süngü zoruyla işçilere ve emekçilere dayatmışlardı. Oysa bugün, 12 Eylül'ün bu mağrur generallerinin, Kürt halkının soylu direnişi karşısında süngüsü çoktan düşmüştür.

Sermaye düzeni 12 Eylül döneminde Kürdistan'da görülmemiş bir zulüm uyguladı. Bununla henüz filiz halindeki ulusal uyanışı daha başından boğmayı umuyordu. Fakat zaman ona yanıldığını gösterdi. Ulusal zulümle rüzgar ekiliyordu, karşılığında ulusal direniş fırtınası biçilecekti. Silahlı direniş ilk patladığında sömürgeci düzen onu küçümsedi, geçmişte olduğu gibi kolayca ezeceğini sandı. Ne var ki bu yanılısına ona pahalıya patladı. Küçük gerilla gruplarının özgürlük ateşini tutuşturmasıyla başlayan mücadele, bugün bütün bir Kürt halkına malolmuştur. Kürt halkını yeniden köleliğe mahkum etmek artık mümkün değildir.

Bu bir ulusal eşitlik ve özgürlük mücadelesidir. Haklı ve meşru ulusal istemlere dayanmaktadır. Kürtler kimseden kendilerine ait olmayan bir şey istememektedirler. Tersine kendilerine ait olan, fakat başkaları tarafından zorla ve katliamla gaspedilen, 70 yıldır inkar edilen temel ulusal haklarını istemektedirler. Her onurlu ulus gibi kendi kaderlerini kendileri tayin etmek istemektedirler. Bu onların en doğal hakkıdır ve onlar bu hakkı kullanmak olanağını elde etmek için en büyük acılar içinde, en büyük kahramanlıkları göstermektedirler.

Kürt halkı, bugünkü sömürü ve zulüm düzeninin bekçisi olan mevcut devletten nefret etmektedir. Fakat Türk halkına karşı büyük kardeşlik duyguları

Devamı 3. Sayfada

Kızıl Bayrak

Devrimci ve Devrimci Çözüm

Türkiye devrimcisinin önündeki güncel manzaranın temel unsurları nelerden oluşmaktadır?

İlkin, kriz içindeki düzen. Bu bir yapısal kriz, çok boyutlu, Türkiye'nin son 30 yılına damgasını vurmuş. Fakat bugün hızla ağırlaşmakta, kapitalist ekonomi derin bir sarsıntı geçirmekte. Bunu siyasal planda bir yönetememe krizi tamamlamakta. Sermaye düzeni gitgide daha geniş bir ölçekte, varlığını çıplak zora dayandırmakta, egemenliğini bu yolla sürdürmeye çalışmakta. Rejimin generaller, kontr-gerilla ve siyasi polis şefleri yönetimine dayalı karakteri gitgide daha çok açığa çıkmakta. Polis rejimini perdeleyen parlamento ile siyasi partiler işlevlerini yitirmekte. Özetle, "Cumhuriyet tarihinin en büyük krizi" tanımı, bugünkü krizin boyutları konusunda bir fikir vermekte.

İkinci olarak, 70 yılın birikimiyle kendini tüm şiddetiyle ortaya koymuş bir Kürt sorunu. Ezici ağırlığı ile Kürt köylülüğüne ve kentsel halk katmanlarına dayanan güçlü ve örgütlü bir Kürt özgürlük mücadelesi. Bu mücadeleye hakim bir devrimci önderlik ve bu önderlikte Türkiye'nin devrimci kuvvetleriyle birleşme isteği.

Üçüncüsü, hoşnutsuzluğu sürekli büyüyen bir işçi-emekçi hareketi. İşçi sınıfında açık bir mücadele isteği, yıllardır süren ve zaman zaman geniş bir kitle katılımına ulaşan bir işçi eylemliliği.

Dördüncüsü, 12 Eylül yenilgisine, Doğu Bloku'nun çöküşüne ve bu nedenlerle yaşadığı ağır kan kaybına rağmen, belli bir kesimiyle mücadelede ısrar gösteren bir devrimci hareket. Örgütlü devrimci hareketin ancak çok küçük bir bölümünü kucaklayabildiği önemli bir devrimci birikim.

Bunlara, son bir unsur olarak, Türkiye'yi çevreleyen coğrafya da eklenebilir. Türkiye bugün dünyanın en istikrarsız,

Devamı 3. Sayfada

Kirli Savaşı Reddet!

Gençlerimiz askerlikten kaçıyor. Bu kaçışın pek çok etkeni olmakla birlikte, temel nedeni Kürt ulusuna karşı yürütülen kirli savaştır. Savaş Karşıtları hareketinde olduğu gibi kimi gençler kirli savaşa alet olmayı açıktan reddediyor, kimi de daha suskun bir biçimde kardeş bir halkın toptan yokedilmesi hareketine katılmak istemediğini ortaya koyuyor.

"Kaçış" tabirine denk düşen asıl tavır ise, daha geri bilince sahip gençlerin tavrı. Daha geri bilinç, ulusal sorun konusunda herhangi bir bilgi ve tavır sahibi olmamak, ama, devletin kirli savaş yöntemlerini sadece Kürt halkına karşı değil kendi askerlerine karşı da uyguladığını duymak/görmek ve bu çerçevede askerliği reddetmek anlamına geliyor. Sıradan emekçiler, işçiler, köylüler, artık "Vatan-Millet-Sakarya!" teranelerini yutmuyor. Çocuklarını pis-pisine ölmeye göndermek istemiyor. "Pisipisine" ölmek, aslında pislenerek ölmek anlamına da geliyor.

Askerlik çağındaki gençliğin eğitim görmüş kesimine gelince, bunlar (eğer özel yetiştirilmiş faşistler değilse) ne devletin ve "vatan hizmeti"nin kutsallığına inanacak kadar saf, ne de genel olarak "kutsallık" kavramına aşınadılar. Bu gençlerin, bir değeri kalmayan "resmi eğitim" kurumlarına yapışması ise, bu kurumların diploma gibi bir "maddi değer" yanında, askerliği erteletme gibi son derece "önemli" bir avantaj sağlamasından kaynaklanıyor. Devletin, zorunlu askerlik konusunda öğrencilere yüklenmesinin nedeni de bu kurumların adeta bir "asker kaçağı" yuvasına dönüştüğünü görmesidir. (Şaşırtıcı ama T.C. de arasında gerçekleri görebiliyor!..)

Bu aşamada sorun şu: Yeni nesil gençlik, bu askerlik reddini artık bir "kaçış" olmaktan çıkarıp, bilinçli ve örgütlü bir redde dönüştürmelidir. Tabu yıkmak da, özgürleşmek de sanıldığı kadar basit değildir. Saç uzatıp, küpe takarak "özgürlüğü" tadabilirsiniz. Fakat aynı zamanda, yaşa-

duğunuz dünyanın ve ülkenin, üyesi bulunduğunuz toplumun sorunlarına ilgisizliği, politikadan uzaklığı yaşıyorsanız (kısacası tam da hakim sınıfların istediğini yapıyorsanız) "özgürlük" tasmanızın zinciri pek o kadar da uzun değil demektir. Burjuvazinin gençlere tanıdığı, layık gördüğü özgürlük, ancak aile yasaklarını çiğnemeyi hoşgörecektir. Sıra burjuva toplumun ve devletin yasaklarına geldiğinde ise özgürlük kalmaz. Ne temel insan hakları, ne de vicdani red hakkı... İnsanlar, burjuvazinin çıkarları neyi öngörüyorsa onu yapmak zorundadırlar. Olası redlere karşı yasaları, yasa koruyucuları, polisleri, mahkemeleri, cezaevleri ve idam sehpaları hazır. Eğer kanemici kapitalistlerin çıkarı, Kürt ulusunun köleleştirilerek sömürülmesini gerektiriyorsa, bütün gençler, itiraz etmeden kurbanlık koyunlar gibi ölüme gitmelidir. Binlerce Türk ve Kürt gencinin ölümü, pek çoğunun ruh sağlığını yitirmesi, yoksul Kürt köylülerinin toplu imha veya göçü pahasına da olsa, bu böyle olmalıdır.

İşte özgürlüğe, bu gerçek sınırlarından, özgürlüğün asıl düşmanı olan hakim sınıfın yasa ve zorunu reddetme açısından bakmak gerekir. Özgürlüğün gerçek tadına da ancak böyle varılabilir. Gençlik, küçük mutluluklarla avunacak kadar düşsüz, umutsuz ve geleceksiz olamaz. Başka bir ulusun (Kürtlerin) özgürlük istemine saygı ile, kendi kişiliğine ve kişisel özgürlüğüne sahip çıkma ve saygı duyma ancak bir arada gerçekleşebilir. Birine sahip olmayanın, diğeri hakkında söyleyeceği söz hiçbir anlam ve samimiyet taşımayacaktır. Gençler, okullardan zorla askere götürülmeye karşı örgütlenmeli ve birlikte mücadele etmelidirler. Bugün askere gitmemenin her biçimi gerekirse de, sadece bir açık öğretim kurumuna kayıt, genç bir insan için özgür ve saygın bir davranış değildir. Bu kirli savaşı daha açık, net ve daha yüksek sesle reddetmek gerekir.

Savaşırsız-sömürsüz bir dünyada gerçekten özgür yaşamak; işte gençliğe layık olan budur. Bunun gerçekleşmesi ise gençliğin bu doğrultudaki mücadelesinde daha kitlesel, daha aktif rol almasına bağlıdır.

Türk Gençleri Neden Askerlikten Kaçıyor? Kürt Gençleri Neden Gerillaya Katılıyor?

Kayıtlı 250.000 asker "kaçıyor" ve daha kayıtsız yüzbinler, dahası henüz askerlik yaşı gelmemiş ama devletin ordusuna "teslim" olmamayı şimdiden kafasına koymuş, çoğu emekçi çocuğu, milyonlarca genç... Gerilladan üç-beş hain çıkıp da devlete teslim olsa, neredeyse "milli" bayram ilan edecek olan sermaye basını, yukarıdaki gerçek karşısında "yorum" yapmıyor. Çünkü "kutsal" ilan ettikleri kurum ve kavramlara karşı emekçi halkın gittikçe daha fazla kayıtsız kalmakta oluşu, kendi düzenlerinin çürümüşlüğüne ve iflasının da açık bir ifadesi anlamına geliyor.

Düzen, devlet ve özellikle ordu, içine düşmüş olduğu bu durumdan içten içe büyük bir korku duyuyor. "Vatan, Millet, Sakarya!" edebiyatının etkisiz kalması karşısında, elinde kalan tek silah ile, yani daha fazla baskı ve şiddet ile gençleri yıldırma çalışıyor. Onun asıl korkusu, yüzbin, ikiyüzbin asker eksiğinin orduyu nicel bakımdan zayıf düşürmesi olgusu değil. Asıl bu gelişmelerin politik, ideolojik bakımdan taşıdığı anlam korkutuyor onları. "Ordunun şerefi" değil sadece tehdit altın-

da olan, asıl "devletin bekası". Bakın ki şu işe, Kürt "bölcüler"den sonra, şimdi de Türk "bölcüler" musallat oldu bu devletin başına! "Bugün orduyu tanımayan, onun çağrısına uymayan, yarın düzeni, devleti tanımaz." diye düşünüyor burjuvalar... Kendi "askeri"ne bile söz geçiremeyen generaller, yarın işçi sınıfına, emekçilere karşı darbe yapmak gerekli olduğunda, kimbilir ne durumlara düşerler bu halk karşısında. Bunu düşünüyorlar ve korkuyorlar, dizlerinin bağı çözülüyor korkularından...

Düzenin bu korkusu arttıkça saldırganlığı da artıyor. Asker "kaçakları" hakkında yeni ve ağır ceza yasaları getiriliyor. Komünistlere, devrimcilere, Kürt yurtseverlere ve vicdani redcilere karşı öfkeli saldırıları bir yana; bu konuda küçük bir kusuru olursa devlet kendi hizmetkarlarının bile gözünün yaşına bakmıyor. Şovenist HBB TV yayıncılarının tutuklanması olayını hatırlayalım. Ama sonuç gene de değişmiyor; asker "kaçakları"nın ve sömürgeci kirli savaşın daha bilinçli protestocularının sayısı azalacağına her geçen gün daha da artıyor. Asker "kaçakları" hakkında hapis ve para cezası

getiren yasanın yürürlüğe girmesinden önceki son başvuru tarihine kadar resmi kayıtlı 250.000 "kaçak"tan (o da devletin resmi açıklamasına göre) sadece 50.000 kadarının "teslim" olması bu gerçeği vurguluyor. Milli Savunma Bakanı Gölhan, "Ben askerlik hizmetinden bilerek kaçacak, hiçbir Türk gencinin olduğunu sanmıyorum" diyor. Evet, yeni yasa ile getirilen 6 aydan 3 yıla kadar ağır hapis ve kamu hizmetlerinden men cezalarına rağmen ne yaptığını "bilmeden" askerden "kaçan" yüzbinlerce genç!

Bu durum, Türk gençlerinde sömürgeci kirli savaşa alet olmama yönünde yaygınlaşan eğilimin bir göstergesidir. Kendisine işsizlik, açlık, baskıdan başka bir şey vermeyen bu sömürü düzenini bir de kanlarıyla beslemek istemiyor Türk gençleri. Ne amaç için savaşacak? Hele bu düzenin sefasını süren tekelci patronların (*Özgür Gündem* gazetesi, en büyük 100 şirketin sahiplerinin çocuklarından Kürdistan'da askerlik yapan, hele cepheye sürülen bir tek kişinin olmadığını açıklamıştır), milletvekillerinin, generallerin çocuklarının "askerliğini" tatilde geçirdiğini görünce

askerden "kaçmak"la haklı olduğu inancı daha da artıyor. Kürdistan'a askerliğe gidip de alet olduğu vahşetten dolayı ruhsal bunalıma girerek geri dönmüş, sakat kalmış olanları da görüyor ve haklılığına olan inancı daha da pekişiyor.

Ama askerden "kaçmak", ne sadece can korkusu ne de yukarıdaki "eşitsizliğe" karşı basit bir tepkiden ibaret değildir. Tümöyle bilince çıkmış olmaktan uzak olsa da, "Burjuvaların, generallerin çocukları gitsin, o zaman ben de giderim." düşüncesinin bir anlamı var. Emekçi halk ve gençlik, bu göze batan "eşitsizliğin" sorgulamasından hareketle, "Kimin çıkarları için Kürtlere karşı savaşa gideceğim?" sorusuna da belli bir yanıt getirmiş oluyor. Yani bu tutumun altında bugün belli belirsiz olsa da sınıfsal eşitsizliğe bir tepki yatıyor. "Bu düzen bana ne verdi ki, ben bu düzen için canımı vereyim?" sorusu soruluyor. Eskiden askerlik yapmamayı, hele askerden "kaçma"yı alınlarında koca bir leke olarak gören emekçi Türk aileleri bugün gitgide oğullarını askerden "kaçması" için bizzat kendileri teşvik ediyor, koruyor, gizliyor. Yoksa nasıl

olur da bir türlü izi bulunamaz yüzbinlerce gencin, hem de devletin askerlik işini bu kadar sıkı tuttuğu bir dönemde? Komşunun oğlunun askerden "kaçtığı"ni duyan artık ihbar etmiyor. Biliyor ki yarın kendi oğlunun başına da gelecek aynı durum. Gizli, sessiz bir dayanışmaya giriyor komşusuyla düzenin yasalarına karşı: "İyi ki gitmemiş, bir o mu aptal canını verecek, giden ağam, gelen paşam!" diye düşünüyor.

Bir de madalyonun öteki yüzü var: Kürt gençleri. Onlar neden koşar adım çıkıyor dağlara, gerillaya katılmaya?

Bir taraf özgürlüğe karşı, diğer taraf özgürlük için savaşılıyor! İşte savaştan kaçış ve savaşa koşuş tezatlığının anlamı burada yatıyor!

Ama askerden "kaçmak" kendi başına, kirli savaş karşısında tarafsız yapmıyor kimseyi. Ne de bu düzenin diğer pisliklerinden kurtarıyor. Askerden "kaçıyorsun", peki işsizlikten, sefaletten, açlıktan nasıl kaçacaksın? Kirli savaşa gitmemek yetmez, kirli savaşa hayır demek gerekir. Ordunun saflarında düzen için savaşmamak yetmez, proletaryanın saflarında düzene karşı savaşmak gerekir.

Baş Sayfadan Devam

Kürt Halkına Tam Destek!

içindedir ve mücadelesini onun mücadelesiyle birleştirmek istemektedir. Sömürgeciler tarafından demagogik bir biçimde istismar edilen "bin yıllık" kardeşliği eşitlik ve özgürlük temeli üzerinde, bu biricik sağlam ve adil temel üzerinde geleceğe taşımak, artık tümüyle Türk işçi ve emekçilerine bağlıdır. Onların Kürt halkının haklı ve meşru taleplerine sahip çıkmasına, kahramanca mücadelesinde ona tam destek vermesine bağlıdır. Fakat en önemlisi, iki halkın arasına bir zulüm ve katliam makinası olarak giren bugünkü sermaye devletinin yıkılmasına, bu devletin dayandığı sermaye sınıfının devrilmesine bağlıdır.

Sermaye düzeni çürümüş ve iflas etmiştir. O bir kaç on yıldır bir yapısal kriz içindedir. Asalak kapitalistler ve onların sırtını dayadıkları emperyalizm, Türkiye'nin iflas etmiş kapitalist düzenini ordu ve polis zoruyla ayakta tutmaktadır. Halkın muhalefeti ve mücadelesi her seferinde askeri darbelerle, bunlar sayesinde uygulanan kanlı bastırma operasyonlarıyla ezilmekte ve kontrol edilmektedir. Fakat bu çözüm olmamakta, sorunlar, muhalefet ve mücadele her seferinde kendini yeniden göstermektedir. Çözüm devrimdir; toplumun sırtında asalak bir ur haline gelmiş bulunan, emekçilerin alınterine ve kanına doymayan kapitalistler sınıfını devirmektir. Çözüm işçi sınıfı önderliğinde sosyalizme yürümeştir. Sosyalist bir işçi-emekçi cumhuriyeti kurmak için savaşmaktır.

Kürt halkına sömürgeci zulüm uygulayan bu sınıf, işçilere ve emekçilere de en ağır sömürüyü ve her türlü demokratik haktan yoksunluğu reva görmektedir. IMF ve Dünya Bankası istiyor diye ve kapitalist ekonominin krizini halkın sırtından hafifletmek için, "paket" üstüne "paket" açılıyor. Halk açlığa mahkum ediliyor, yüzbinlerce işçi sokağa atılıyor. Bu arada yağma, talan, israf ve bir avuç asalağın safahatı tüm hızıyla sürüyor. Halktan gaspedilen trilyonlarla kirlili bir savaş sürdürülüyor. Kardeş bir halkın kanı oluk oluk akıtılıyor. Eğitimden, sağlıktan, temel hizmetlerden kesilen kaynaklar baskı mekanizmasını

güçlendirmek için kullanılıyor. Ordu ve polis büyütüldükçe büyütülüyor. Sömürü ve baskı düzeninin kolluk kuvvetleri tahkim ediliyor. Bu, işçi sınıfıyla, emekçilerle alay etmektir. Bu, emekçi halkın bugünüyle ve geleceğiyle oynamaktır. Türkiye'nin işçileri, emekçileri, tüm ezilenleri buna artık dur demelidir.

Kürt halkının ulusal haklarını ayaklar altında çiğneyen bu düzen, Türk halkının ulusal onurunu da emperyalistlerin ayakları altına sermiştir. Emperyalizme göbekten bağımlı Türkiye kapitalizmi artık bununla da yetinmemektedir. KİT'ler "özelleştirme" adı altında kelepirci mal niyetine yerli ve yabancı tekellerin yağmasına açılmıştır. Ekonomiyi ve maliyeyi IMF ve Dünya Bankası teknisyenleri doğrudan yönetmektedir. İç ve dış politika ABD'nin tam hizmetinde ve denetimindedir. Milli savunma Pentagon'un güdümündedir. Ve Türkiye'nin başında bugün, "ikinci vatan"ı ABD ile övünen Amerikan vatandaşı bir başbakan vardır.

ABD istedi diye Somali'ye asker gönderdiler. Şimdi ise Bosna'ya gönderiyorlar. Bunu "müslüman Boşnaklar"ın özgürlüğü için yaptıklarını söylüyorlar. Oysa aynı ordunun yüzbinlerce askeri "müslüman Kürtler"in özgürlük mücadelesini boğmak için Kürdistan'dadır. Sermayenin ordusu, nerede olursa olsun, halklara özgürlük için değil, kölelik ve zulüm

için vardır.

Kapitalist sınıf, Kürt halkının haklı mücadelesine karşı emperyalist dünyadan yardım ve destek almak için uşaklıkta sınır tanımıyor. Kürt halkını ulusal kölelik altında tutabilmek için, tüm Türkiye halkı üzerindeki emperyalist köleliği perçinliyor. Türkiye'nin kendi deneyimi bir kez daha gösteriyor ki, "Bir ulusu ezen bir başka ulus özgür olamaz!" Türk burjuvazisi Kürt halkını ezme için Türk halkını açlığa mahkum ediyor, her türlü demokratik haktan yoksun bırakıyor, emperyalist kölelik ilişkileri içinde tutuyor. Bu da gösteriyor ki, Türkiye işçi ve emekçilerinin Kürt halkının haklı özgürlük mücadelesine verecekleri her destek, gerçekte ve aynı zamanda, kendi kurtuluş mücadelelerine bir katkı, bu doğrultuda bir adımdır.

Bugün Kürdistan'da oluk oluk kan akıtılıyor, akıtılan kardeş bir halkın kanıdır. Bugün Kürdistan'da yüzlerce köy yerle bir ediliyor, yerle bir edilen kardeş bir halkın yerleri-yurtlarıdır. Bugün Kürdistan'da işkence ve zulümde sınır tanınmıyor, işkence ve zulme uğrayanlar kardeş bir halkın mensuplarıdır. Bugün Kürdistan'da onbinlerce köylü zorla sürgün ediliyor, sürgün edilen bu insan kitleleri Türklerin "bin yıllık" kardeşleridir. Bugün Kürdistan'da aydınlar ve politikacılar sistematik bir biçimde devletin karanlık güçleri tarafından katlediliyor, katledilenler kardeş bir halkın seçkin evlatlarıdır.

Peki Türkiye işçi sınıfı tüm bunlara neden seyirci kalıyor? Türk işçi ve emekçileri tüm bu olanlara niçin suskun kalıyor? Seyirci kalmak, suç ortağı olmaktır! Suskun kalmak onaylamaktır! Tarih vicdanında sorun her zaman böyle anlaşılacaktır. Haksızlığa, eşitsizliğe ve zulme karşı adaletten ve özgürlükten yana olan hiçbir sınıf bunu kabul edemez, etmemelidir. Hiçbir onurlu halk bu duruma seyirci kalmaz, kalmamalıdır.

**Kürdistan'da kirlili savaşa son!
Yaşasın sosyalist işçi-emekçi iktidarı!**

Kızıl Bayrak

Baş Sayfadan Devam

Devrimci ve Devrimci Çözüm

en bunalımlı bir dizi bölgesinin tam orta yerinde duruyor. Bir tarafında Balkanlar, öteki tarafında Kafkasya, ve nihayet, güneyinde Ortadoğu. O Ortadoğu ki, Filistin sorununu denetim altına almada sağlanan önemli başarıya rağmen, emperyalist dünya için bir "istikrarsızlık kuşağı" olmayı sürdürüyor ve sürdürecektir. Türkiye'nin devrimci süreçlerinin başarılı bir seyri, onu çevreleyen kriz coğrafyasındaki olayların gelişme seyrini etkileme ve yön değişikliği yaratma şansına da önemli ölçüde sahip olacak.

Kuşkusuz, sıralanan tüm bu unsurların, farklı bir yönden bakıldığında görülebilecek olan başka özellikleri de var:

Düzen ağır bir kriz içindedir ama, toplum üzerinde zora dayalı tahakkümünü perçinlemekle kalmamakta, yığınları da halen ideolojik politik açıdan denetim altında tutabilmektedir. En yoz kozmopolit kültürden dinsel biçimler içindeki ortaçağ ideolojisine, Türkçü ve islamcı akımlardan reformist ve sosyal-reformist partilere, devasa bir medya tekeline sendika bürokrasisine, düzenin sayısız etki kanalı ve emniyet sübabı var.

Kürt hareketi kendini çözüm gündemine sokmuştur, ama emperyalizm sorunun bölgesel karakteri ve barındırdığı devrimci potansiyeli gözetenek, Filistin ya da Güney Afrika'da olduğu gibi, onu denetim altına almak ve sistem içi bir çözüme bağlamak için seferberlik içindedir. Kürt özgürlük mücadelesi halen devrimci bir önderlik altındadır ama, Türkiye'nin devrimci toplumsal-siyasal dinamikleriyle buluşamadığı ölçüde zorlanmakta, bu zorlanma onu her türlü olumsuz akıbet riskiyle yüzyüze bırakmaktadır. Yenilgiden sistem içi bir çözüm üzerinde uzlaşmaya kadar...

İşçi ve emekçi kitleler büyüyen bir hoşnutsuzluğu yaşamaktadırlar ama, henüz dolaysız biçimde politik mücadele sahnesine çıkmayı başaramamış de değiller. Yıllardır izlediği ihanet çizgisine, bunun işçi tabanında yarattığı açık tepkiye rağmen, devrimci önderlik alternatifinin kendini pratikte ortaya koyamadığı bir durumda, sendika bürokrasisi sınıf hareketi üzerindeki denetimini sürdürmeyi başaramamıştır. Kapitalistlerin sömürü politikalarına karşı öfkeyle eyleme geçen işçi kitlelerine, kapitalist egemenlik sisteminin tarihsel-ideolojik sembollerini dayatma kolaylığını bile bulabilmektedir.

Geleneksel devrimci hareketin ayakta kalmayı başarmış kesimleri mücadelede belirgin bir inat gösteriyorlar ama, sağlam bir devrimci perspektiften ve kitleleri sürüklemeye yeteneğinden çok büyük ölçüde yoksun durumdadırlar. Tek tek güçsüz oldukları halde, düzenin emekçilere ve devrimci harekete karşı topyekün bir mücadeleyi sürdürdüğü bir ortamda, kendi aralarında devrimci bir eylem birliği gerçekleştirme, mücadele cephesini birlikte örme sorununa ilgisiz kalabiliyorlar. Birleşik devrimci bir cereyanın yaratılmamasının devrimci potansiyeli kucaklayamamanın en temel etkeni olduğunu gözden kaçırabiliyorlar.

Son olarak, Türkiye'nin odağında yer aldığı coğrafya bir dizi istikrarsız bölgeden oluş-

maktadır. Ama, buralarda devrimci dinamiklerden çok, gerici dinamikler hareket halindedir. Bu ülkelerde gericilik, istikrarsızlığın gerçek temeli olan ağır iktisadi ve toplumsal sorunları bu gerici çatışmalarla örtmeyi başarabilmektedir. Ortadoğu elbette bunun belirgin bir istisnasıdır, fakat burada da sisteme yönelik toplumsal tepkiyi sistem içi bir güç olan dinsel akımlar kontrol etmekte, böylece devrimci dinamikler bir başka yoldan tahrip edilmektedir vb. vb.

Bütün bunlar da aynı manzaranın öteki yüzüdür. Burada, bir devrimcinin gözden kaçırılmayacağı kritik bir ayırım var. İlk kategoride sıralanan gerçekler, esas itibarıyla, objektif imkanlardır. Oysa ikinci kategoride sıralananlar, önemli ölçüde, sistemin karşı çabaları yarattığı engeller, ya da devrimci müdahaleye konu olması gereken subjektif zaaflardır. Ve zaten devrimcilik de, objektif imkanları en iyi biçimde değerlendirerek karşı çabaları ve hareketin subjektif zaafalarını aşabilmek demektir. Bu yapılabildiği ölçüde böyle adlandırılmaya hak kazanabilir. Elbette bu perspektife dayalı bir devrimcilik, modern sınıf ilişkilerinin egemen olduğu bir toplumda ancak işçi sınıfı devrimciliği olabilir.

Türkiye'nin geçmiş döneminde, küçük-burjuva devrimciliğinin belirgin zaafı kolay devrim hayalleriydi. 12 Eylül yenilgisinden sonra ve özellikle de bugün, tersinden bir eğilim kendini "devrimcilik" anlayışı olarak ortaya koyuyor. Devrim belirsiz bir geleceğin sonrasına atılıyor, "gerçekçilik" adına devrimcilik misyonunu boşa çıkaran bir düşünüş ve davranış tarzı sergileniyor. Bu düşünüş tarzı, koşulların bu ele alınış biçimi, en pespaye bir "reel politik"ın, reformizmin ve tasfiyeciliğin zeminini oluşturuyor. Buna yalnızca bir örnek:

Kürt devrimci hareketi herşeyin bittiğinin sanıldığı bir sırada ve en geri bir noktadan başladı, bugünkü büyük gelişmeyi yarattı. Bugün bu hareketin kaderi, çok büyük ölçüde, Türkiye'nin devrimci dinamiklerinin ne ölçüde gelişebileceğine sıkı sıkıya bağlanmış durumda. Bugün Türkiye'de devrimci olmak, bunun bilincinde olmak ve bu çerçevede kendi rolünü oynamaktan geçer. Oysa açık ya da örtülü bir biçimde bundan kaçanlar, Kürt halkının 70 yıllık devrimci birikimini sistemin kanalları içinde tüketecek çözümleri rasyonalize etmekle meşguller. Türkiye solunda bugün devrimci geçinenlerden oluşan bir "Kürt halkının dostları" kulübü var. Bu kulübün üyeleri Kürt halkının mücadelesine dışardan desteklerini veriyorlar. Ama desteği asıl anlamlı olacak alanda devrimci bir gelişmenin önünü açarak vermekten geri durdukları ölçüde, devrimcilikten uzaklaşıyorlar ve Kürt halkının devrimci mücadelesinin karşı karşıya kalabileceği risklere seyirci kalmak yoluyla ona gerçekte kötülük yapmış oluyorlar.

Kürt halkının beş-altı yılda devrim yoluna girmeyi başarmasına alkış tutanlar, işçi sınıfının çok daha kısa bir zamanda bunu başarabileceğine, burada çok şeyin gösterilecek devrimci çabaya bağlı olduğuna inanmıyorlarsa eğer, neden kendilerine devrimci diyorlar ki?..

Sermaye Ekonomik Krizden Çıkabilir mi?

Sermaye Düzeni 1980'li Yıllardaki Gibi Kısmi ve Geçici de Olsa Krizden Kurtulabilmeyi Başarabilir mi?

Bu Herşeyden Önce Sınıf Mücadelesinin Gelecekte

Alacağı Seyre Bağlıdır.

Bunu Şimdilik Bir Yana Bırakırsak, Bunun

Dışındaki Tüm

Etmenlerde Burjuvazinin İşini Hayli Güçleştiren

Ciddi Zorluklar

Sözkonusudur.

Komünistler yalnızca, burjuvazinin kendisi dahil herkesin kriz çılgınlıkları attığı bu dönemde değil, buzdığın henüz su üzerinde görülmediği, krizin bütün çarpıcılığıyla kendini ortaya koymadığı yakın geçmişte de düzenin iktisadi, siyasi ve ideolojik planda ciddi bir tıkanma ve kriz ile yüzyüze olduğu gerçeğini vurgulamaktaydılar. Görünürde pek çok şey iyi gitmekteydi. Burjuvazi, yüksek büyüme hızından, Merkez Bankası'nda biriken döviz stoğundan, dünyanın en çok gelir getiren borsasına sahip olmaktan dem vuruyor, Türkiye ekonomisinin çok sağlam bir temele sahip olduğu propagandasını ısrarla işliyordu. Belli ki hiç olmazsa bazı çevreleri buna samimi olarak da inanıyorlardı. Yalnızca burjuvazi değil, onun bu demagojik "Görkemli Türkiye" edebiyatından etkilenen bazı devrimci, sol çevreler de farklı bir cepheden aynı tiradı okuyorlardı. Bu çevrelere göre Türkiye "emperyalist" bir nitelik kazanmıştı ya da böyle bir nitelik

kazanmasına ramak kalmıştı. Dolayısıyla devrim Türkiye'den gittikçe uzaklaşıyordu. Bu son krizin ortaya çıkarttığı gerçekler, burjuvazi kadar bu çevreler üzerinde de soğuk bir duş etkisi yapmış olmalıdır. Şimdilerde hayaller üzerine kurulan bu sırça köşk tümüyle çökmüş durumdadır. Görkemli Türkiye'den sözeden yok artık.

Bugün Türkiye'nin kapitalist ekonomisi derin bir kaynak krizine yuvarlanmış durumdadır. Hiper enflasyon kapıya dayanmıştır. Sermaye iktidarı tarihindeki en ağır devalüasyon kararını almak zorunda kalmıştır. Kapitalist ekonomi bir bütün olarak ağır bir durgunluk dönemine girmektedir. Bunu iflasların ve kitlesel işsizliğin izleyeceği ise herkesin ifade ettiği sıradan bir gerçek haline gelmiştir. Burjuva basının ifadesiyle IMF'li dönem (siz, derin bir kriz ve istikrarsızlık dönemi olarak okuyun) yeniden başlamıştır. Ve burjuva iktisatçılar dahil herkes, bugüne kadar yaşananların yalnızca buzdığın görünür kısmı olduğu konusunda hemfikirdirler. Demek oluyor ki, kapitalist ekonomiyi çok daha zor, sancılı, sarsıcı günler beklemektedir.

Bugün içinde yaşanan kriz, biçime ilişkin bazı farklılıklar bir yana, özü itibarıyla 1980 öncesinde başlayan krizle büyük benzerlikler göstermektedir. Biz bu yazıda, sermaye düzeninin bu krizden kurtulabilmek açısından sahip olduğu avantaj ve dezavantajlardan sözedeceğiz. Bilindiği gibi sermaye düzeni, 1980'li yıllarda benzer bir krizden 24 Ocak kararları ve onu izleyen 12 Eylül rejimi aracılığıyla kısmen de olsa kurtulabilmeyi başarabilmiş; kapitalist ekonominin damarlarındaki tıkanmayı belirli bir süre için de olsa açabilmişti. Bugün yaşanan kriz temelde benzer bir kriz olduğuna göre, acaba sermaye düzeni bu yeni krizi de aynı biçimde aşabilmeyi başarabilecek midir? Bu sorunun cevabı, herşeyden önce sınıf mücadelesinin alacağı seyre bağlıdır. Ama biz, bu temel gerçeği unutmadan öncelikle, başka

nesnel etmenler üzerinde durmak istiyoruz.

1980'li yıllarla bugün arasında, sermaye düzeni açısından bazı önemli farklılıklar, sermayenin işini zorlaştıran bazı önemli değişiklikler sözkonusudur.

1980'li yıllarda da kapitalist ekonomi yine ciddi bir kaynak kriziyle yüzyüzdü. Bu kriz o günlerde kendini temelde bir döviz kıtlığı biçiminde gösteriyordu. Döviz girişi azalmıştı ve eldeki döviz stoğu ise oldukça yetersiz durumdaydı. Bu nedenden dolayı üretimin temel unsurları olan hammadde, ara malı vb. girdilerin ithalatında da bir tıkanma yaşanmaktaydı. Dolayısıyla döviz kıtlığı sanayi üretiminin azalmasını, kapasite düşüşlerini, iflasları ve yoğunlaşan işsizliği de beraberinde getiriyordu. Kriz, kapitalist ekonominin dış borçlarının ödenmesi konusunda da ciddi bir tıkanmaya yol açmıştı. Burjuvazi, krizi atlatabilmek için, krizin görünürdeki temel nedeni olan döviz kıtlığı sorununu çözümlenmeye dönük politikalara ağırlık verdi. Bunun anlamı, içerde ücretlerin düşürülmesi, köylülere yönelik destekleme alımları ve sübvansiyonların kaldırılması, olabildiğince bütün kaynakların ihracata yönlendirilerek kronik döviz kıtlığının bu yolla sona erdirilmesiydi. "Döviz daha çok döviz" parolasıyla yola çıkan burjuva iktidarı, aynı zamanda ihracata sağladığı teşviklerle, avantajlarla yüksek oranlı bir hayali ihracatı da pompaladı. Mantık, "Nasıl olursa olsun ve ne yoldan gelirse gelsin, ama döviz gelsin" mantığıydı. Sonuçta bu politika, görünürde belli bir başarı da elde etti. İhracat rakamları hızla yukarıya tırmandı, önemli bir döviz stoğu biriktirilebildi.

Sermaye düzeninin bu politikasında başarılı olmasının temel iki nedeni, işçi sınıfının bu saldırı politikaları karşısında sessiz kalması ve dış konjonktürde, özellikle de Ortadoğu'da ihracat için uygun bir ortamın oluşmuş bulunmasıydı. Ne var ki daha sonraki dönemde açık bir biçimde görüldü ki, kapitalist ekonominin krizden kurtulmasını sağlayan başarılar, sağlam bir iktisadi temelin oluşturulmuş bulunmasıyla ilgili olmaktan çok uzaktı. Bunun böyle olduğunu, yukarıda saydığımız iki etkendeki dengelerin Türkiye kapitalizmi aleyhine dönmesiyle düzenin yeniden ve hızlı bir biçimde kriz çukuruna yuvarlanmış olması, yeterli açıklıkta göstermektedir. Öte yandan bu süreçte sözkonusu ihracat başarısının kapitalist ekonominin teknoloji, yatırım ve üretim kapasitesindeki reel bir artışa dayanan gerçek bir başarı değil de önemli ölçüde hayali ihracata dayanan şişirme bir başarı olduğu ortaya çıkmıştır. Öyle ki, hayali ihracata yönelik avanta ve teşvikler kısıldığında ihracat rakamlarında buna paralel çok büyük oranlı bir düşüş yaşanmıştır.

Peki bugün de sermaye düzeni benzer bir krizle yüzyüze olduğuna göre, tıpkı 1980'li yıllardaki gibi, kısmi ve geçici de olsa krizden kurtulabilmeyi başarabilecek mi? Bu sorunun yanıtı, başlangıçta belirttiğimiz gibi işçi ve emekçilerin kriz karşısında mücadeleci bir çizgi izleyip izlemeyeceği sorusunun yanıtına bağlıdır. Bunu şimdilik bir yana bırakarak, şu kadarını söyleyebiliriz ki, bunun dışındaki diğer tüm etmenlerde burjuvazinin işini güçleştiren ciddi zorluklar sözkonusudur. Böylesi bir kriz karşısında, burjuva düzenin izleyebileceği birkaç alternatif yol sözkonusu olabilir. Çok sık tartışılan ama herhangi bir pratik sonuç üretmeyen sermaye kesimlerinin ödediği vergi oranlarını artırmak, bu alternatifler içinde bugün için uygulanma şansı en az olanıdır. Burjuva iktidar bazı dönemlerde bu politikayı uygulayarak sermaye düzeninin genel çıkarları için tek tek sermayedarlardan "fedakarlık" ister ve bu yolla kendi kaynak sorununu kısmen de olsa çözümlenmeye çalışır. Ama krizin çok derin olduğu, sermayenin kar oranlarında ciddi düşüşlerin yaşandığı dönemlerde, sermayenin karlarının daha da düşmesine yol açacak böyle bir politikanın uygulanma olanağı oldukça düşüktür. Bugün, ne üretim kapasitelerini önemli ölçüde düşürmek durumuyla yüzyüze kalan, giderek bir iflas tehlikesini üzerinde hissetmeye başlayan büyük sermaye böyle bir "fedakarlık" a yanaşır, ne de sermaye düzeni bu koşullarda (demagojik söylem bir yana!) böylesi bir politikayı uygulamaya cüret edebilir.

Sermaye düzeninin yönelebileceği ikinci yol ise ihracatı daha da artırarak,

kaynak sorununu bu yolla çözülemeye çalışmaktadır. Ama soruna sermaye düzeni açısından bakılınca, bu alternatifin getirebileceği sonuçlar da pek parlak gözükmemektedir. Kapitalist ekonomi '80'lerden sonra bu yolu zorlamış, bugün söz sahibi olabileceği bütün sektörlerde ihracat olanakları son sınırına gelip dayanmıştır. Bu sektörlerde halihazırda, aşağı yukarı tam kapasite ile üretim yapılmasına karşın, ihracat bugünkü sınırlarını aşmamaktadır. Zira ihracatın düşüklüğü, ekonominin belli sektörlerinin ihracata yönelmemesinin değil, kapitalist ekonominin ihracat kapasitesinin sınırlılığının bir sonucudur. İhracata yönelme açısından sermayenin işini çok daha zorlaştıran bir diğer gelişme de, 1980'lere göre bugün dünya pazarının bir bütün olarak çok daha daralmış olmasıdır. Orta Doğu'daki geçmişteki uygun konjonktürel ortam, Türkiye kapitalizminin aleyhine değişmiş durumdadır. Avrupa'da o günden bugüne giderek artan genel bir durgunluk yaşanmaktadır. Dolayısıyla dış pazarların daralması nedeniyle ihracat artırma şansı geçmişe göre çok daha azdır. İhracatın artırılabilmesi için gerekli olan bir diğer unsur ise, işçi ve emekçilerin gelir düzeyinin yeniden, tıpkı 1980'lerdeki gibi sefalet çizgisinin altına çekilebilmesidir. Pek çok vesileyle belirttiğimiz gibi, bugün işçi sınıfının böylesi bir dayatma karşısında 12 Eylül dönemindeki gibi sessiz kalacağını beklemek çok zordur. Zaten uzun yıllardır en düşük ücret seviyesi ile çalışan, bunu '89 mücadeleleri sırasında kısmen değiştirebilen işçi sınıfı, yeniden aynı geri çizgiye çekilmeye kolay kolay razı göstermeyecektir.

Bu koşullarda burjuvazi hiç olmazsa günü kurtaralım, geçici de olsa biraz rahatlık sağlayabilecek bazı önlemler alalım diye düşünmektedir. Bu tür önlemlerin başlıcası ise özelleştirmedir. Özelleştirmenin, burjuvazinin yarısını iyileştirebilecek bir merhem olamayacağı açıktır. Ne zaman gerçekleştirilecektir ve nasıl gerçekleştirilebilecektir? İşin kendi içindeki güçlüklerini ortaya koyan bu sorulara bir yana bırakarak ve özelleştirmenin hemen yarın ve tümüyle gerçekleştirilebildiğini düşünsek bile bunun burjuvazinin krizini atlama açısından kayda değer bir sonuç üretmeyeceği rakamlarla sabit bir gerçektir.

Özelleştirme aracılığıyla sermaye düzeninin önemli bir yeni ek kaynağa sahip olması mümkün değildir. Tüm özelleştirmelerden elde edilecek kaynak 66 trilyondur. Bu ise özelleştirmelerle ancak mevcut bütçe açığının % 35'i oranında bir kaynak elde edilebileceği anlamına gelir.

Pek çok nesnel gösterge, düzenin içinde bulunduğu krizi aşmasının bu kez hiç de kolay olmayacağını göstermektedir. Bu zorlukların burjuvazi de farkındadır. Ve bu nedenle saflarında yavaş yavaş bir panik hali hakim olmaktadır. Ne var ki, tüm bunlar yalnızca düzenin zorluklarına işaret ederler, ama tek başlarına sermaye iktidarının krizden çıkamayacağı sonucunu doğurmazlar. Bu noktada sonucu belirleyebilecek olan tek şey, sınıf mücadelesinin yakın gelecekte alacağı seyirdir. Örgütlü bir sınıf mücadelesinin inşa edilip edilemeyeceğidir.

Soruna buradan bakıldığında karşımıza çıkan tablo şu şekilde özetlenebilir. İşçi sınıfı hareketi bugün politik bir karakterden ve örgütlenmeden yoksun durumdadır. Ne var ki, işçi hareketinin bu dezavantajını giderebilmek açısından önümüzdeki dönem son derece önemli olanaklara sahiptir. Düzenin yukarıda sıraladığımız açmazları bu konuda başlıbaşına önemli bir şanstır. '87'den bu yana yaşanan yığınsal yaygın eylemlilikler de sınıf mücadelesi açısından (bugün önemi yeterince takdir edilemese bile) son

derece önemli bir ön birikim süreci olmuştur. İşçi sınıfı 24 Ocak ve 12 Eylül deneyimlerini yaşamış, bunun acı sonuçlarıyla yüzyüze gelmiş bir sınıftır artık. Yeni bir 24 Ocak'ın da, yeni bir 12 Eylül'ün de kendisi açısından ne tür sonuçlar doğuracağını çok iyi bilmektedir. Bu saldırılara geçmişteki gibi edilgen bir tutumla yanıt vermemesi çok büyük bir ihtimaldir. Sınıf mücadelesinin gelecekteki seyrini olumlu yönde etkileyecek bir diğer olgu ise Kürt ulusal hareketinin bugünkü düzeyidir. Buna kamu emekçilerinin bir muhalefet odağı olarak mücadele alanına çıkmış bulunmasını da eklemek gerekir. Bütün bu unsurlar, işçi hareketinin militan bir mücadele sürecine girme olasılığının güçlü olduğunu göstermektedir. Biz, sınıf mücadelesinin ne yönde seyredeceği konusunda önümüzdeki yakın süreçte çok daha kesin göstergelere sahip olabileceğiz. İşten atılmaların yoğunlaştığı şu günleri, Temmuz'un sıcak günlerinde gündeme gelecek TİS dönemi izlemektedir. Burjuvazi, işçi sınıfının karşısına "ya düşük ücret, ya işsizlik" dayatmasıyla çıkmaktadır. Temmuz günleri, işçi sınıfının bu dayatmaya ne yönde cevap vereceğine de açıklık kazandıracaktır.

Düzenin krizi atlatabilmesi, aynı zamanda, Kürt ulusal mücadelesinin gelecek dönemde ne yönde seyredeceği, işçi hareketiyle Kürt ulusal hareketinin devrimci bir zeminde birleşmeyi başarıp başaramayacağı ile de sıkı sıkıya bağlıdır. Kriz içindeki düzen bu sorunun taşıdığı belirleyici önemin çok iyi farkında olduğu içindir ki, son dönemde Kürt ulusal hareketine dönük manevralarını iyiden iyiye yoğunlaştırmaktadır. Bir yandan PKK'nın ezilmesi çabaları sürerken, diğer yandan da "anayasal vatandaşlık" ve korucu partisi girişimleri gündeme getirilmektedir. Kürt ulusal mücadelesi, yalnızca güçlü bir muhalif odak olduğu için değil; aynı zamanda, kirli savaşa trilyonlarca kaynak aktarıldığı için de krizi derinleştiren çok önemli bir faktördür.

Sermaye iktidarı, pek çok nesnel göstergenin kendi aleyhine olmasına, bir dizi güçlüklerle karşı karşıya bulunmasına rağmen krizi atlatabilmek için yoğun bir çaba sarfediyor. İşçi cephesindeki korucuları olan sendika bürokratlarını sınıf mücadelesini engellemek için seferber ediyor. Onların "fedakarlığa, hatta ücretsiz çalışmaya hazırız" yollu alçakça açıklamalar yapmalarını teşvik ederek, sınıf hareketinde tereddüt ve moral bozukluğu yaratmaya çalışıyor. Kürt cephesinde ise, kendi korucularına, göstermelik tavizlere evet diyecek bir uydu parti kurdurmaya çalışıyor.

Bu koşullarda pek çok şeyi, belki de herşeyi belirleyecek olan komünistlerin, ileri işçilerin ve devrimcilerin gösterecekleri çaba olacak. Biz bu yazıda krizi atlama açısından, düzenin geçmişe göre çok daha büyük güçlüklerle karşı karşıya olduğunu göstermeye çalıştık. Bunu, gelecek günlerin düzen açısından çok daha sancılı ve karanlık, komünistler, ileri işçiler ve devrimciler açısından ise olanaklarla dolu bir dönem olacağını ortaya koyabilmek amacıyla yaptık. Ne var ki, bunlar ne kadar önemli olursa olsun yalnızca bir olanaktır, o kadar. Olanığı güce dönüştürmek ise, yalnızca devrimci bir iradeyle mümkündür. İşçi ve emekçi hareketine etkin bir politik müdahalede bulunabilmek, sendika bürokrasisinin sultasını parçalayarak etkisiz hale getirmek, sınıfın ihtilalci partisini örgütlemek; işte ancak tüm bunlar yapılabildiğinde olanaklar bir güce çevrilebilmiş ve sermaye düzeninin krizinden işçi sınıfının sosyalist devrimini mayalamak amacıyla yararlanılabilmüş olunacaktır.

En Büyük Rantiye: KOC ve SABANCI

Mevcut ekonomik düzende çıkarları çatışan ve birbirine karşı mücadele içinde olan başlıca iki toplumsal kesim olduğunu artık sermayenin kalemlerini de kabul ediyor. Ama bir farkla; bu kesimler işçi sınıfı ve burjuvazi değil. Kalemler asıl mücadelenin sermayenin finans-rantiye kısmı ile sanayi kesimi arasında yaşandığını ve işçilerin de bu kesimlerden birinin yanında saf tutması gerektiğini savunuyorlar. "Eğer" diyorlar, "işçiler sonuna kadar fedakarlık yapmayıp da hak talep ederlerse, finans kesiminin yüksek faizli kredileri karşısında güç durumda olan sanayi kesimi fabrikasını kapatmak zorunda kalacak ve bunun da işçilere hiç bir faydası olmayacak, üretimizi alalım derken eldeki işlerini de kaybedecekler!" İşte sendikacıların üzerine balıklama atıldığı "uzlaşma" mantığı bu şekilde formüle ediliyor. Oysa üzerinden atıldıkları bazı "küçük" gerçekler var.

Finans-rantiye ve sanayi sermayesi, çıkarları çatışma halindeki iki ayrı kesim değil, içiçe geçmiş durumda olan aynı sermaye kesiminin farklı kollarıdır. Yüzbinlerce işçiyi sokağa atan Koçlar'ın, Sabancılar'ın vb, "bankacı"lar karşısında mağdur durumda olduğuna inanmamızı istiyorlar. Sormak gerekir, acaba AKBANK'ın, İŞ BANKASI'nın ortakları kimlerdir? Koçlar, Sabancılar kendi bankalarından değil de acaba hangi "düşman" finans kesiminden kredi alıyorlarmış?

Özellikle kriz dönemlerinde sermayenin üretim-yatırım alanlarından daha karlı olan spekülasyon alanına kayması kapitalist ekonominin doğası gereğidir. Bugün de "sanayici" büyük burjuvazi karların büyük bölümünü üretimden değil, "repo"dan elde etmektedir. Yani rantiyelerden... Bu demagoji ile asıl amaçları, işçilerin ağırlaşan sömürü ve baskı koşulları karşısındaki mücadele direncini kırmak ve koşulların daha da kötüleşmesine boyun eğmelerini sağlamaktır.

Sermayenin kalemlerini, "Durum bu, sendikacılar ve işçiler ya sanayicinin ya da rantiyelerin yanında saflarını seçin" demektedirler. Şimdi Cenevre'de tatil yapan sendikacılar zaten saflarını çoktan seçmiş durumdadır. Bir bütün olarak tekelci sermaye sınıfının ve sermaye düzeninin yanında. İşçi sınıfı ise henüz son sözünü söylemedi. Yanıtımız GENEL devrim ve sosyalizm yolunda ayağa kalkıp, GREV-GENEL DİRENİŞ ile ölümü kendimize değil bu çürümüş düzene layık gördüğümüzü göstermek olmalıdır. İşte uğruna ölmeye degecek olan yol budur!

"Eşit Fedakarlık" Hakaretine Sessiz Kalma!

Sermaye, yeni saldırı paketini açtığında zaten "fedakarlık"tan ötürü canı çıkmış olan emekçi halkın öfkesini yatıştırmak için "eşit fedakarlık" demagojisini propaganda etmişti. Korucu basında "Önce zenginler, haydi pamuk eller cebe!" kampanyaları açılmıştı. Sermaye sınıfının bir eliyle verip diğer eliyle geri alacağı göstermelik "ek vergi" balonları uçuruldu. Sonra da bu demagojiyi daha inandırıcı kılmak için "Devletin elinde bulunan sosyal tesis, kamp ve lojmanların kira bedelleri önce rayiç bedele çıkartılacak, sonra da satılacak." dendi.

Söz konusu sosyal tesis, kamp ve lojmanlar üst düzey asker, bürokrat vb. asalaklara bu kapitalistlere hizmetlerinin karşılığı olarak sunulmuştu. Bunların hizmetinde yaklaşık 300.000 lojman vardı ve diğer her türlü gereksinimleri de neredeyse "bedava" karşılıyordu. Hayatında tatil yüzü görmemiş, iki göz gecekondusu bu asalak devlet amirlerinin emri ile başına yıkılan emekçi halk, bu ayrıcalıklar karşısında doğal bir öfke içindeydi.

Hazırlanan göstermelik yasa tasarısı, "tarafsız" cumhurbaşkanı Demirel tarafından veto edildi. Artık nasıl olsa bu demagoji unutulmuştu, öfkeler yatışmıştı, herkes kendi canının derdine düşmüştü. Demirel değil miydi "Bu cahil halk herşeyi unuttur!" diyen. Vetonun gerekçesi de çok anlamlıydı: "Ev kiralarının çok yüksek olduğu şehirlerde lojman uygulamasından vazgeçilmesi, devlet memurlarını ekonomik yönden sıkıntıya düşüreceğinden, özellikle devlet için hayati önemi haiz personelin istihdamında büyük güçlüklerle karşılaşılacaktır. Kaldı ki, 70 yıldan beri kamu kesiminde sürdürülen konut ve sosyal tesis uygulaması, devlet memurları için adeta müktesep hak oluşturmuştur.

Toplusözleşmeli-grevli sendika "haklı" için mücadele eden yüzbinlerce emekçi devlet terörü zulmüne maruz kalırken, yine ücretlerinde sefalet artışı "haklı" bile çok görülürken, KİT'lerde çalışanlar hiç bir "hak" tanınmadan kapı dışarı edilirken, Demirel "devlet memurunun müktesep hakkını korumak için" yasa tasarısını veto ettiğini söylüyor! İşte kapitalistlerin hizmetindeki "amirler" ile kapitalistler tarafından sömürülen "memurlar" arasındaki fark...

Sermaye devleti, bürokratlarını, katil polis sürüsünü, sömürgeci ordusunu iyi besleyecek ki kapitalistlerin hizmetinde işçi sınıfına, Kürt halkına, devrimcilere karşı giriştiği sömürü ve zulüm seferlerinde "muzaffer" olsunlar. Kapitalist düzenin sömürü çarkları işte böyle dönmektedir. İşçiler asıl yetersizliği bu düzeni yıkmak için ayağa kalkmıyor oluşlarında aramalıdır. "Eşit fedakarlık" demagojisinin işçi sınıfına yönelmiş bir hakareten başka bir anlam taşımadığı artık görülmelidir.

Bir kez daha "DGM'yi ezmek" için

DGM Boykotunu Yaygınlaştıralım!

Diyarbakır Zindanındaki 900 PKK Savaş Esirinin 9 Haziran'da Başlattığı DGM Boykotu Hızla Yayılıyor. Burjuvazinin Zindanlarında Tutsak Olan Çeşitli Siyasetlerden Devrimciler Ardı Ardına DGM'leri Boykot Kararlarını Açıklıyorlar. Sermaye İktidarı Bugün Topyekün Bir Saldırı Başlatmıştır. Sermayenin Bu Saldırılarına Karşı Eyleme Gececek Olan İşçiler Karşılarında DGM'leri de Bulacaklardır.

Sınıflı toplumlarda devlet, hakim sınıfın ezilen sınıflar üzerindeki baskı aygıtıdır. Devlet, bu asli görevini yasalar, mahkemeler, cezaevleri, polis ve ordu güçleriyle yerine getirir. Sınıflı toplumlarda, günümüzde kapitalizmde mahkemelerin temel işlevi, bizzat burjuva sınıfın temsilcileri tarafından hazırlanan yasaları kullanarak ve ceza tehdidiyle kapitalist düzenin bekasını sağlamaktır. Mahkemelerin bu işlevinin emekçi sınıflar tarafından kavranması, kapitalizmin nispeten "barışçıl" geliştiği dönemlerde zordur. Burjuva ideologların, mahkemeleri, adalet tanrısının "hassas terazisi" ile adalet dağıtan, toplumsal kötülüklerin baş düşmanı olarak lanse etmeleri toplumda belli bir inandırıcılığa sahip olur.

Ama kapitalizmin derin krizler içine yuvarlandığı, demek oluyor ki devletin "sınıfları uzlaştıran aygıt" maskesinin düştüğü, gerçek sınıf karakterinin apaçık görülür hale geldiği dönemlerde, artık burjuvazi hukuk alanında sıradan cezakesicilikle yetinemez hale gelir. Artan toplumsal muhalefet karşısında düzenlerini koruyacak daha radikal tedbirlere ihtiyaç duyar. İşte "devletin güvenliğini sağlayan" mahkemeler, burjuvazi açısından böyle bir ihtiyacın ürünüdür. Günümüzde bağımlı ülkeler başta olmak üzere bir bütün olarak kapitalizmin, bir kriz batağı içerisinde debeleniyor olması, işçi ve emekçi sınıfların, devrimci güçlerin muhalefetini olağan araçlarla bastıramıyor oluşu, bu tür araçların daha yoğun kullanımını ve olağanlaştırılmasını da beraberinde getirmiştir. Bu açıdan Türkiye kapitalizminin gelişimi süreci zengin deneyimlerle doludur.

İşte bu toplumsal ve siyasal tablo içinde, cılız Türkiye burjuvazisi daha Cumhuriyet'in ilk yıllarında karşılarındaki muhalefet hareketlerini ezmek için bu güçlere karşı koyu bir terör politikasını uygulamaya soktu. Komünist tevkifatları, işçi eylemlerinin yasaklanması, sendikal örgütlerin dağıtılması, Kürtlerin kitlesel kırımdan geçirilmesi birbirini izledi. Bu terör kampanyası 1925 Takrir-i Sükun kanunu ile doruğuna ulaştı.

T.C. bu dönemde çıplak terörünü "İstiklal Mahkemeleri"ni kullanarak yasallaştırmaya çalıştı.

O dönem her türlü siyasal ve toplumsal muhalefeti bastırmada dizginsiz bir şekilde kullanılan bu mahkemeler, uzun bir sessizlik döneminden sonra '60'larda başlayıp '70'lerde doruğuna ulaşan toplumsal muhalefet hareketlerini bastırmada ek bir araç olarak düşünülen DGM'lerin de ilham kaynağıdır.

26 Haziran 1973 tarihinde kurulan, kurulduğu günden itibaren devrimci mücadeleyi ve işçi sınıfının sendikal mücadelesini bastırmada resmi terör şebekesi gibi çalışan DGM'ler, yükselen muhalefet sonucu Ekim 1975'te kapatılmak zorunda kaldı. Ancak kısa bir süre sonra, devrimci hareketin daha da güçlenmesi, sınıf mücadelesinin iyice kızgınlaşması nedeniyle I.M.C tarafından DGM'ler yeniden ısıtılıp yasalaştırılmak istendi. Fakat burjuva iktidarın bu girişimi, 1976'da, Türkiye işçi sınıfı tarafından, tarihinin en yaygın ve kitlesel eylemleriyle

yanıtlandı. Türkiye'nin dört bir yanında, dönemin demokratik kitle ve meslek örgütlerinin de katılımı ve desteğiyle yüzbinlerce işçi "DGM'ye Hayır!" sloganıyla eyleme geçti. Türkiye işçi sınıfı, bu kapsamda Profilo'da gerçekleşen fabrika işgalinde bir sınıf kardeşini şehit verdi. Ama sonuçta da Ekim '76'da DGM Direnişi, kurulduğundan beri çok sayıda işçiyi ve devrimciyi yargılayıp ceza veren DGM'lerin kapatılmasıyla başarıya ulaştı. Türkiye işçi sınıfı DGM'yi ezmişti!

İşte '80 sonrası suskunluğa bürünen sosyalist ve ulusal muhalefet hareketinin '80'lerin ortasından itibaren yeniden tırmanışa geçmesiyle birlikte tekrar gündeme getirilen DGM'lerin böyle bir geçmişi ve sicili vardır.

DGM'lerin günümüzdeki işlevi, burjuva anayasada göstermelik de olsa yazılı bulunan, fakat sonrasında "ancak"la başlayan cümlelerle kuşa çevrilen birtakım "hak"ların bu haliyle bile düzen muhalifleri tarafından kullanılmasını engellemektir.

DGM'lerin bugünkü işlevi, burjuva anlamda bile hiçbir hukuk normunu takmayıp en küçük bir hak arama girişimi karşısında, terör sopasını bu kez de cüppeli uşaklarının eliyle sallamaktır.

DGM'lerin günümüzdeki işlevi, bu kapitalist barbarlık düzenine, onun sömürgeci egemenliğine karşı mücadele eden ve yargısız infazlardan kurtulmayı "başarabilmiş" komünistleri, devrimcileri, Kürt yurtseverlerini işkenceci siyasi polis timlerinin fevkalatlarına, "tanıklık"larına dayanarak tutsak edip cezaevlerinde çürümeye terketmektir.

DGM davaları göstermeliktir ve sonucu önceden bellidir. Bu davalarda mahkumiyet kararları, gerçekte siyasi polis merkezlerinde verilir. Yargıçlar ise bir nevi bu merkezlerin sözcüsü ve mübaşirleri konumundadır. Çünkü DGM'ler, yargısız infaz-ışkence merkezi-cezaevi (gerçekte tutsak zindanı) zincirinin bir halkasıdır. Bu nedenle siyasi polis DGM salonlarında cirit atmakta, yargılama sürecinde dahi tutsakları işkenceye çekebilmekte, davanın seyrine dolaysız olarak müdahale edebilmektedir. DGM savcıları ve yargıçları ise bu çarkın basit, zavallı ve kişiliksiz birer dişlileridir yalnızca.

1970'li Yılların Ortalarında da DGM'ler Vardı. İşçi Sınıfı DGM'lere O Dönem Gerekli Cevabı Eylemleriyle Verdi. Direniş Geçen İşçiler DGM'yi Ezdiler. O Dönemin Ünlü Sloganı "DGM'yi Ezdik, Sıra MESS'te" İdi.

İşçi Sınıfı Bugün de DGM'lere Karşı Tavrı Almalıdır. Devrimci Tutsakların DGM Boykotu Desteklenmeli ve Sahiplenilmelidir. DGM'leri Devrimci Tutsaklarla Beraber İkinci Kez Ezmek İçin Genel Eyleme!

DGM'ler, bugün, Kürdistan'da yürütülen özel savaşın bir payandasıdır.

Fakat sermaye düzeni, içinde bulunduğu derin kriz koşullarında bununla da yetinmek istemiyor. Onun asıl korktuğu, krizin ölümcül sonuçlarını üzerine yıkmak istediği işçi ve emekçi yığınların gelişmesi muhtemel mücadelesidir. Bu nedenle vizite eylemi, fabrika işgali, sokak yürüyüşleri vb. gibi eylemleri "asliye ceza"lıktan DGM'liğe çevirmenin hesapları içindedir. Bu da, işçi ve emekçilerin geliştirdikleri mücadele süreci içerisinde DGM'lerle daha sık muhatap olacakları anlamına gelir.

Kısacası DGM'ler, sermaye düzeninin toplumsal ve ulusal muhalefet güçlerine karşı salladığı kara cübbeli bir sopadır. Ekonomik ve siyasi krizin batağına iyice saplanmış olan ve Kürt ulusal mücadelesinin cenderesinde sıkışan Türkiye burjuvazisi, terör politikasını yoğunlaştırmaya paralel olarak, bu kara cübbeli sopayı

da daha sık sallamakta, burjuva hukuk adamları tarafından bile "olağanüstü mahkemeler" olarak nitelendirilen DGM'leri olağan hale getirmeye çalışmaktadır.

İşte devrimci, sosyalist ve Kürt yurtsever tutsakların boykot ederek duruşmalarına çıkmadıkları, yargısını tanımadıkları DGM'lerin niteliği ve işlevi budur. Fakat düzenin bu alandaki saldırısı yalnızca DGM'lerle sınırlı değildir. DGM'ler, terörist bir mahkeme türü olmasına rağmen, burjuvazinin elindeki bu türden diğer araçları da görebilmek gerekir. Sıkıyönetim mahkemelerinin cunta dönemlerindeki terörist faaliyetleri, işçi ve emekçilerin eylemlerine öncülük eden ileri işçiler hakkında sıradan ceza mahkemelerinde açılan davalar (özellikle '89 Bahar Eylemleri sırasında açılan davalar hatırlansın) unutulmamalıdır.

DGM'lere yönelik olarak girişilen bu mücadele, temelde sermaye düzeninin bu alandaki saldırısının tümünü hedeflemelidir. Zira, DGM yargılamalarının bir diğer boyutu da devrimci tutsakların özel tip cezaevlerinde, insanlık dışı koşullarda çürütülmek istenmesidir.

Bu koşullarda Kürt yurtsever tutsakların DGM'yi boykot direnişi, diğer devrimci tutsaklar arasında da yankılanarak yaygınlaşmış bulunuyor. Terörist mahkemelere karşı girişilen bu direniş, daha da yaygınlaşmalı ve tüm devrimci tutsakları kapsayarak Türkiye çapında protesto ve teşhir eylemine dönüştürülmelidir. Eylemi destekleyen ve katılan komünistler, sermaye düzeninin işçi sınıfı ve emekçiler ile emekçi Kürt halkına her cepheden yoğun bir saldırıya geçtiği şu günlerde DGM boykotunun sermaye cephesine karşı yürütülen politik mücadelenin güçlü bir aracına dönüştürülmesi için tüm güçlerini seferber edeceklerdir.

Sermaye sınıfının yoğun iktisadi ve siyasal saldırılarına maruz kalan işçi sınıfı da bu sorunun doğrudan muhatabıdır. Bugün DGM'ler, devrimcilere ve ulusal kurtuluş mücadelesi veren Kürt halkına yönelmiş bulunmaktadır. Fakat yarın, işçi sınıfı politik mücadele alanına çıktığında, asıl olarak onu hedefleyecek, geçmişte olduğu gibi sermaye düzeninin öncüsüz bırakma politikasının araçlarından biri olarak kullanılacaktır.

'70'lerde DGM'ye karşı parlak bir mücadele veren ve DGM'yi ezen işçi sınıfı, devrimci tutsakların bu onurlu mücadelesine sahip çıkmalı, DGM'yi bir kez daha ve bir daha ortaya çıkmamak üzere ezmek için bu mücadeleye katılmalıdır. Bilmelidir ki, kendi dar ekonomik çıkarları için mücadeleyle yetinen bir sınıf, sermayeye karşı kalıcı başarılar elde edemeyeceği gibi, dahası iktidar mücadelesinde başarılı olamayacaktır.

Bir Devlet Terörü Aracı

DGM "Hukuk" u

Derinleşen Sınıf Çelişkileri
Her Zaman Egemen
Sınıfların Terörünü
ve Saldırganlığını Arttırır.
DGM'ler Bu Şiddetin TC.
Bünyesindeki Araçlarından
Biridir. DGM'lerin
Yeterince Bilinmeyen,
Anlatıldığında İnanılır Dahi
Bulunmayan,
Kirli Bir Mazisi Vardır.

DGM'lerin kurulmasına, ilk olarak 1973 tarihinde karar verildi. Ama ömrü kısa sürdü. Bu karar toplumsal muhalefetin de etkisiyle 1975'te geri alındı. Böylece DGM'lerin ilk serüveni sona ermiş oldu. Serüvenin kaldığı yerden devam etmesi için uzunca bir süre geçmesi gerekti. DGM'ye karşı yapılan direnişler ve genel grev girişimi, yeni yasanın çıkmasını geciktiriyordu. Düzenin imdadına 12 Eylül faşizmi yetişti. 1982 Anayasası ile DGM'lerin kuruluşu anayasal güvenceye alındı. DGM'ler 1984'te-yeniden oluşturuldu.

DGM'leri kuranlar gerekçe olarak mahkemelerin belli bir dalda uzmanlaşmasının onlara hız ve nitelik kazandıracağını iddia ettiler. Ama bu mahkemelerin neden sıkıyönetim mahkemelerine çok benzeyen işleyiş ve yetkilerle donatıldığını ise hiç açıklayamadılar. Açıklamaları da mümkün değildi. Zira, yasaya göre hakim, "uygun olmayan söz ve davranışlarda bulunan"ğu gerekçesiyle sanığı, hatta avukatını da duruşmadan dava sonuna kadar çıkarabilmesi; sanığın adresi belli bile olsa tebligatı basınla ya da radyo ile yapabilmesi; tüm kamu binalarının ve personelinin istendiğinde DGM'lerin emrine girme zorunluluğu; sorgusu yapılan sanığın ve avukatının savunması alınmadan karar verilebilmesi; mahkemelerdeki sözlere yayın yasağı koyabilmesi ve sıkıyönetim ilan edildiği taktirde o bölgedeki DGM'nin kadrosu ile birlikte sıkıyönetim mahkemesi adını ve sıfatını alması vb...vb... Bütün bunlar burjuva hukuk kurallarına göre bile açıklanması mümkün olmayan şeylerdi. Bu nedenle sermaye düzeninin aldatmada "uzman" temsilcileri dahi, tüm bunların hukuki açıklamasını yapamadılar. Giderek de DGM'lerin düzenin zor aygıtları olduğunu çekinmeden, açıkça ifade etmeye başladılar.

1990'lı yıllara gelindiğinde düzenin korucuları sosyal demokratlara da görev düştü. Cezaevlerinin devrimcilerle, Kürt yurtseverleriyle, aydın ve sendikacılarla tıkabasa doldurulduğu dönemde, demokratikleşme yaygarası eşliğinde, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda (CMUK) değişiklik yapılarak, DGM'lerin ayrı hukuku(!) perçinlenmiş oldu. Artık DGM kapsamındaki suçlamalarda işkence açıkça yasal hale getirilmiştir. Normalde 24 saat olan gözaltı süresi DGM kapsamındaki suçlamalarda 48 saat, toplu suçlarda ise 15 gündür. Bu sınıf-

landırmayı yapmak da polisin yetkindedir. Kirli savaşın kaçınılmaz etkisi burada da vardır ve olağanüstü hal bölgesinde bu süreler iki misli uygulanmaktadır. Sosyal demokratların katkılarıyla işkenceciler bu işi yasalara uygun olarak yaptıkları için, artık demokrasi ve hukuk çiğnenmemiş olmaktadır(!).

DGM kapsamındaki suçlamalarda tutuklama sebepleri alabildiğine geniş ve keyfidir. Asıl olan tutuklu yargılamadır; tutuksuz yargılama ise istisna. Kağıt üzerinde de kalsa şeffaf karakol (!) kurulmuştur. Zanlılar her aşamada avukatını isteyebilir(!), avukatı yoksa barodan avukat tayin edilir. Ama DGM kapsamındaki suçlamalar için (ya da polisin öyle gördüğü suçlamalar için) kağıt üzerinde bile, tüm bunlar imkansızdır. Değil avukat istemek, avukatın savcının izniyle bile gözaltındaki kişiyle görüşmesi hatta gözaltında olup olmadığını, yaşayıp yaşamadığını öğrenmesi oldukça zordur.

Yasalar bu kadar baskıcı ve ayrıcalıklı olur da uygulayıcıları(!) ondan aşağı kalır mı? Artık bu yasalar da onlara yetmemektedir; öyle ki, İstanbul'da avukatların, gözaltına alınan kişi hakkında gözetim izni verilip verilmediğini öğrenmesi bile vekaletle mümkündür. Ayrıca vekaleti olsa da görüşmek için izin verilmeyecektir. Dava açılınca kadar avukatın dosyayı incelemesi de yasak olduğuna göre, tutuklu kişi en az iki ay tutuklu olarak tutulabilmektedir. DGM'ye göre polisin ve savcının gözaltında olan şahsı ailesinden ve avukatlardan gizlemesi, eğer bu kişi gözaltında öldürülmediyse 15 gün sonra kolu bacağı tutmaz, perişan bir halde savcılığa çıkarılıp tutuklanması yasaldir ve normaldir. Ama gözaltında olduğu dahi kabul edilmeyen kişinin bir avukatta vekaletinin olmaması, ailesinin ya da vekaleti olmayan bir avukatın şahsın gözaltında olup olmadığını, yaşayıp yaşamadığını

öğrenmek istemesi anormal ve yasadışıdır. DGM'lerin yasalarına ve uygulamasına göre polisin kol-bacak kırması, tecavüz etmesi, gözleri bağlı kişilere ifade(!) imzalatması yasaldir, ama sanığın işkence gördüğünü tutanağa geçirmek istemesi, Adli Tıp'a sevkini istemesi yasadışıdır. İşkencenin soruşturmayla ilgisi yoktur, onun için ayrı bir müraaat gerekir ve konuyla ayrı bir savcı ilgilenir(!) vb.

Her ne kadar burjuva yasalarda işkence ve baskıyla alınan ifadelerin delil olarak değerlendirilmesi yasaklanmış ise de bu yalnızca boş bir söz kalıbıdır. DGM'lerde emniyet tara-

findan gönderilen ve sanığın ifadesi olduğu iddia edilen metinlerde sanığın imzası olmasa da sanık susma hakkını kullanmış da olsa; hakimin önünde açıkça bu ifadenin işkence altında zorla ve okutulmadan, gözü kapalı olarak imzalatıldığını da söylese bu kağıt parçaları cezalandırma için yeterli delildir. Sanığın imzasının dahi olmadığı bir metnin, nasıl olup da sanığın ifadesi olarak kabul edildiğinin sorulması ise abesle iştigaldir. DGM hukukuna göre polis ne derse o doğrudur, devletin polisi yalan mı söyleyecektir!

Yargılandığınız bu sözde mahkemede, düşünen, üreten duyarlı bir

insan olarak siyasal gelişmelere ilişkin birkaç söz söylemek isterseniz; ya da size vahşice işkence yapan yaratıklar bu kez karşınıza tanık(!) olarak çıkarıldığında bunu kınamak, protesto etmek isterseniz, o zaman jandarmadan ölesiye dayak yemeyi ve mahkeme salonundan yaka paça dışarı atılmayı garanti altına almışsınızdır. Hem de "yüce mahkeme heyeti" huzurunda... Çünkü orada sadece devletin istediklerini söyleme hakkınız vardır, inancınızı ve gerçekleri değil!

Günümüzde geldiğimizde DGM'lerin önemli bir faaliyet alanı daha belirmiştir: Her çıkan muhalif yayını toplatmak, sorumlularını ağır cezalara çarptırmak. Arada DGM'ler, yayınlanmamış ya da dosyada bir örneği bile bulunmayan yazılar nedeniyle ceza vermek gibi "teknik" hatalar da yaparlar(!).

Yeterince bilinmeyen, anlatıldığında inanılır dahi bulunmayan, kirli bir mazisi vardır DGM'lerin. Gerçekten de DGM'ler birer "ihtisas mahkemeleri" oldular. Ama ihtisas alanları, iddia edildiği gibi, daha nitelikli bir yargılama değildir. DGM'ler bu alanda değil, ama, düzene muhalifleri ve emekçi sınıfları ezmek, devlet terörünü, örtmek, işkencecileri korumak, kısaca sömürgeci sermaye devletinin cübbeli terör sopası olmak konusunda gerçekten de ihtisas sahibi oldular.

Devrimcilere, Kürt yurtseverlerine, komünistlere, işçi ve emekçilere düşen görev bellidir. Kürt yurtseverlerinin başlattığı DGM'yi boykot direnişini destekleyip yaygınlaştırmak... Etkin, yaygın ve kararlı bir mücadele ile devletin bu cübbeli terör odağını dağıtmak...

Devlet Terörüne Karşı Devrimci Bir Direniş Örneği

YAYGINLAŞAN DGM BOYKOTU

Burjuvazi her zaman emekçi sınıfları herkes için eşit, "sınıflarüstü" bir hukukun var olduğu aldatmacası ile oyalamıştır. Oysa hukuk hiç bir zaman sınıflarüstü olmamıştır/olamaz. Özel mülkiyetin oluşmasıyla doğmaya başlayan, yaptırım gücünü devlet gibi bir zor kurumundan alan hukuk, sınıflı toplumun ürünü ve bir üst yapısıdır. Sermaye düzeninde de hukuk, egemen sınıfın yani kapitalistlerin egemenlik aracı olmuştur.

Düzenin bu tür örgütlenmiş zor aygıtları kimi zaman istiklal mahkemesi adını alır, kimi zaman sıkıyönetim mahkemesi... Mücadele dolu dönemlerde ise süreklileşir ve adı DGM olur.

Kuruluşundan beri DGM'ler, sınıfsal ve ulusal mücadelenin gelişme seyrine de bağlı olarak, burjuva yasalarını bile ihlal eden bir şiddet aygıtı olarak görev yapmışlardır.

Devrimciler, komünistler, öğrenciler, Kürt yurtseverleri, yanısıra birçok aydın, gazeteci, bilim adamı, sendikacı bu şiddet aygıtının, DGM'nin saldırısına maruz kalmıştır. Savunma alınmadan verilen ağır cezalar; devrimci içerikli yayınların keyfi olarak hemen toplatılması; sayıları yüzlerce varan yayıncı, bilim adamı, sendikacı ve aydınların yazıları ya da konuşmaları sebebiyle cezaevlerine doldurulması; düşünen, okuyan, yazan, tepki gösteren herkese ağır cezalar verilmesi; işkenceyle alınmış ifadelerin hatta imzasız kağıtların bile delil sayılması; işkence ve işkencecilere yönelik hiç bir takibata girişilmemesi; haftalarca süren gözaltı süreleri ve

tutukluların davalarının aylarca açılmaması; sanıkların mahkeme salonunda öldürülmeye dövülmesi vb.; işte DGM'nin "hukuk"u bu... Bu, açık bir terör ve şiddet hukukudur. DGM'lerin bu şiddeti cezaevi sürecinde de devam ettiriliyor. Son olarak Diyarbakır, Buca, Muş, Elbistan, Kayseri cezaevleri başta olmak üzere birçok cezaevinde devrimci tutsakların cöplarla, kalaslarla, dipçikle ağır şekilde yaralanmaları, okuma, haberleşme ve görüş haklarının gasp edilmesi vb. de DGM marifetiyle gerçekleştirilen "icraatlar"dır.

Bu şiddet ve terör odağını protesto etmek amacıyla yakın dönemde önce 5000 civarındaki PKK tutsağı, devrimci bir tutumla, DGM'lerin meşruluğunu reddedip duruşmalara çıkmama kararı alarak direniş başlattılar. Bu haklı tutum, diğer devrimci tutsaklar tarafından da giderek benimsenmeye ve desteklenmeye başladı. Fakat henüz tüm tutsaklarca istenilen ölçüde uygulamaya konulduğu söylenemez. Bu direnişi desteklemek ve yaygınlaştırmak ertelenemez bir görevdir.

Komünistler, devrimciler, işçi ve emekçiler, aydınlar, bu topraklarda yaşayıp da çevresindeki gelişmelere biraz olsun duyarlı olanlar, bu çağrıya kulak vermeli. Bu terör ve şiddet yuvasını dağıtma, ezme mücadelesine en etkin desteği sunmak, bu mücadeleyi yaygınlaştırmak için mücadele safalarında yerlerini almalıdırlar.

DGM'yi bir kez daha ezmek için görev başına!

Yeni Anayasa Değişikliği İle

Sendikaların Siyasal Partiler İle İlişkilerini Yasaklayan Madde Yürürlükten Kalkıyor. Türk-İş Bürokratlarının Zaman Zaman Vurguladıkları "İşçi" Partisi Kurma Fikirlerinin de Bu Yasa Değişikliği İle İlgisini Kurup Değerlendirmek Gerekıyor. Sermaye, Bu Yasa Değişikliği ve Sendikacı Uşaklarının Ağzına Doladığı "İşçi" Partisi Girişimi İle Acaba Hangi Hesapların Peşinde?

İşçi sınıfının parti arayışı karşısında

Sendikacıların "İşçi" Partisi Barikati

Önce bugüne kadar sermaye sınıfı ve Türk-İş bürokratlarının başta olduğu "partiler üstü" sendikacılık ilkesinin ne işlev gördüğüne bakmak gerekir. Bu ilkenin hizmet ettiği amaç kavranırken, hem bu yeni girişimin işin özünde bu "ilke" ile çelişmediği görülecek, hem de bugün bu ilkenin hayata geçirilmesinde bir değişikliğin gerekli olduğu anlaşılacaktır. "Partiler üstü", sendikacılık ilkesi, işçi sınıfını burjuva politikasına tabi kılmanın bir aracıdır. Kapitalist toplumda başlıca iki sınıfın, işçi sınıfının ve burjuvazinin ideolojisi ve politikaları karşı karşıyadır. Hiçbir toplumsal güç, bu sınıfların ideolojileri ve politikaları karşısında "bağımsız", "tarafsız" bir konumda olamaz. "Tarafsızlık" safatasından amaç, hakim olan taraf ile suç ortaklığının gizlenmesidir. Bu yüzden de, bu ilkeye, herkesten önce hakim sınıf burjuvazi dört elle sarılır. Bu yoldan, hem kendi politikasının hizmetine koştuğu düzen sendikaları ile ilişkilerini gizler, hem de işçi hareketi içinde burjuvazinin çizmesini aşan her türlü politik eğilimi gene aynı ilkeye dayanarak boğmaya çalışır.

Türk-İş de hiçbir zaman "partiler ve politikalar üstü" bir konumda olmamıştır. Sermaye devleti eliyle 1952 yılında kuruluşundan bu yana, işçi düşmanı bütün politikaların baş destekçisi olmuş ve işçi sınıfı içinde ayrı bir düzen partisi gibi hareket etmiştir. Türk-İş istese de, sermayeye hizmette kendisini salt iktisadi alan ile sınırlayamaz. Çünkü en "saf" iktisadi bir tavır bile, sonuçta belirli bir politik sınıf tutumuna denk düşer ve asıl onun tarafından belirlenir.

Ama Türk-İş, Türkiye'nin inişli çıkışlı sert sınıf mücadelesi koşullarında, işçi sınıfını manipüle etmeyi başarabilmek için, kendisini hiçbir zaman iktisadi temelde ifadesini bulan dolaylı politik desteklerle sınırlamamıştır. Anti-komünist, şovenist her türden karşı-devrimci politik kampanyayı bizzat yürütmüş, burjuvazinin aktif ve dolaysız suç ortaklığına soyunmuştur. Bunun en çarpıcı örneklerinden birisi işçi sınıfına karşı tezgahlanan 12 Eylül askeri cuntasının Türk-İş tarafından doğrudan desteklenmesi ve cuntaya Sadık Şide'nin bakan olarak verilmesidir. '60'ların sonlarındaki komünizmi tel'in mitingleri, '82 Anayasası'na evet kampanyası, 12 Mart ve 12 Eylül'ün açıktan desteklenmesi, Kıbrıs'ın işgalinin ve Kürt halkına yönelik kirli savaşın desteklenmesi vb. bu konuda akla gelen ilk birkaç örnektir... Türk-İş'in bugüne kadar belirli bir düzen partisinin açık destekçisi olarak görünmemek için çaba göstermiş olması bu durumla çelişmez, aksine bu tutum da burjuva politikalara hizmetin bir gereğidir. Zira bu yöntemle sınıfın değişik siyasi eğilimlere mensup kesimleri aynı çember içine alınmış olmakta, böylece de düzen partilerinin yetersiz kaldığı dönem ve konularda, onları bir bütün olarak kucaklayıp burjuva politikasının hizmetine sunma olanağı elde edilmiş olmaktadır.

Tüm bu örneklerden de görüleceği gibi Türk-İş bugüne kadar ne "partiler üstü" kalmıştır, ne de "politikalar dışı".

Öyleyse şimdi "işçi" partisi tezgahında ifadesini bulan değişiklik hangi koşulların ürünüdür?

Kriz koşulları, sağıyla soluyla, iktidarı ve muhafefiyle, takkeli ve kravatlıyla, bütün düzen partilerini aynı saldırı programı etrafında kenetlenmek zorunda bırakmış ve hepsini de saldırının

şiddetine paralel derecede yıpratmıştır. Bu, işçi sınıfı üzerinde kayda değer bir etkisi olan bir düzen partisinin mevcut olmadığı anlamına gelir. Bu koşullarda, düzen partileri ile düzen sendikaları arasındaki eski işbölümü de yürüme hale gelir. Türk-İş'in düzenin burjuva politikalarına hizmet eden bir sendika olarak üstlendiği görevler de bir bütün olarak sekteye uğrar. Zira düzen sendikalarına dayanmayan bir düzen partisi işçi sınıfı içinde ne kadar işlevsiz kalacaksa, düzen partilerine dayanmayan bir düzen sendikası da o kadar işlevsiz kalacaktır. Öyleyse burjuvazinin öncelikli hesaplarından biri, düzenin siyasal arenasındaki bu boşluğu bir şekilde doldurmak, bu yolla önümüzdeki dönemde yükselmesi muhtemel olan işçi hareketini hiç olmazsa bir süre oyalayabilecek bir alternatif yaratmaktır. Haklı olarak sorulacaktır: Sınıf ile güven temelinde hiçbir bağa sahip olmayan, ipliği çoktan pazara çıkmış Türk-İş bürokratlarının eliyle kurulacak böylesi bir parti, sınıf hareketinin önüne set çekme görevinde başarılı olabilir mi? Üstelik Türk-İş'in, işçi sınıfının ancak küçük bir kesimi (1 ile 1.5 milyon) üzerinde etkisi vardır ve bu kesimde de adı genelde öfkeyle anılmaktadır. Türk-İş bürokratları sınıfın diğer kesimlerinin (işsizler, sendikasızlar vb.) ise sorunları karşısında bugüne kadar sürekli kayıtsız kalmışlardır. Dolayısıyla bu kesimler içinde neredeyse esamesi bile okunmamaktadır. Bu durumdaki bir "işçi" partisi, sınıf hareketini manipüle etme görevini nasıl yerine getirecektir?

Bu soruların hepsi de önemlidir. Ve gerçeğin çeşitli yönlerine işaret etmektedir. Ama şu gerçeği de görmek gerekir; burjuvazi özellikle derinleşen kriz koşullarında uzun vadeli ve garantili çözümler arayacak bir lükse sahip değildir. Düzenin mevcut iktisadi ve siyasi krizini besleyen tıkanıklıkların kolay aşılamayacak derinlikte olduğu gerçeğini

Sendikacıların Eliyle Kurulacak Bir "İşçi" Partisi, Özellikle Öncü İşçilerin Devrimci Parti Arayışının Önüne Geçmeyi ya da Hiç Olmazsa Onları Kendi İçlerinde Bölüp Zayıflatmayı Başarabilirse, Bu, İşçi Hareketinin Önüne Set Çekilmesi Konusunda Tayin Edici Önemde Olacaktır.

burjuvazi de iyi bilir. Bu yüzden de, ideal bir "çözüm" değil, günübürlük de olsa biraz soluklanmasını sağlayacak "kötünün iyisi" taktiklerin peşinde koşturur. Burjuvazinin cevap arayacağı soru şudur: Mevcut düzen partilerinin işçi sınıfı nezdinde hızla itibar kaybettiği ve işçi sınıfı temelinde sosyal patlamaların gündemde olduğu bugünkü koşullarda, kurulacak bir "işçi" partisi tuzağı, sınıfın hiç olmazsa belirli bir kesimini ve hiç olmazsa belirli bir süre oyalayarak, sınıf hareketinin önüne, bir set çekmeyi başarabilir mi? Bu soruya evet yanıtı vermesi halinde burjuvazi hiç kuşku yok ki bu girişimi denemeye değer görüp desteğini sunacaktır. "Önde gelen kadrolarını ipliği henüz pazara çıkmamış 'itibarlı' sendikacıları oluşturup vitrinini iyi cilalansam ve arkasından da (tıpkı DİSK'in yeniden piyasaya sürülmesi sırasında olduğu gibi), 'fiyakalı' bir propaganda kampanyası ile bu yeni oluşumu işçilere 'umut' olarak pompalansam, bu 'işçi' partisi işi tutabilir." diye düşünecektir.

Böylesi, düzene göbekten bağlı bir işçi partisini oluşturmayı giderek daha gerekli hale getiren koşullardan bir diğeri ise, işçi hareketinde politikleşme yönünde genel bir eğilimin artmakta oluşudur. Düzen partilerinden ve onların politikalarından soğuma, genel olarak her türlü politikadan da uzaklaşma anlamına gelmemektedir. İşçi sınıfının gitgide daha geniş kesimleri, dar ekonomik sorunlardan başlarını kaldırmaya başlamakta, mevcut ezilmişliklerini düzenin bütünlüğü içinde kavramaya çalışmakta ve yaşadıkları sorunlara bu temelde müdahale etmenin arayışı içine girmektedirler. Bu arayış daha geri ya da daha ileri içerikler taşıyabilmektedir. RP'ye ("adaletsiz" düzene karşı "adil" düzen programına) yöneliş de bu eğilimin belirli bir ifadesidir. Bu eğilimin daha ileri bilinç düzeylerindeki ifadesi olarak da, işçi sınıfı içinde işçilerin kendi partilerini kurma, ayrı bir sınıf olarak bağımsız örgütlenme, işçi sınıfının çıkarlarını esas alan bir program etrafında birleşme yönündeki artan arayışlar belirtilebilir. İşte burjuvazinin en önemli hesaplarından biri de, işçi sınıfı içindeki bu parti arayışlarının daha devrimci bir zemine kayma olasılığını boşa çıkarmak ve kendi eliyle kuracağı bir "işçi" partisi kanalıyla bu eğilimleri daha filizlenme halinde iken bastırıp yeniden düzen içine sevkettir. Sendikacıların eliyle kurulacak bir "işçi" partisi, özellikle öncü işçilerin devrimci parti arayışının önüne geçmeyi ya da hiç olmazsa onları kendi içlerinde bölüp zayıflatmayı başarabilirse, bu, işçi hareketinin önüne set çekilmesi konusunda tayin edici önemde olacaktır.

Bir noktayı daha vurgulayalım: Sürekli istikrarsızlık ve kriz döngüsündeki Türkiye'nin koşulları, batı tipi burjuva reformist "işçi" partilerinin gelişmesi için elverişli değildir. Bu yüzden kurulacak olan "işçi" partisi her ne kadar reformizmi kendisine ideolojik bir dayanak olarak alsın bile, pratiğinde reformist bir mücadele çizgisi bile tutturamayacaktır. Sermaye karşısında reformlar için mücadele eden bir ajan parti değil, sermaye karşısında her türlü işçi kıpırdanışını boğmaya, bastırmaya çalışan bir jandarma parti. İşte bugün burjuvazinin ihtiyaç duyduğu parti tipi budur ve zaten ihanet pratiği içinde pişmiş hain Türk-İş bürokratlarının vasıfları da ancak buna uygundur. Sermayenin son saldırıları karşısında teslimiyetçi tutumları ile bu vasıfları bir kez daha kanıtlanmışlardır.

Sermayenin bu hesabının boşa çıkartılabilmesi, sınıfın parti arayışına, sağlam bir devrimci programa sahip, sağlam devrimci politik ve taktik çizgi ortaya koyabilen, sağlam bir illegal devrimci örgütsel yapı üzerinde yükselen bir ihtilalci sınıf partisini inşa ederek yanıt verebilmekle mümkündür. Bu ise komünistlerin, öncü işçilerin ertelenemez bir sorumluluğu ve görevidir. **Öncü işçiler arasındaki parti arayışları sınıf mücadelesinde dönemin bu sert koşulları tarafından iki yönde etkilenecektir.** İşçi partisi arayışları ya daha ileriye gidecek ya da reformizm ile devrimcilik arasındaki yalpalanmalar sonuçta kaçınılmaz olarak daha geriye gidecek ve burjuvazinin "işçi" partisi tuzağına kadar düşecektir.

Son olarak işin bir de şu yönüne dikkat çekelim: Her ne kadar en gerici amaçlar için tezgahlansa bile, her "işçi" partisi kurma girişimi, işçilerin, toplumdaki diğer sınıflardan ayrı çıkarları olduğunu ve bu yüzden ayrı örgütlenmesi ve kendi çıkarları doğrultusunda sermayeye karşı mücadele etmesi gereğinin kabulü temelinde yükselir. Bu kabuller en ilkel ve geri biçimiyle de olsa proleter sınıf bilincinin tohumlarını içinde taşır. Ve Türkiye'nin bereketli mücadele toprakları, bu tohumları, kuşkusuz ki öncü işçilerin ve komünistlerin isabetli politik müdahaleleriyle, baştaki bütün hesapları altüst edecek bir mahsüle dönüştürebilir. Bu dönemde, en küçük bir kıvılcım tutuşmaya hazır işçi hareketinin barutunu ateşleyebilir. Rusya'da otokrasinin Zubatovcu sendikalarla kurduğu tuzağa kendisinin düşmesi benzeri gelişmeler, Türk-İş'in "işçi" partisinin de başına gelebilir.

Komünistler, bu gelişmeleri bütün yönleriyle tahlil edecekler ve geliştirecekleri devrimci taktikler doğrultusunda sürece bütün güçleriyle müdahale etmesini bileceklerdir. İşçi sınıfının parti arayışı, aynı zamanda, sermayenin saldırıları karşısında bir kavga yolu arayışıdır. Devrimci parti de burjuvaziye karşı devrimci savaşın içinde, kavga alanlarında inşa edilir. **Öyleyse genel grev-genel direniş ile bu kavganın yolunu döşeyip, sınıf içindeki parti arayışlarını devrimci sınıf partisinin inşası ile taçlandırma görevi önümüzde durmaktadır.**

Özbek İhanete Devam Ediyor

Özbek; "ekonomik krizin aşılabilmesi için, biz bu fedakarlığa katlanırsanız" diyor.

Burjuva basında "ağlatan teklif", "büyük fedakarlık" çığlıklarıyla duyurulan bu açıklama, "Türk-Metal patronu Özbek'in, yıllardır sermayeye hizmette hiç bir sınır tanımayan bu kaşarlanmış sendika ağasının, sermayeye uşaklığının son örneği oldu.

Kimin krizi için ve kimin adına fedakarlık?

Kapitalistlerin krizinden kapitalistlerden fazla üzüntü duymak da ancak Özbek gibi tescilli hainlerin işidir. Krizin asıl sahipleri, bütün bir kapitalist sınıfı ve onların devleti, Özbek kadar "fedakarlığa" açık değildir. Otomotiv patronları kendi krizlerinden bir an önce çıkmak için, karlarını yüzde bir oranında düşürme "fedakarlığı"nda bulunmayı bile akıllarından geçirmeyen, güya bir işçi sendikasının başkanı, üyeleri adına, "iki ay ücretsiz, iki ay da yarım ücretle" çalışmayı gözü kapalı taahhüt edebiliyor.

Bir yanlış anlama olmasın! İki ay ücretsiz çalışacak olan Özbek ve avanesi değil sadece işçiler. Zaten Özbek de yavaş yavaş uşaklıktan patronluğa terfi etmeye çalışıyor. Kıbrıs'ta oteller satın alıyor. Olimpik yüzme havuzu inşa ediyor. Özelleştirilen işletmelere talip oluyor. Bu özellikleriyle onu şaka yollu "yılın işadamı" olarak önerenler bile var. Yani işçilerden

fedakarlığı sadece bir uşak değil, bir patron olarak da istiyor.

Her kriz döneminde olduğu gibi, faturanın işçi sınıfına kesilmeye çalışıldığı bu son krizi, otomotiv patronları da, bütün diğer kapitalistler gibi işçi çıkararak, ücret dondurarak vb. atlatmaya çalışıyor. Patronlar, "ücretsiz izin" ile ancak "ücretsiz çalıştırmama" cesareti gösterebiliyor. Uşakları ise daha ileri giderek; "ücretsiz çalıştırma"yı öneriyorlar. Adeta kapitalistlere; "Biraz cesur olun" diyorlar. "Sınıfın içinde ve örgütlerinin başında bizim gibi uşaklara sahip olduğunuz sürece ve işçiler de bir sınıf partisinden yoksun oldukça, en azgın sömürüyü uygulamak için çekingen davranmanıza hiç gerek yok!..."

Özelleştirme, işten çıkarma, taşeronlaştırma, örgütsüzleştirme vb. kapitalist sınıfın işçi sınıfına tüm bu saldırıları karşısında bir işçi örgütünden ne beklenmelidir?

Saldırıları karşı üyelerini mücadeleye seferber etmesi, toplu saldırıya toplu cevap verebilmek üzere konfederasyon düzeyinde, ülke hatta dünya çapında bir mücadele başlatması değil mi?

Ama ne gezer!.. Uşakların ölçüsünün ibresi hep sahiplerinden yana vurmakta...

Özbek gibilerine hakettikleri dersi vermek için, 400 bin metal işçisinin daha neyi beklediği sorulabilir. Aynı soru, Türkiye işçi sınıfının bunca ihanetten sonra Türk-İş, Hak-İş, DİSK gibi konfederasyonların başına

çöreklenen hainleri neden hala orada tuttuğu şeklinde de sorulmalıdır. Soruların yanıtı, komünistlerin yüz yılı aşkın bir zamandan beri, bütün dünyada usanmadan tekrarladığı aynı yanıt olacaktır. İşçi sınıfı, demokrasi mücadelesini de iktidar mücadelesine bağlı olarak ele alabildiği takdirde bir takım kazanımlar elde etme ve onları kalıcılaştırma olanağına sahip olacaktır.

Türkiye proletaryası, örgütlerinin tepesine çöreklenmiş kan emici hain bürokratlardan kurtulabilmek için, olaylara dar iktisadi pencereden bakmayı bırakıp, politikanın, bütün toplumu geçmişi ve geleceğiyle görebilen en geniş açıdan, bakabilmelidir. Ancak o takdirde, sendikal örgütlenmenin anlam ve önemini kavrayacak, sendikaları bürokratlardan temizlemenin de, gerçek birer savaş aygıtına dönüştürmenin de yolunu bulacaklardır.

Sınıfın ileri ve bilinçli kesimlerinin bugün önündeki saksaklanamaz ve üzerinden atlanamaz en acil görev komünistlerle birleşerek ihtilalci sınıf partisini derhal örgütlemektir.

Kapitalizm, işçi sınıfı da içinde olmak üzere tüm toplumu çürümeye ve çöküşe sürüklemektedir. Bir avuç asalağın insanlığı mahva sürüklemesine izin verilemez. Dünya proletaryası buna izin vermeyecektir. Türkiye proletaryası, bu toplumsal kurtuluş mücadelesinde öncü ve şerefli bir yerde durduğunun bilinciyle bir an önce kolları sıvmalıdır.

Özelleştirme Saldırısının Bir Başka Yüzü

Özelleştirme işçi sınıfı ve emekçi kitleler için sefalet ve yoksulluğun artışı, sermaye sınıfı için ise vurgun ve talan demektir. Burjuvaların kirli düzenlerini sürdürmek için kullandığı zor aygıtı olan devlet, yalnızca polisi ve ordusuyla değil, "özelleştirme" vb. gibi politikalarıyla da sermayenin çıkarlarını koruma işlevini sürdürür. Her yolla kapitalizmin ayakta kalmasını güvence altına almaya çalışır.

İşte sermaye devletinin ve onun "özelleştirme" politikasının bir başka yüzü:

Asil Çelik, V. Koç'un 1974 yılında kredi ile kurduğu büyük bir tesis. 24 Ocak kararlarının uygulandığı dönemde aldığı kredileri ödemekte güçlük çeken Koç, devlete başvurarak kurtarılmasını talep eder. O dönemin başbakanı "özelleştirme"ci T. Özal'ın onayıyla Asil Çelik devletleştirilir. Bir devlet kuruluşu haline gelen bu işletme kar eden bir kuruluş haline gelir.

Asil Çelik, geçtiğimiz yıl 178 milyar lira kar etti. Ve şimdi yeniden sermayeye peşkeş çekilecek. İşletmenin tüm zararını emekçi halktan aldıkları vergilerle kapatan devlet yöneticileri, bu karlı kuruluşu yeniden satmaya hazırlanıyorlar.

Bu türden örnekleri çoğaltmak mümkün. Teletaş, Kars SEK, son dönemde basına çıkan başka benzer örnekler. Biz burada bir de Paktaş Tekstil'e değineneceğiz.

Tipki V. Koç gibi, Toprak kardeşlerin ucuz kredi ile kurdukları bir fabrika Paktaş. 12 Eylül dönemine dek de iyi çalışmış. Daha sonra mali krize girince yine Özal'ın onayıyla kurtarılmış, yani devlet onu satın alıp Sümerbank'a devrederek kar eder hale getirmiş. Şimdi tüm diğer Sümerbank tesisleri gibi o da özelleştirilecek. Üstelik fabrikaya talip olanlar onu 10 yıl önce devlete satan Toprak ailesi...

Bu örnekler üzerine söylenecek fazla bir şey sanırsanız yok. Vurgun öylesine açık ki! Sermaye devleti tüm politikalarıyla işçi sınıfı ve emekçi kitleler üzerindeki sömürü ve baskıyı daha da yoğunlaştırmayı hedefliyor. Tüm sömürülen kitlelere ise işçi sınıfının önderliği altında bu vurguncu düzeni yıkmak düşüyor.

Adana Belediye İşçileri Ankara 'ya Yürüyor

Adana Anakent Belediyesi işçileri direnişlerinin 28. gününde Ankara'ya yürüyüş kararı aldılar. Yaklaşık 120 kişiden oluşan bir kitleyle pazartesi günü uzun yürüyüşlerine başladılar. "Ölmek var, dönmek yok!", "İşimizi istiyoruz!", "İşçiyiz haklıyız kazanacağız!" yazılı gömlekler ve pankartlarla yürüyen işçilere en başta aileleri destek veriyor. Her gün yaklaşık 25 km. yürümeyi planlayan işçiler geçtikleri yerlerde halkın yoğun ilgisiyle karşılaşıyorlar.

İşçiler bir süredir direnişlerini Abidin Dino parkında sürdürmekteydiler. Ne yazık ki bu dönemde demokratik kitle örgütlerinden yeterli destek alamamışlardı. Aşağı yukarı her gün DİSK Genel-İş sendikası toplantı salonunda buluşan işçiler, çözüm önerileri üzerinde tartışmalar yapıp, sendika ile direniş alanı arasında mekik dokudular. Siyasi parti-

leri gezerek, kendilerine yardımcı olmaları için burjuva partileri ile görüşmeler yaptılar. Görüştikleri her parti, belediye başkanı hakkında atıp tutmayı ihmal etmedi. Düzen partileriyle görüşme kararının sahibi sendikaydı. Sözde bir çözüm önerisi olarak düşünülen bu karara işçileri de alet etmiş oldu. Böylelikle sendika direnişi pasifize etmeye çalıştı. Ancak işçileri oyalayarak yıldırma çabası sonuç vermedi.

Direnişin sümesinde belirleyici olan tabanın inisiyatifi olacak. Sendikanın uzlaşmacı tutumu karşısında militan bir çizgi tuturabilmeleri için işçilerin sendikanın ve düzen partilerinin ayak oyunlarına karşı uyanık olması gerekiyor. Tüm işçi ve emekçilere ise Adanalı belediye işçilerine bu zorlu yürüyüşlerinde aktif destek vermek düşüyor.

Kızıl Bayrak / Adana

İşsizlikten Kurtulmak Sosyalizm İle Mümkündür

Kapitalizm Şartlarında, İşsizlik Azami Sömürünün Sürebilmesi İçin Vazgeçilemez Bir Gerekliliktir de...

Azami Kar İçin Ücret Düzeyinin Düşük Tutulması, Ücret Düzeyinin Düşük Tutulabilmesi İçin de Kapı Önünde Bekleyen Bir İşsizler Ordusu Gereklidir.

Bu Nedenle, Üretici Güçlerin Gelişmesi, Yeni Teknolojilerin Üretim Süreçlerine Uygulanması, Kapitalizm Koşullarında, Hiçbir Biçimde İşsizliğe Çözüm Olamaz.

İşsizlik ve işçi kıyımları toplum üzerine bir kabus gibi çökmüş durumda. Birkaç yüz kişinin alınacağı işe onbinler başvuruyor. Stadyumlar, işe giriş sınavlarına katılanlara yetmiyor. Resmi ağzların 5 milyon diye itiraf etmek zorunda kaldıkları işsiz sayısı 10 milyon sınırına doğru tırmanıyor. Diğer taraftan işçi kıyımları öylesine yoğun ki, her yıl yüzbinler sokağa atılıyor. Körfez Savaşı sonrası dönemde yılda ortalama 100-500 bin işçi kıyıma uğradı.

Patronların, ücretli kölelik düzeninin, işçi sınıfına ve tüm ezilenlere sunduğu hayat(!) bu... İşsizlik içinde kıvranan milyonlar, sefalet ücretine çalışan milyonlarla tamamlanıyor. DPT'nin 1992'de yaptığı bir araştırmaya göre 11 milyon hane halkı, ortalama gelirlerinin %88'ini gıda harcamalarına ayırıyor. Bu, işçi sınıfının ve emekçilerin, bütün zenginlikleri yaratanların, bundan aldıkları pay hakkında bir fikir verebilir. Kişi başına düşen ekme tüketiminde birinci Türkiye.

Asgari ücretle de olsa bir iş bulabilmek bir şans olarak dayatılıyor insanlara. Zonguldak'ta grizu patlamalarında, göçüklerde katledilen madencilerin kardeşleri, oğulları, yakınları, onların yerine bir lütuf olarak işe alınıyor. Çünkü madenci, işsizliğin ölümden de beter olduğunu biliyor. 1831 yılında Fransa'nın Lyon kentinde ayaklanan işçiler, "Ya bizi kurşuna dizin, ya da bize iş verin!" diye haykırıyorlardı. Aradan geçen birbuçuk asra rağmen kapitalizm, insanlara daha yoğun işsizlik, sefalet ve açlıktan başka bir şey getirmedi. Kabus dağılacığına, derinleşiyor. Türkiye kapitalizmi içinde debelendiği yapısal krizini 24 Ocak-12 Eylül ile işçi sınıfı ve emekçilere ödetmişti; ama yetmedi. Onu da aşan bir saldırı şu günlerde yeniden gündemde. Bunun ilk sonuçlarını bugünlerde yaşamaya başladık bile...

Burjuvazi ve uşaklarına bakarsak, işsizliğin nedeni, yüksek işçi ücretleridir. Sözümona, yüksek ücretler yüzünden kar edemeyen patronlar, yeni yatırımlar yapıp işsizliğe çare bulamamaktalarımı.. Oysa en iyi durumda olan sendikacı işçilerin dahi aldıkları ücretler, enflasyon karşısında hızla erimekte, bir ailenin asgari ihtiyaçlarına bile zar zor yanıt vermektedir. Ayrıca, sendikacı işçiler, proletarya içinde küçük bir azınlığı oluştururlar. Gerçekte bir milyon civarında (resmi rakamlarla 1.8 milyon) olan sendikacı işçi sayısı tüm ücretliler içinde %15'i zor bulur. Milyonlar asgari ücretle çalışmaktadır. Bundan öte sigortasız, kaçak çalıştırılan 2 milyon civarında insan vardır. 1980 sonrasında, ücretlerin ulusal gelirden aldığı pay, %30'lardan %15'lere çekilmiştir. '89 dönemindeki kısmi ücret kazanımları, ardından gelen kıyım dalgasıyla geri alındığı için, bu gerçek olduğu gibi durmaktadır. Aynı dönemde işsizlik azalmamış katlanmıştır. Bu durumda yüksek ücretlerin işsizliğin sebebi olduğu iddiasının koca bir yalan olduğu açık değil midir?

Sermayedarların ve onların devletinin kaynak bulamadığı için yatırım yapıp, işsizlik sorununu çözemedikleri, aynı yalanın bir diğer yüzüdür. Kaynak

gerekliyorsa, sömürgeci kirli savaşa, Kürt soykırımına döktükleri trilyonlar, hayali ihracatçılara, teşviklere, talana saçtıkları trilyonlar kaynak değil midir? Yatırım yerine repoya akan trilyonlar kaynak değil midir? Sermaye nerede daha fazla kar görürse parasını oraya yatırır. Kapitalizm, toplumsal ihtiyaçları değil, karı, daha fazla karı gözetir. Bu nedenle özellikle de kriz dönemlerinde trilyonlarca kaynak yatırıma değil, faize, borsa oyunlarına, spekülasyona yönelir. Bir yanda kapitalistler karlarına kar katarken, diğer yanda işsizlik çığ gibi büyür. Kaynaklar bir avuç kapitalistin kar hırsı uğruna talan edilir. Ama sorunun kapsamı bununla da, yani kaynakların yatırıma değil, spekülasyona yöneltilmiş olmasıyla da sınırlı değildir. Kapitalizm koşullarında yatırımların artması çoğu zaman işsizliğin azalması anlamına da gelmez. Üretici güçlerin gelişmesi sonucu, eskiden yüzlerce işçinin yaptığı işi, yeni makineler hatta robotlar sayesinde, çok daha az işçi yapabilir duruma gelmektedir. Sermaye, yatırımı sadece ve sadece kar etmek için yapar. Kar için, aynı işi mümkün olan en az sayıda işçiye, onları en yoğun bir biçimde çalıştırarak ve en düşük ücreti vererek yaptırmak ister. Teknolojik gelişmeden işçi ve emekçiler bir bütün olarak yararlanamaz. Çalışma imkanı bulanlar, robot gibi, posası çıkarılınca kadar çalıştırılıp sömürülür. Ama tam da bu yüzden milyonlarca insan işsiz kalır. Yani yatırımlar ve teknolojik gelişme, kapitalizm koşullarında işsizliğe çare olmak bir yana, onu daha da kronikleştirmektedir. Ücretli kölelik koşullarında kaldıkça bu gerçek değişmeyecektir.

İşsizlik, kapitalizmde, azami kar yani azami sömürünün sürebilmesi için, vazgeçilmez bir gerekliliktir de... Azami kar için ücret düzeyinin düşük tutulması, ücret düzeyinin düşük tutulabilmesi için de kapı önünde çalışmak için sıra bekleyen bir işsizler ordusunun varlığı gereklidir. Bu nedenle, üretici güçlerin gelişmesi, yeni teknolojilerin üretim süreçlerine uygulanması, kapitalizm koşullarında, hiçbir biçimde işsizliğe çözüm olmaz.

Dünya Kapitalizmi 1929 Büyük Bunalımı İçinde Kıvrandır, Açlık, İşsizlik İçinde Yüzerken ve Faşizmi Emekçi Kitlelere Dayatırken, 1930'larda SSCB'de Tek Bir İşsiz Kalmamış, Çalışma Süresi 7 Saate İndirilmiştir. Konut, Sağlık ve Eğitim Sorunlarının Temelde Çözüldüğü, İşsizliğin Bulunmadığı Bir Düzen Olarak Sosyalizmi Sovyet İşçileri Düş Olmaktan Çıkarmıştır.

Kapitalizmde ne işsizliğin, ne de sömürünün çözümü vardır. Söylenenlerin sadece Türkiye için geçerli olduğu zannedilmesin. Sömürücülerin ve uşaklarının yere göğe koyamadıkları Avrupa'da 30 milyonun üzerinde insan bugün işsizdir ve işsizlik hızla artmaktadır. Fransa'da, daha yeni, genç işçilere yönelik bu doğrultudaki bir saldırı püskürtülmüştür. Fransız kapitalizmi, genç işçileri asgari ücretin çok altında bir ücretle çalışmaya mahkum ederek krizini hafifletmek istemiştir. Amerika'da milyonlarca insan evsizdir, sokaklarda yaşamaktadır, toplum dışına itilmiştir. Bütün dünya işçi ve emekçilerinin aşırı sömürsü üzerinde kendi ülkesinde iç barış için bazı tavizler veren emperyalist burjuvazi şimdi bunlara saldırmakla meşguldür. SSCB ve Doğu Bloku'nda yaşanan çöküşün ardından, patronların sosyalizm korkusu biraz hafiflediğinde tüm sosyal haklara pervasızca saldırımları öğretici değil midir? Çevre kapitalist ülkelerden bahsetmek gerekli mi? Dünyada her yıl 50 milyon insan açlık ve açlığın yol açtığı hastalıklardan ölmektedir. Filipinler'in başkenti Manila'da sokaklarda yaşayan 200 bin çocuk vardır. Uzak Doğu, Latin Amerika'da yaşamak, bir iş bulabilen işçiler için sefalet ücretine günde 10-12 saat çalışmak demektir vb. vb.

Çözüm Sosyalizmedir:

Gerek ücretli köleliği, gerekse işsizliği yok edecek tek çözüm sosyalizmdir. Çünkü sosyalizm, fabrikaların toprakların kısacası tüm üretim araçlarının bir avuç asalağın özel mülkiyeti olmaktan çıkarılıp, bütün toplumun malı haline getirilmesi demektir. Böylece, üretimin amacı, bir avuç asalağın kar hırsı değil, bütün toplumun maddi ve moral ihtiyaçlarının karşılanması haline gelir. İşte o zaman teknolojik gelişmeler, işsizliği değil, insanların çalışma hakkı kadar dinlenme ve yeteneklerini geliştirme haklarını da kullanabildikleri onurluca bir yaşamı elde etmeleri sonucunu doğurur. Herkes, eğitim sonrası, yeteneğine göre bir işte çalışır. Bu çalışma sömürüye konu olmadığı için tüketici değil, insanı insan yapan, geliştirici bir çalışma olur. Bu söylediklerimiz hayali şeyler değildir. Zorlukları ve yaptığı yanlışlar sonucu bugün başarısızlığa uğramış olsa bile yaşanmış sosyalist inşa deneyimleri söylediklerimizi doğrulayacak örneklerle doludur.

Sovyet işçi ve emekçileri, emperyalistlere ve kendi sömürücülerine karşı verdikleri dört yıllık bir iç savaşla, inanılmaz fedakarlıklar pahasına elde ettikleri iktidarları altında kölelikten kurtulmanın ne demek olduğunu göstermişlerdir. Emperyalistlerin ekonomik ve siyasi kuşatması altında, yıkık ve geri bir ülkede, sosyalist planlama ile on yılda yüzlerce yıllık mesafe almışlardır. Dünya kapitalizmi 1929 Büyük Bunalımı içinde kıvrandır, açlık, işsizlik içinde yüzerken, faşizmi emekçi kitlelere dayatırken, 1930'larda Sovyetler'de tek bir işsiz kalmamış, çalışma süresi 7 saate indirilmiştir. Kapitalist dünyada stoklar ve sefalet birarada artıp üretim kapasitesinin ancak %25'i kullanılabilirken, Sovyetler Birliği'nde üretim dev adımlarla ilerlemiş, dünyanın ikinci büyük ekonomik gücü yaratılmıştır. Kapitalizmin gayri meşru çocuğu faşizmin İkinci Emperyalist Savaşta alt edilmesi, Sovyet insanının muazzam fedakarlıkları sayesinde mümkün olmuştur. Ve yıkılan SSCB, on yılda yeniden baştan başa inşa edilmiştir. Konut, sağlık, eğitim sorunlarının çözüldüğü, işsizliğin bulunmadığı, çalışma hakkı kadar, dinlenme ve yetenekleri geliştirme haklarının da bulunduğu bir düzen olarak sosyalizmi (tüm sorunlarına ve tikanıklarına rağmen) Sovyet işçi sınıfı yaşamış, bunları düş olmaktan çıkarmıştır. 1917 Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ile kölelerin kendi kendilerinin efendileri olma çağı açılmıştır. Bize düşen, sosyalizmin geçici yenilgisinden umutsuzluğa kapılarak, bir kölelik rejiminden başka bir şey olmadığını 300 yıllık mazisiyle defalarca tanıtlamış kapitalizme boyun eğmek değildir. Sosyalizmin yaşadığı zaaf ve tikanıklıkların nedenlerini bilince çıkararak, onu daha ileri düzeyde yeniden kurmaktır. Sorunlarımızın gerçek çözümü ancak böyle mümkündür.

ILO Sözleşmesi: SERMAYENİN İŞ GÜVENCESİ MASALI

Burjuva basında, büyük puntolarla ve ön sayfadan "işçi çıkarmak zorlaşıyor" başlığıyla verilen haber, işçi sınıfı için ne anlam taşımalı?

Öncesi bir yana, sadece 5 Nisan saldırı paketinden bu yana 100 bini aşkın işçinin. (Bu resmi sayı olduğu için, gerçeği kat kat üstünde düşünülmalıdır.) işten çıkarıldığı, tensikatların yoğunlaşarak sürdüğü bir ortamda, ILO sözleşmesinin böyle alelacele onaylanması, burjuvazinin "kirli savaş" hilelerinden biri daha değilse nedir?

MGK hükümeti burjuvaziye olağan-üstü bir olanak sunmuştur. Her kalkan baş önce dipçikle kırılacak, sonra da kadife eldivenle okşanacak. Sarışın sekreter de ortalıkta gülücükler saçarak dolaşıp her iki uygulamayı da onaylayacak. Yani bir yandan yüzbinlerce işçi sokağa atılacak, ama öte yandan, güya yıllardır onaylanmayan bir uluslararası sözleşme onaylanarak, sendikalara zaten çıkmayan seslerini biraz daha kısmaları, daha doğrusu işçilerin beklenen tepkilerini yatıştırılmaları için olanak sunulacak. Moğoltay'ın, ILO sözleşmesi hükümlerine dayanarak hazırladığı "İş Güvencesi Yasa Tasarısı"nı, zamanında hararetle destekleyen bu sözde sendikalar, kitleler halinde işsizleşen sınıfa söz geçirebilmek, sokağa dökülmelerini biraz daha geciktirebilmek için, yani sınıf ihanetini sürdürebilmek için ortam bulmuş olacaklar. Zaten sınıfın başının böylesine sıkıştığı bir dönemde, ILO toplantısı bahanesiyle hemen bütün bir yönetim kadrosunun ülkeyi terkettiği bir Türk-İş'tir söz konusu olan. Bir de bütün bir otomotiv sanayi işçilerinin üçer beşer değil, kitleler halinde sokağa atıldığı bir dönemde, kapitalistlerle ortaklık ve uzlaşmayı açıkça sürdürececek, ücretsiz çalışma sözü verecek düzeyde kaşarlanmış sınıf düşmanlarının başında bulunduğu Türk-Metal...

ILO sözleşmesinin gerçekten iş güvencesi sağlayıp sağlamayacağı sorusuna gelince: Bu kuruluşun asıl olarak örgütlendiği Avrupa ülkelerinde, "İşçi sınıfının iş güvencesi gerçekten var mı?" sorusuna verilecek yanıt bunun da yanıtı olacaktır. Avrupa ve Amerika'da (tüm dünyayı sömürerek işçi sınıflarını birazcık doyurup oyalayabilen bu uluslararası

tekellerin metropollerinde) hızla yoğunlaşan işsizlik üzerine burjuva basında bile çarşaf çarşaf yayınlar yapıldı, yapılıyor. Bu metropollerde, işçi sınıfının yoksullaşması, işsizleşmesi, sendikasılaşması karşısında işlev yerine getiremeyen ILO, kerhen üyesi olan Türkiye'nin işçi sınıfı için asla bir şey yapamayacaktır.

İşçi sınıfının yerel ve uluslararası çıkarları, kapitalistlerle işbirliği ve uzlaşma aracı olan ILO gibi örgütlerle sağlanamaz. Ne ILO, ne Türk-İş ne de "çağdaş sendikacılık" adı altında sınıf mücadelesini reddeden her hangi bir örgüt-kurum, işçi sınıfının yararına merhem olamaz.

Türkiye işçi sınıfı, ILO sözleşmesinin onaylanması üzerine, sendikalardan yö- nelecek bütün oyalama taktiklerine karşı uyanık olmalı, işsizliğin ve açlığın ezici kollarında sersemlemeden mücadeleyi yükseltmenin araçlarını derhal yaratmalıdır. Sendikaların ihanet içinde bulunduğu koşullarda kendi öz gücüne güven ilkesi gereğince, birbirine sıkı sıkıya sarılmanın, bütün işyerlerinde birim örgütlerini oluşturmanın, toplu tensikata giden bütün işletmelerde toplu direnişleri başlatmanın ertelenemez önemde olduğu açıktır. Bu kadar da değil, son 1 yılda gerçekleşen direnişlerin başına gelenler göstermiştir ki, sınıf dayanışmasının sağlanmadığı, başka işletmelerden anlamlı destek almayan, soyutlanıp yalnızlaştırılan direnişler yenilmeye mahkumdur. Öyleyse, saldırılara karşı direniş başlatmak birinci adımda, direnişlere aktif destek vermek de onu tamamlayan ikinci adımdır. Bu ikinci adımın atılmadığı koşullarda birinci adım yenilgiye uğramaya mahkumdur. İşçi sınıfının birlik ve dayanışmadan başka silahı yoktur. Bu silahın en işlevli olduğu araç da ihtilalci bir sınıf partisidir. Türkiye proletaryası, ya bu partiyi bugün örgütleyecek, ya da bu son saldırıdan, bir daha uzun zaman belini doğrultamayacak yaralarla çıkacaktır.

Bugün bütün devrimci ve ileri bilinçli işçilerin görevi, her türden geçmiş önyargıları bir yana bırakıp, ihtilalci sınıf partisinin kuruluşunu ilk hedef olarak seçen komünistlerle birleşmektir. Gelecek, savaşan proletaryanın olacaktır!...

Gebze'de Direniş

RP yönetime geçtiği bütün belediyelerde burjuvaziye hizmette diğer düzen partilerinden aşağı kalmadığını kısa sürede gösterdi. Kağıthane, Ankara, Güzeltepe, Pendik ve birçok belediyeden sonra Gebze Belediyesi'nin Refah'lı belediye başkanı da 10 Haziran cuma günü 635 işçi ve 80 memuru işten çıkardı. RP'li Belediye Başkanı Ahmet Pembegül'ün cuma namazından çıktıktan sonra çevresindekilere, "Bugün hayırlı bir iş yaptım. Belediyeyi teröristlerden temizledim." dediği söyleniler arasında. Ayrıca, RP'nin işçi düşmanı belediye başkanının, boşalan kadroları fasistlerle dolduracağı da bilinen bir gerçek. İsten çıkartılma haberi işçilere saat 16.30'da asılan isim listeleriyle verildi. Ancak sermaye devletinin hiç ummadığı bir şey oldu, işçiler ve memurlar listeleri yırtarak direniş kararı aldılar. Belediye binası direnişçiler tarafından işgal edildi. Bu beklenmeyen tavır karşısında kolluk kuvvetleri işgalcilere saldırdı. İşçiler ve memurlar polisle çatışmaya başladılar. Ancak sendika yanlılarının uzlaşmacı tavırları sonucunda direnişçiler binayı boşaltıp eylemi bahçede devam ettirme kararı aldılar.

RP'li başkan olası bir tepkiyi söndürebilmek için açıklamayı cuma günü yapıp hafta sonu tatilinden faydalanmak istemişti. İşçiler bu oyunu boşa çıkardılar ve üç gün boyunca buldukları alanı terketmeyip, halaylarıyla, türkülerıyla militan bir kararlılık gösterdiler. Onları bu haklı mücadelesinde yalnız bırakmayan sınıf kardeşleri Pendik ve Darıca Belediyesi işçileri de desteklerini sundular.

Sermayenin tescilli sarı sendikacısı Kemal Nebioğlu'nun ve SHP il kurulunun yaptığı ziyaretlerde işçilerin gösterdiği militan tavır bu tür burjuva ayak oyunlarına karşı duyarlılıklarının açık ifadesiydi.

Eylemi yönlendiren sendikaların reformist tavrı, Genel-İş'e bağlı işyeri temsilcisinin direnişin başından beri gösterdiği tavizkar tutum ve polisle giriştiği pazarlık eylemin en olumsuz yanını oluşturuyor. Sınıfa olan güvensizliğini açıkça ortaya koyan sendika, işçileri satabilmek için elinden gelen her şeyi yapıyor. Pazar günü direniş alanına

asılan Türk bayrağıyla Atatürk portresi ve bütün gün boyunca işçilere yapılan, (her fırsatta işçi ve devrimcilere saldırmak için bahane arayan polisler için) "Türk emniyet güçleri görevlerini yapıyor. Onlara tavır almayın" demagogisi reformizmin gerçek yüzünü ortaya koyuyordu.

Pazartesi günü ise sendika, Gebze Emniyet Müdürü'nün isteği ile alanda polislerin geçmesi için 1 metre genişliğinde bir koridor açılmasına izin verdiğini açıkladı. Polise verilecek bu koridor direnişin daha işin başında bitmesi demektir. Ancak sınıfın kararlı unsurları sendikaların bu oyununa gelmedi ve polisin istediği koridoru vermedi.

İşçiler o gün sabahın erken saatlerinden itibaren söyledikleri marşlar ve attıkları sloganlarla kararlılıklarını gösterdiler. Atılan sloganlardan bazıları:

"Yaşasın İşçilerin Birliği!",
"İşçiler Birleşin İktidara Yerleşin!"
"Birlik, Mücadele, Zafer!"
"Kahrolsun Ücretli Kölelik Düzeni!" ve
"İşçi-Memur Elele, Genel Greve" idi.

Saat 9.00 civarında çevik kuvvetin saldırısıyla ve ön saflardaki direnişçilerin buna karşılık vermesiyle başlayan çatışmada, sendika yönetimi işçiye karşı polisi korudu. Polisle çatışan bir grup işçiyle diğer direnişçilerin arasına girerek kitleyi pasifize eden sendika yönetimi, fiili olarak polisin istediği koridoru oluşturmuş oldu. Bu arada işçilere, sendika başkanının saat 19.00'da başkanla görüşeceğini, bu saate kadar bir şey yapılmaması gerektiğini söyleyerek kitlenin militan tavrını kırmaya çalıştı.

Direnişin 4. günü Kızıl Bayrak çalışanları Gebze işçilerine yönelik özel sayılarını dağıttılar. Özel sayılarımız coşkuyla karşılandı. Ancak bir tanesi bile geri çevrilmeyen özel sayımızın dağıtım işyeri temsilcisi Öztürk Şamdan ve yandaşları tarafından engellenmeye çalışıldı. Özel sayıyı okuyan bir işçi tartaklandı.

Bu türden pasifist ve dar grupçu yaklaşımların işçi sınıfına bir şey kazandırmadığını bilen bizler önümüze kurulan bu "barikat"ı ve destekçilerini kamuoyu önünde kınıyoruz.

Gebze'li işçiler üç gün boyunca buldukları alanı terketmeyip, halaylarıyla, türkülerıyla militan bir kararlılık gösterdiler.

ANKARA: Belediyelerde İşçi Kıyımı...

Ankara'da belediyelerden atılan 611 belediye çalışanına şimdi de Sincan'dan atılan 73 belediye çalışanı eklendi. Belediyelerin el değiştirmesinden bu yana atılan çalışan sayısı 1186'ya ulaştı. (502 işçi Sincan Belediyesi, 611 diğer belediyelerden, 73 belediye çalışanı ise Sincan'dan...)

27 Mart yerel seçimlerinde Sincan Belediye Başkanlığına Refah Partisi'nin adayı Bekir Yıldız kazandı. İlk icraatı ise 502 işçinin işine son vermek oldu. Belediye bu 502 işçinin

işine son verirken, İş Kanunu'na bile uymama pervasızlığını göstererek usulsüzlük yapabiliştir. 11.4.94 tarihinde, Sincan Belediyesi'nden atılan işçi ve belediye çalışanlarından 150'sinin katılımıyla Sincan SHP ilçe binası önünde basın açıklaması yapıldı. Basın açıklamasının yapıldığı sırada konuşmalar sık sık sloganlarla kesildi. Belediye çalışanları "İşçi Kıyımına Son!" pankartı taşıyorlardı.

Belediyelerde işten atma-

ların, bu günlerde başını çeken Refah Partisi'dir. Fakat SHP adayının kazandığı Mamak Belediyesi'nde de 200'e yakın kişinin işten atılması beklenmektedir. Bu da işçiler arasında gerginlik yaratıyor. Düzenin azgınca yürüttüğü bu saldırı sonucu gün geçtikçe atılanların sayısı artmakta olmasına karşın mücadele hala örgütlü ve bilinçli bir hale dönüşebilmiş değildir

Kızıl Bayrak/ANKARA

DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE:

Özelleştirmenin Uluslararası Sermayece Bu Denli Gündemde Tutulmasının İççe Geçmiş Pek Çok Nedeni Var. Ama Tümü Bir Tek Ortak Nedene, Dünya Kapitalizminin 1970'lerden Beri Yaşadığı ve Bugüne Dek Bir Türlü de İçinden Çıkamadığı Krize Bağlıdır. Bu Bir Karlılık ve Pazar Krizidir. Kar Oranlarının Düşmesi, Yeni Pazar Alanları Bulmakta Çekilen Güçlük, Tek Tek Burjuva Devletlerin içine Yuvarlandığı Mali Kriz ve Uluslararası Borç Krizi; Tümü Birlikte Bugünkü Krizin Birbirine Bağlı Çeşitli Görünümlerini Oluşturuyorlar. Özelleştirme Politikası İse, Bu Krizden Çıkmak İçin Uluslararası Tekelci Sermayenin Kendi Cephesinden Dayattığı Bir Saldırı Politikası Oluyor.

Uzun süredir uluslararası ve yerli sermaye tarafından gündemde tutulan özelleştirme, yakın zamandan beri burjuva gündemin tepe noktasına oturdu. Sermaye, başta yazılı ve görüntülü basını olmak üzere her türlü aracı kullanarak özelleştirmenin yararlarını anlatan bir kampanya yürütüyor. Uluslararası finans kurumları, çok uluslu danışmanlık şirketleri, holding yöneticileri ve tabii ki sözde bilim adamları(!) durmaksızın, adeta bir ibadet yürütürcesine özelleştirme amantüsü okuyorlar. Bütün TV kanalları ve bütün burjuva gazeteler, her gün özelleştirme ayinleri düzenliyorlar. Gelinek yerde özelleştirme, tek taraflı yürütülen korkunç bir ideolojik saldırı halini almış durumda. Yaratılan toplam tablo öyle bir manzara ortaya çıkarıyor ki, bütün kötülüklerin sebebi devlete ait iktisadi kuruluşlardır ve bütün sorunların çözümü de bu kuruluşların bir an önce özelleştirilmesinden geçiyor. Özelleştirmeye şu ya da bu nedenle karşı çıkanlar, hemen ortak bir paydada toplanarak bir suçlama kampanyası ile yüzyüze bırakılıyorlar. Çağdışı kalmak, uluslararası entegrasyon sürecini ve globalleşmeyi anlayamamak, başarısızlığı kanıtlanmış kamu mülkiyetini ve planlamayı hortlatmaya çalışmak bu ithamların en moda olanları...

Özelleştirme uygulamalarına tarihte yeni rastlanıyor. Ne var ki, 1970'lerde başlayıp 1980'lerde iyiden iyiyeye yoğunlaşan bu yeni özelleştirme kampanyası diğerlerinden çok farklı. Bu kampanya, bugün ideolojik, iktisadi ve sosyal planda kapsamlı ve yoğun bir uluslararası saldırı haline dönüşmüştür. Ağırlıkları farklı olmak üzere bu saldırıya tüm kapitalist dünyada rastlamak mümkün. Rusya, Doğu Avrupa, Latin Amerika, Avrupa vb. tüm kapitalist dünyada adeta bir özelleştirme heyulası kol gezmekte.

Evrensel bir saldırı haline dönüşmüş bulunan özelleştirme Türkiye'de de benzer bir yoğunlukla gündemdedir. Özelleştirme tartışmasının yoğunlaşmaya başladığı ilk tarih 12 Eylül rejimi ve onu izleyen Özal hükümetleri dönemidir. Bu dönemlerde özelleştirmenin iktisadi ve ideolojik altyapısı oluşturulmuştur. IMF ve Dünya Bankası'nın, holdinglerin bu yöndeki ağırlığını daha da fazlaştırmaya başladığı son Çiller hükümeti ise adeta bir özelleştirme hükümeti olarak kurulmuş, temel misyonunu "özelleştirme" üzerine oturtmuştur.

Evrensel ve yerel planda özelleştirme

ÖZELLEŞTİRME

sorununun sermayenin gündeminin baş sırasına oturmasının nedeni nedir? Özelleştirmeye ne elde edilmek isteniyor? Özelleştirme ne tür sonuçlar doğuracaktır?

Sermaye Diktatörlüğü Bir Yalan Diktatörlüğüdür:

Özelleştirmenin uluslararası sermaye tarafından bu denli gündemde tutulmasının iççe geçmiş pek çok nedeni var. Ama tüm bu nedenler bir tek ortak nedene, dünya kapitalizminin 1970'lerden beri yaşadığı ve bugüne dek bir türlü de içinden çıkamadığı krize bağlıdır. Bu kriz, temelde bir karlılık ve pazar krizidir. Kar oranlarının düşmesi, yeni pazar alanları bulmakta çekilen güçlük, tek tek burjuva devletlerin içine yuvarlandığı mali kriz ve uluslararası borç krizi, tümü birlikte kapitalizmin içinde bulunduğu krizin birbirine bağlı çeşitli görünümünü oluşturuyorlar. Özelleştirme politikası ise, uluslararası tekelci sermayenin bu krizden, krizin yükünü tümüyle işçi ve emekçilere yükleyerek çıkmak için kendi cephesinden dayattığı bir saldırı politikası oluyor.

Biz bu soruna yeniden ve daha ayrıntılı olarak döneceğiz. Bu soruna geçmeden önce, uluslararası sermaye düzeninin özelleştirme için oluşturduğu gerekçelere değinmek ve bunların ne denli gerçek dışı olduğunu göstermek zorunludur. Zira, bu gerekçeler sabah akşam tüm emekçilerin beynine özelleştirmenin nedenleri olarak şırıngalanmaktadır. Görünen o ki, tek taraflı ve oldukça yoğun olarak yürütülen bu propa-

ganda pek çok emekçinin zihninde önemli bulanıklıklar yaratmış bulunmaktadır. Pek çok emekçi, özelleştirmenin sermayenin iddia ettiği nedenler yüzünden gündemde olduğunu düşünebilmektedir. Oysa tek tek bu gerekçelere bakıldığında, bunların tümünün ilkel ve hayağı bir yalandan, kaba çarpıtmalardan ibaret olduğunu görmek hiç de zor değildir.

Önce şunu hatırlatmakta yarar var. KİT'ler ne dün halkın malıydılar, ne de koşullar sosyalizmden yana değişmedikçe yarın olacaklardır. Bu kuruluşların dünkü işlevi çeşitli yol ve yöntemlerle kapitalistlere kaynak aktarmak, kar oranlarının düşmesini engellemektir. Dolayısıyla bu kuruluşlar dünkü halleriyle de halkın değil kapitalist sınıfın hizmetindeki kuruluşlardı. Dün ile bugün arasında değişen tek şey, bugün kapitalistlerin bu kuruluşların mülkiyetine de doğrudan sahip olmak istemeleri, bu yolla da tekelci güçlerini artırmak amacıyla olmalarıdır. Peki bu böyleyse niçin işçi ve emekçiler özelleştirmeye karşı çıkmalıdır?

Çünkü özelleştirme politikası, kapitalizm içinde gerçekleşen basit bir mülkiyet el değiştirminden ibaret değildir. Bu politikanın işçi ve emekçiler için asıl önemli yanı, bu politika aracılığıyla uluslararası sermayenin ücretten örgütlenmeye kadar tüm kazanımlara yönelik bir saldırıyı örgütlemesidir. İşte biz burada, bu nedenle sermayenin bu konudaki gerekçelerinin yalana dayalı olduğunu sergilemeye çalışıyoruz.

Bu kısa hatırlatmadan sonra şu soruyu sorabiliriz. Nedir uluslararası sermayenin özelleştirmenin nedeni olarak ortaya sürdüğü gerekçeler? Kısaca şöyle sıralayabiliriz: Kamu sektörü daha verimsizdir, özelleştirme ile verimlilik artacaktır. Özelleştirme ile tekelere karşı rekabet yaratılmış olacaktır. Özelleştirme ile devlet küçültülecek, bu yolla da demokrasi büyütülmüş olacaktır. Özelleştirme ile sermayenin tabana yayılması sağlanmış olacaktır. Özelleştirme ile mal ve hizmetlerin kalitesini yükseltmek, fiyatlarını ise düşürmek mümkün olacaktır. KİT'ler bütçe açığının, dolayısıyla mali krizin temel sorumlusudur, özelleştirme ile bu kriz ortadan kalkmış olacaktır vb. vb. Kısacası sermayeye göre KİT'ler bütün kötülüklerin kaynağı, özelleştirme ise bütün dertlere devadır! Bu, aynı zamanda kapitalizmin krizinin gerçek nedeninin saklanması çabasıdır. Sermaye düzeni, bu demagoji sayesinde krizin özel mülkiyetin yeterince yaygınlaşmamış olmasından, "kamu mülkiyeti"nden kaynaklandığı görüntüsü vermektedir. Hatta akıllara durgun-

luk verecek bir iddia ile krizin nedenini, kapitalist ülkelerde "sosyalist mülkiyet sisteminin ağırlıkta olması" gibi evlere şenlik bir gerekçeye bağlamaktadır. Böylece kapitalizm koşullarında tümüyle özel mülkiyet sisteminin ihtiyaçlarına uyarlanmış olan, bizzat kendisi de bir kapitalist mülkiyet biçiminden başka bir şey olmayan kamu iktisadi kuruluşları, sanki kapitalizmden ayrı bir şeymiş gibi gösterilerek ve krizin bütün sorumluluğu bu KİT'lere yüklenerek, krizin gerçek ve

Sermayenin Özelleştirme Gerekçelerinin Gerçek Dışı

Karakterini Göstermek Zorunludur.

Zira, Sabah Akşam Tüm Emekçilerin Beynine

Bu Gerekçeler Şırıngalanmaktadır.

Tek Taraflı ve Oldukça Yoğun Olarak Yürütülen Bu

Propaganda Pek Çok Emekçinin Zihninde Önemli

Bulanıklıklar Yaratmış Bulunmaktadır.

ME SALDIRISI

Serbest Piyasa İlişkilerinin Kendini En Fazla Hissettirdiği 19. Yüzyılda Bile,
Kapitalist Devlet Mülkiyetinin Çeşitli Türlerine Rastlanır.
Ama Devletin Ekonomideki Ağırlığının Belirleyici Bir Biçimde Artması,
Kapitalist Devlet Mülkiyetinin Kapitalist Ekonomi Açısından
Önemli Bir Olgu Haline Gelmesi,
1929 Bunalımını İzleyen Yıllara Rastlar. II. Emperyalist Savaşın Ertesinde İse
Çok Daha Belirleyici Bir Önem Kazanır.

tek sorumlusu olan kapitalist düzen aklanmaya çalışılmaktadır.

Verimlilik sorunundan başlayalım. Burada ilk önce şunu belirtmek gerekir. Bugün KİT'ler burjuvazinin iddia ettiği gibi verimsiz kuruluşlar değildir. Ama KİT'leri tümüyle verimsiz kuruluşlar haline dönüştürmek de mümkündür. Zira, kapitalizm koşullarında para-kredi, maliye, istihdam vb. tüm iktisadi politika araçları, tüm kaynaklar kapitalist sınıfın denetiminde ve kontrolindedir. O'nun çıkarları doğrultusunda kullanılmaktadır. Sermaye açısından dün bu tür kuruluşlar, kendi çıkarları açısından çok daha yararlı idiler. Dolayısıyla bu iktisadi politika araçları, KİT'lerin verimliliğini ve karlılığını artırmak için kullanılıyordu. Hatta bugün KİT'lerin özelleştirilmesini kredi için şart koşan IMF, Dünya Bankası vb. kuruluşlar, 1980 öncesinde ağırlıklı bu kuruluşlara kredi açıyorlardı. Bugün kapitalist sistemin çıkarları, aşağıda daha ayrıntılı olarak belirteceğimiz nedenler yüzünden, KİT'lerin özelleştirilmesini gerektirmektedir. Dolayısıyla tüm bu araçlar, KİT'lerin karlılığını ve verimliliğini gözetmeyen bir tarzda kullanılmaktadır. KİT'ler, özelleştirilmenin önemli bir dirençle karşılaşılmadan gerçekleştirilebilmesi amacıyla pek çok ülkede bilinçli bir politikayla zarar eden kuruluşlar haline getirilmektedirler. Özellikle 1980'lerden bu yana izlenen politika ile Türkiye'de de yapılan budur. Bundan dolayıdır ki KİT'ler, yakın zamandan beri karlılık ve verimlilik açısından geçmişe göre daha olumsuz göstergelere sahiptirler. KİT'lerin verimliliği ve karlılığı ancak sermaye yenilenmesi ve istihdam artışı gibi unsurlarla mümkündür. Hem sermaye yenilenmez, yenilenme-geliştirme yatırımları yapılmaz, hem de istihdamda bir artış sözkonusu olmazsa, bu hangi iktisadi kuruluş olursa olsun verimlilik ve karlılık göstergelerinde düşme olur. KİT'lerde gerçekleşen de budur. KİT'lerin sermaye birikimi bakımından, 1980'li yıllardan bugüne reel yatırımlar takriben %60-70 civarında düşmüştür. Bu dönem boyunca istihdamda ise hemen hiçbir değişme yoktur. Bu, KİT'lerin bilinçli bir politikayla zarar eden kuruluşlar haline getirildiğinin en somut göstergesidir. Buna bir de 1986 yılından itibaren KİT'lere bindirilen yüksek faiz yükü eklenirse tablo çok daha açık hale gelir.

KİT'ler, sermayenin iddia ettiği gibi doğası gereği zarar eden verimsiz kuruluşlar olduğu için özelleştirilmek istenmiyor. Tam tersine özelleştirilmek istendiği için verimsiz ve zarar eden kuruluşlar haline getirilmek isteniyor. KİT'lerin doğası gereği verimsiz ve zarar eden kuruluşlar olduğu gerekçesi, burjuva iktisadi açısından dahi hiçbir değer taşımayan tümüyle ideolojik bir iddiadır. Bu konuda bizzat kapitalist devletin kendi kuruluşlarının, örneğin Milli Prodük-tivite Merkezi'nin (MPM) araştırmaları bu iddiayı çürütür niteliktedir. 1986'dan bu yana KİT'ler, yukarıda bahsedilen bilinçli politika ile zararlı hale getirilmiş olmasına karşın, burjuvazinin iddiasının aksine hala verimli kuruluşlardır. 500 büyük sanayi kuruluşu içinde KİT'lerin milli gelire katkısı %50 civarındadır. Ayrıca özelleştirildikten sonra verimlilik ve karlılıklarında

ciddi bir artış gerçekleşen herhangi bir KİT sözkonusu değilken, ÇİTOSAN örneğinde tam tersi sonuçların ortaya çıktığı görülmektedir. Bu kuruluşların özelleştirmenin ardından karlılık ve verimliliklerinde önemli düşüşler yaşanmıştır.

Dolayısıyla sermaye tarafından ileri sürülen bu iddia tümüyle yalana dayalı gerçek dışı bir iddiadır. Daha önce de belirttiğimiz gibi KİT'ler kapitalizm koşullarında verimli ve karlı kuruluşlar da olabilir, verimsiz ve zarar eden kuruluşlar haline de gelebilir, getirilebilir. Bu tümüyle sermayenin içinde bulunduğu koşullara ve onun çıkarlarına bağlı bir durumdur.

Özelleştirme ile tekelliliğin önleneyeceği, tekeller arası bir rekabet ortamının yaratılacağı yönündeki özelleştirme gerekçesi de, ancak yukarıdaki gerekçe kadar gerçeklerle bağdaşabilir. Özelleştirme, tekelliliği önlemek bir yana tam aksi sonuçlar doğurmakta ve zaten bu amaçla da gündeme getirilmektedir. Örneğin bizde bugünlerde çok sık örnek olarak gösterilen Arjantin'de, özelleştirilen işletmelerin büyük bir bölümü dört büyük sermaye grubuna satılmıştır. Bu, korkunç bir ekonomik güç yoğunlaşması demektir. Türkiye'de yapılan özelleştirme uygulamalarına bakınca benzer bir sonucu görmek mümkündür. Özelleştirilen işletmeler ya ALCATEL, Française Cement vb. gibi yabancı tekellere ya da Koç, Sabancı, Uzanlar, YİBİTAŞ gibi büyük holdinglere satılmıştır. Sermayenin iddiasının aksine, özelleştirme ile mevcut tekellerin gücü daha da artırılmaktadır. Sermaye tarafından, en az bunun kadar bayağı bir yalan olan bir özelleştirme

gerekçesi daha ileri sürülmektedir. Bu da, özelleştirme ile sermayenin tabana yayılmasının ve böylece de ekonomik demokrasinin sağlanacak olmasıdır. Burjuva iktisadi tarafından bile amacı ve asli işlevi "küçük ve orta boy tasarruf sahiplerinin tasarruflarını merkezeleştirmek" olarak tanımlanan borsa ise, bu uygulamanın ana aracı olarak sunulmaktadır. Kapitalizmde şirket paylarının "taban"a yayılmasının, temelde tek bir nedeni vardır. Bu da "ekonomik demokrasi"nin sağlanması değil, tersine tekelci egemenliğin güçlendirilmesi, sermayenin giderek daha az elde toplanması, merkezileştirilmesidir. Küçük hisseler ise, küçük tasarrufları toplayarak tekellerin hizmetine sunmanın bir yöntemidir yalnızca. İstisnasız tüm özelleştirme uygulamaları da bunun böyle olduğunu kanıtlar niteliktedir. Pek çok özelleştirme uygulamasında, özelleştirmeyi daha cazip kılmak, daha uygulanabilir hale getirmek için ilk başta küçük pay senetleri nispeten daha geniş alıcı kitlesine satılmaktadır. Böylece kitlelerin "büyük gelir" düşleri ile özelleştirmeye evet demesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Ne var ki, bu zenginleşme ve kapitalistleşme düşlerinin ömrü çok uzun olmamaktadır. Özelleştirme uygulamaları, bu hisselerin kısa sürede giderek sınırlı ellerde toplandığının sayısız örnekleriyle doludur. Öyle ki, bugün Avrupa'da toplam hisse senedi paylarının %50'si hisse senedine yatırım yapanların %1'inin elinde toplanmış bulunmaktadır. İngiltere'deki pek çok özelleştirme örneği de, özelleştirilen işletmelerde henüz daha bir yıl dolmadan çok ciddi bir pay senedi yoğunlaşmasının yaşandığını gösterir niteliktedir. (İngiltere'de, Şubat 1981'de özelleştirilen British Aerospace'in hisseleri toplam 157.329 kişiye ait bulunmaktaydı; Ocak 1983'e gelindiğinde ise hisse sahiplerinin toplam sayısı yalnızca 21.175'ten ibaret. Yine İngiltere'de British Telecom'da yaşananlar da buna çok benzer niteliktedir.)

Bu yalanı Türkiye'de yaşanan örnekler de yeterli açıklıkta ortaya sermektedir. TELETAS firması, 1983 yılında Fransız ALCATEL firmasının Belçika'daki şirketi olan Bell Telephone ile PTT'nin ortaklığı sonucu kurulmuştur. Bell, başlangıçta TELETAS'ın yalnızca %39 hissesine sahipti, bugünse %65'ine sahiptir. Yine NETAŞ, Çukurova Holding gibi kuruluşlarda yaşananlar da benzerdir. Özellikle Çukurova Holding hisselerinin Uzanlar'ın elinde toplanması hayli sansasyonel bir olaya dönüştüğü için herkesin hatırladığıdır.

"Tekelleşmenin önlenmesi", "sermayenin tabana yayılması" vb. özelleştirme argümanlarının gerçek dışı niteliği, bir diğer özelleştirme argümanı olan "kalitenin yükselmesi ve fiyatların düşmesi" gerekçesinin de gerçektirliğin kendi başına yeterli kanıtıdır. Zira, bu iddia diğer iddiaların, özellikle de "rekabet ortamının yaratılması" iddiasının zorunlu sonucu olarak ortaya atılmaktadır zaten. Ne var ki, özelleştirme ile artan, rekabet değil tekelleşme olduğu için fiyat ve kaliteye ilişkin özelleştirme iddiaları da kendiliğinden havada kalmaktadır. Nitekim özelleştirme uygulamaları da, gerçek hayatta bu iddianın tam tersinin yaşandığını gösterir niteliktedir. Yine o çok beğenilen ve çok sık

örnek gösterilen Arjantin'den başlayacak olursak... Arjantin'de en önemli özelleştirme alanları olan telefon, havayolları ve taşımacılık sektöründe, özelleştirme sonucunda gerçekleşen kalite yükselişi ve fiyat düşüşü değil, tam tersi önemli bir kalite düşüşü ve fiyat artışıdır. Türkiye'deki özelleştirme uygulamalarından ise çarpıcı olması nedeniyle ÇİTOSAN'ı örnek verebiliriz. Çimento sektöründe 9 fabrikadan 5'ini özelleştirme sonucu ele geçiren Fransız firması, bu sektörde neredeyse tek hakim tekel konumuna yükselmiştir. Pazarı büyük ölçüde denetleyen Fransız tekel piyasa fiyatlarını da doğrudan belirler bir konuma ulaşmıştır. Sonuç, özelleştirme uygulamalarının ardından çimento fiyatlarının tam üç misli artışıdır. Bu aynı süreçte üretim kalitesinde de önemli bir düşüş gerçekleşmiştir.

Gelelim son iki yalana, yani devleti küçültüp demokrasiyi büyütme iddiasına ve KİT'lerin kamu açıklarının, dolayısıyla krizin temel nedeni olduğu yolundaki sözde özelleştirme gerekçesine...

Olaylar bize göstermektedir ki, özelleştirme uygulamaları, nerede, hangi ülkede uygulanmışsa, bu ülkelerde demokrasinin gelişmesi bir yana işçi ve emekçilerin geçmişe ait tüm kazanımlarına saldırılmış, tüm demokratik haklar törpülenmek istenmiştir. Bugün Türkiye'de, işçi ve emekçilerin kazanımları nasıl tehdit altındaysa, işçi ve emekçileri ezme ve sindirmek için nasıl ara rejim, askeri darbe arayışları yoğunlaşmışsa, bütün diğer örneklerde de benzer süreçler yaşanmıştır. Pinochet Şili'si, 12 Eylül Türkiye'si, Thatcher İngiltere'si, Menem Arjantin'i ve Fujimori Peru'su, özelleştirme uygulamaları ile "demokrasi" arasındaki ilişkiyi en gerçek ve en çarpıcı biçimde ortaya koyan örneklerdir.

Kamu açıkları ile KİT'ler, dolayısıyla ekonomik kriz ile KİT'ler arasında kurulan bağlantı da somut olgularla açıkça çelişen, onlar tarafından kolaylıkla yalanlanabilen benzer türden bir ideolojik gerekçedir. KİT'lerin neden olduğu kamu açıkları tüm kamu açıklarının yalnızca dörtte biri oranındadır. Bu, krizin gerçek nedenlerini, dolayısıyla da özelleştirmenin gerçek muhtevasını gizlemek için uydurulmuş bir başka ideolojik yalandan ibarettir.

Buraya kadar özelleştirme için sermayenin ileri sürdüğü gerekçelerin ne denli gerçek dışı olduğunu göstermeye çalıştık. Bu iki açıdan gerekliydi. İlkin, bu gerekçelerin sahteliği hakkında aydınlanmak temeldeki gerçek nedenlerin kavranabilmesini de kolaylaştıracaktır. İkinci olarak, yukarıdaki gerekçeler burjuva medya tarafından o kadar yaygın bir şekilde işlenmiştir ki, bu kampanya pek çok emekçinin zihninde önemli bulanıklıklar oluşmasına neden olmuştur. Dolayısıyla geline yerde sermayenin bu sahte gerekçelerini çürütmek, özelleştirme saldırısına karşı mücadelenin başlıbaşına önemli bir alanı haline dönüşmüştür. Bu gerekçelerin gerçek dışılığı ne kadar yaygın bir şekilde işlenir ve kuvvetli bir tarzda ortaya konulursa, kitlelerin, burjuvazinin ve burjuva devletin karakteri konusunda, onun ideolojik aygıtlarının işlevi konusunda aydınlanmaları da o denli sağlanmış olacaktır.

Şimdi artık özelleştirmenin gerçek nedenlerine geçebiliriz.

Özelleştirmenin Gerçek Nedenleri:

Devletin ekonomide ağırlığının olmadığı bir pür-i pak serbest piyasa ekonomisi tarihte hiçbir zaman olmadı. Bu yalnızca burjuva iktisatçıların kafalarında mevcuttur. Serbest piyasa ilişkilerinin, rekabetin kendini en fazla hissettirdiği 19. yüzyılda bile, devletin ekonomide her zaman belirli bir ağırlığı olmuş, kapitalist devlet mülkiyetinin çeşitli türlerine bu dönemde de rastlanmıştır. Ama devletin ekonomik hayatta ağırlığının belirleyici bir biçimde artması, kapitalist devlet mülkiyetinin kapitalist ekonomi açısından son derece önemli bir olgu haline gelmesi, 1929 bunalımını izleyen yıllara rastlar. 2. Emperyalist Savaş'ın ertesinde ise çok daha belirleyici bir önem kazanır. Kapitalist özel mülkiyet düzeninde kapitalist devlet mülkiyetinin yoğunlaşmasını, devletin tüm ekonomik süreç üzerindeki rolünün artmasını sağlayan çok çeşitli faktörler sözkonusudur. Kapitalizmin devresel bunalımlarının kapitalist ekonomiyi ardı ardına bir çöküş tehlikesiyle yüzyüze getirmiş olması, kapitalist devletin, bu bunalımların etkisini azaltmak için ekonomiye giderek artan oranda müdahalesini zorunlu hale getirmiştir. Kapitalist devletin kapitalist ekonomi üzerindeki müdahaleci rolünü artıran bir diğer

Türkiye'de, Kapitalist Devlet Kuruluşlarının Özel Ağırlığa Sahip Olmasının Temel Nedeni Başlangıçtaki Sermaye Birikimi Zayıflığıdır.

Türkiye'deki Kapitalistleşme Sürecinde Motor Rolü Devlet, Dolayısıyla KİT'ler Oynamıştır. Cılız Burjuvazinin Güçlendirilmesi, Kapitalist Gelişmenin Altyapısının Oluşturulması Bizzat Devletin Üstlendiği Bir Roldür. İşte KİT'ler Bu Süreçte, Bu Temel Amaca, Yani Burjuvaziyi Güçlendirme ve Kapitalizmi Geliştirme Amacına Hizmet Eden Kuruluşlardır.

neden ise, kriz içindeki kapitalistlerin tek tek üzerinden gelemeyecekleri, ama kapitalist ekonominin kendini yeniden üretebilmesi için zorunlu olan büyük ölçekli, sanayi yoğun yatırımların devlet aracılığıyla yapılmasıdır. Devlet ayrıca haberleşme, ulaşım, hammadde, ara malı vb. altyapı yatırımlarını üstlenerek de kapitalist birikim sürecinin önünü açmaya çalışmıştır. Bugün özelleştirme çığıllıkları atan, kapitalist devlet mülkiyetinin (onlar kasıtlı olarak "kamu mülkiyeti" diyor) zararlarını anlatmakla bitiremeyen kapitalist gruplar, bu yıllarda ise devletin ekonomiye giderek artan oranda müdahalesini talep ediyor, bunun gönüllü propagandacılığını üstleniyorlardı. Üçüncü önemli neden ise, devletin bu tarihten sonra gerek talep yetersizliğini ortadan kaldırmak, gerekse sınıf mücadelesini dizginlemek amacıyla, "geliri yeniden dağıtıcı" bir işlevle ekonomik süreçlere, bölüşüm ilişkilerine artan oranda müdahale etmeye başlamasıdır. Bu müdahalelerle bir yandan kar oranları yükseltilebilmiş, diğer yandan da emek-sermaye mücadelesi yumuşatılabılmıştır.

Bu üç temel nedenle kapitalizm, özellikle 2. Emperyalist Savaş'ın ardından devletin ekonomik süreçler üzerindeki ağırlığının giderek artmaya başladığı bir döneme girdi. Bu aynı dönemde yalnızca gelişmiş kapitalist ülkelerde değil, aynı zamanda az gelişmiş ülkelerde de benzer bir süreç yaşandı. Ama

edenlerinde bazı farklılıklar vardı. Az gelişmiş ülkelerde devletin ekonomideki belirleyici önemini temel nedeni, bu ülkelerdeki sermaye birikiminin sınırlı olmasıydı. Bu nedenle devlet, bizzat kapitalist gelişmenin temel motoru olarak rol oynamak zorunda kaldı.

Kapitalizm, sözkonusu dönemde, 2. Emperyalist Savaş ile '70'li yıllar arasında daha önce benzeri görülmemiş ve hemen herkesi şaşırta bir büyüme dönemine girdi. Hayli uzun bir sürece yayılan bir büyüme dönemi oldu bu. Öyle ki, bu süreç kapitalizmin ideolojik-politik etkinliğini de umulmadık derecede kuvvetlendirdi. Sosyalizm mücadelesi açısından ise, tersinden büyük handikaplar yarattı. Devlet, kapitalizmin devresel krizlerini çeşitli müdahale araçlarını kullanarak sınırlayabildi. Bu aynı dönemde tekelcileşmede korkunç boyutlara ulaştı. Giderek etkinliğini ve gücünü uluslararası plana taşıdı. 1950'lerde ABD'de, 1960'larda Avrupa'da ve nihayet '70'lerde de Japonya'da pek çok uluslararası tekel oluştu. Tekelciliğin bu denli boyutlanması, kar oranlarının düşüşü, pazar vb. sorunların artışı da beraberinde getirdi. Ayrıca devletin kapitalist ekonominin devresel krizlerini önlemek için uyguladığı klasik araçları işlevsizleştirdi.

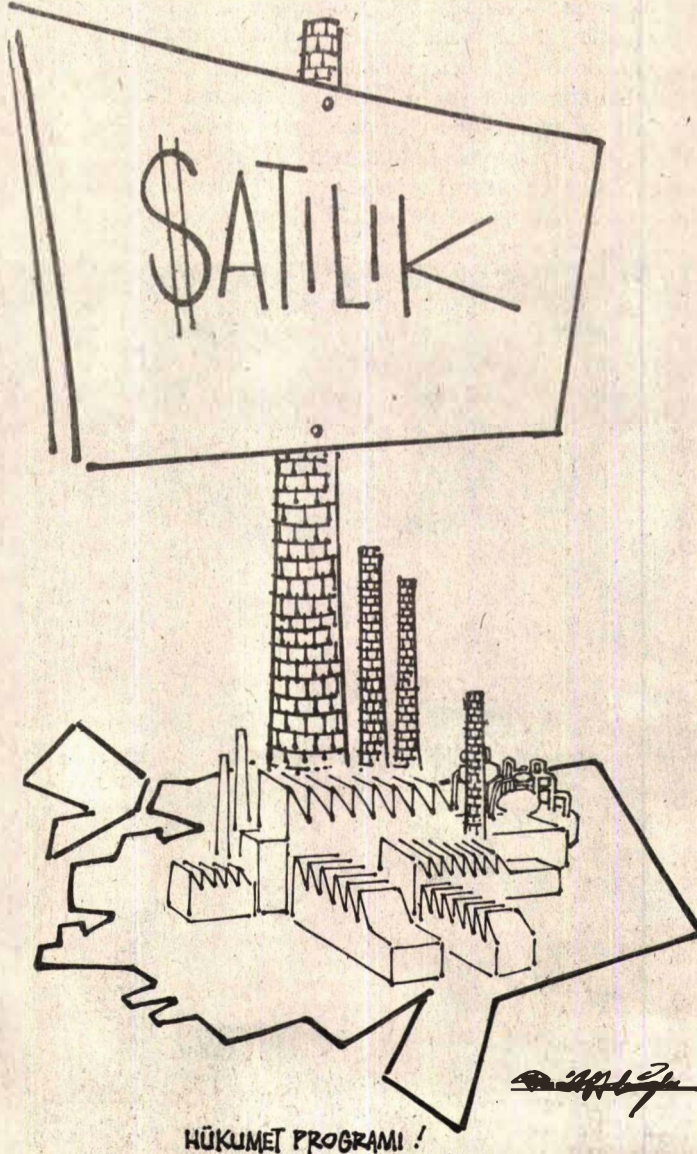
1970'li yılların başında kapitalizm, etkileri bugüne kadar süren derin bir bunalıma sürüklendi. Büyüme oranları geriledi, yatırımlar ve kapasite kullanım oranları düştü, işsizlik ve enflasyon birlikte artış gösterdi. Giderek kapitalist devletler mali krizle yüzyüze geldi, "sosyal devlet" uygulamasından uzaklaşmaya başlandı. Ücretler eridi, sosyal güvenlik hakları, işçi sınıfı ve emekçilerin elinden tek tek geri alınmaya başlandı.

Bunalım temelinde kar oranlarının düşüşü ve pazar sorunu ile kendisini ifade ediyordu. Ama buna bağlı başka bazı görünüşleri de vardı. Kapitalist devletlerin yaşadığı mali kriz ve uluslararası planda yaşanan borç krizi...

1970'lerin krizi aynı zamanda belirttiğimiz gibi kapitalist devletlerin mali krizini de beraberinde getirdi. '70'li yıllara kadar sürdürülen yüksek ücretlere ve sosyal güvenliğe dayalı artık değer birikim süreci, bunalımla beraber tıkanmaya başladı. Bunalım kapitalist devletin gelirlerini azaltırken, harcamaların eskisi gibi sürmesi, gelir ve harcamalar arasındaki açığın büyümesi sorununu doğurdu. Kapitalist devlet sınıf karakteri gereği bu açığı sermaye kesiminden daha yüksek vergi alarak kapatmaya gitmedi. Aksine sermaye kesimlerinin içinde bulunduğu karlılık krizi nedeniyle, sermaye kesiminden daha az vergi alınması yoluna gidildi. Sermaye kesiminden giderek daha az vergi alınması ise gelir ve harcamalar arasındaki açığı daha da büyütürken kapitalist devletlerin mali krizini iyice derinleştirdi.

Bu dönemde aynı zamanda, uluslararası planda ilk önce bir borç ve kredi patlamasının, daha sonra ise bu alanda da derinleşen bir krizin yaşandığına tanık olundu. 1970'li yıllarda gelişmiş kapitalist ülkelerde yaşanan durgunluk, bu ülkelerde birikmiş aşırı sermaye yoğunlaşmasının kendine yeni alanlar aramasına neden oldu. Bu arayış ise karşılığını, doğrudan yatırımlardan ziyade daha karlı olan spekülasyon buldu. Çokuluslu ticari bankalar, 1970'li yıllardan sonra çılgınlık derecesine varan bir spekülasyon ortamı yarattı. Az gelişmiş ülkelere "borç" adı altında yoğun bir kredi akışı oldu. Ardından ise, bu az gelişmiş ülkelerin yüksek faizli bu borçları geri ödeme güçlükleriyle karşılaşması ve dolayısıyla uluslararası bir borç krizi gündeme geldi.

Kapitalist devletlerin mali krizi ve uluslararası borç krizi ise belirttiğimiz gibi kaynağını, temeldeki karlılık ve pazar krizinden alıyordu. Bu temel krizin kısa dönemli sonuçlarıydılar. Uluslararası kapitalist sistem, bu krizden kurtulmanın tek çaresinin kendisine yeni karlılık alanları açmak, yeni pazarlar yaratmak olduğunu kuşkusuz ki biliyordu. Ne var ki, dünya pazarlarının paylaşılmış konumu, burada oluşmuş dengeleri kısa sürede değiştirmenin güçlükleri kapitalist ülkeleri zorunlu olarak bu doğrultuda yeni çözüm yolları aramaya kanalize etti. İşte özelleştirme, bu krizi, krizin faturasını işçi ve emekçilere dayatarak aşmak için oluşturulmuş çok kapsamlı bir saldırı politikasının önemli halkalarından biridir. Sermaye, özelleştirme politikasıyla karlılık ve pazar sorununa kısa vadede bir çözüm bulmak istemektedir. Bunun bir yolu ise, kendi ülkelerindeki dev, karlı ve tekel konumundaki devlet işletmelerini "uygun bir fiyatla" kendi özel mülkü haline getirmektir. Ayrıca şu ana kadar pazar ilişkilerine fazlasıyla konu

olmamış, dolaylı yoldan sermayenin maliyetlerini düşürmeyi hedefleyen sağlık, eğitim, haberleşme, telekomünikasyon, sosyal güvenlik, vb. tüm alanları kar oranlarındaki düşüşü engellemek amacıyla, tümüyle pazar ilişkilerinin içine çekmektir. Bunun bir diğer yolu ise, bu aynı amacı, az gelişmiş ülkelerdeki telekomünikasyon, enerji, madencilik vb. önemli KİT'leri olarak gerçekleştirilmiştir. Yeni pazar alanları bulmakta zorlanan uluslararası tekeller, bu sorunun kısa vadedeki en pratik çözüm yolunun buradan geçtiğini düşünmektedirler. Dünya Bankası, IMF, Uluslararası Finans Kurumu gibi kuruluşların, yabancı ticari bankaların özelleştirme konusundaki ısrarlarının, kredi için özelleştirmeyi şart koşmalarının, özelleştirmeyi önerilen "istikrar programları"nın en temel unsuru haline getirmelerinin, temel nedeni budur.

Gelişmiş kapitalist ülkelerde kar oranlarının düşmesi ve pazar sorunu biçiminde kendini ortaya koyan kriz, kar oranlarının düşmesini engellemek ve yeni pazar alanları bulmak isteyen sermayenin ucuz işgücü cenneti olan bu ülkelere doğru genişlemesini getirmektedir. Bu nedenle uluslararası sermaye bu ucuz işgücü cenneti ülkelerde kendisi için en uygun koşulların oluşturulmasını istemektedir. Altyapı sorunu olmayan büyük KİT'leri satın almakla yetinmemekte, aynı zamanda karlılık oranlarını yükseltecek tüm koşulların oluşturulmasını da dayatmaktadır. Bu ülkelerde yoğunlaşarak gündeme getirilen sendikasılaştırma, taşeronlaştırma, gümrük duvarlarını indirme vb. ise bu gelişmenin önündeki engellerin tek tek ortadan kaldırılması olmaktadır.

Özelleştirme, aynı zamanda kapitalist devletlerin mali krizini atlattıkları açısından da, uluslararası sermayenin önerdiği bir yoldur. Bu, yalnızca KİT'lerin satışından elde edilecek gelirle, gelir-harcama açığının kısmen kapatılması ile ilgili bir sorun değildir. Sorunun bu yanı sıra son derece talidir. Asıl önemli olan, böylece devletin "yüksek ücret" ve "sosyal güvenlik" vb. gibi yüklerden tümüyle kurtulacak olmasıdır. KİT'lerin özelleştirilmesinin her yerde işsizliğin artışıyla gündeme gelmesi rastlantı değildir. Bu yolla, genel olarak sermayenin düşük ücret politikası uygulanabilmesinin zemini yaratılırken, devlet de geçmişteki "yüksek ücret" yükünden kurtulmuş olmaktadır. Ayrıca sağlık, eğitim, haberleşme, ulaşım vb. alanlardaki özelleştirmelerle tüm bu alanlara yönelik harcamalar azaltılmış, bu yolla da kapitalist devletin mali krizden kurtulması sağlanmış olacaktır. Planlar bu yöndedir. Tüm bunların, işçi ve emekçilerin geçmiş tüm kazanımlarının tırpanlanması anlamına geldiği ise açıktır.

Özelleştirme saldırısının gerçek nedenlerinden bir diğeri de, uluslararası borç krizini hafifletmeye çalışmaktır. Bu politikanın bir IMF politikası olduğu sır değil; IMF 1980'den sonra dış kredi için başvuran ülkelere özelleştirmeyi şart koşuyor. Bunun nedenlerinden birine yukarıda değindik, diğer neden özelleştirmenin dış borçların ödenebilmesi için bir kaynak da olması...

Tümüyle bir borç batağı içine saplanmış olan az gelişmiş kapitalist ülkeler, üretimde düşüşün ve ihracatta tıkanmanın başgösterdiği her kriz döneminde borçlarını ödeyemez bir konuma düşmektedirler. Bu durumda iki kaynak sözkonusu olabilir. Ya sermayeden daha fazla vergi almak, ki bu sermaye çevrelerinin karlılık krizini daha da derinleştireceği için sistem açısından kolayca kabul edilebilir bir çözüm değildir, ya da buna alternatif olarak borçları ödeyebilmek için özelleştirme aracılığıyla kaynak sağlamak!.. Sermaye, bugünkü güç dengelerinin emek güçleri aleyhine olmasından da yararlanarak, aşağı yukarı tüm kapitalist ülkelerde bu ikinci alternatifi uygulamaktadır.

İşte, '80'li yıllardan sonra kapitalist dünyada esen özelleştirme

KİT'ler Ne Dün Halkın Malıydılar, Ne de Koşullar Sosyalizmden Yana Değişmedikçe Yarın Olacaklardır. KİT'lerin Dünkü İşlevi Kapitalistlere Kaynak Aktarmak, Kar Oranlarının Düşmesini Engellemektir. Dolayısıyla, Dün de Halkın Değil Kapitalist Sınıfın Hizmetindeydiler. Dün İle Bugün Arasında Değişen Tek Şey, Bugün Kapitalistlerin Bu Kuruluşların Mülkiyetine de Doğrudan Sahip Olmak İstemeleri, Bu Yolla da Tekelci Güçlerini Artırmak Amacında Olmalarıdır.

rüzgarının gerçek nedenleri bunlardır. Özelleştirme ile, krizin iyiden iyiye derinleştiği bir dönemde sermaye için daha da katlanılmaz hale gelen sosyal devlet yükü bir tarafa atılmaktadır. Kar oranlarını artırmanın ilk yolu sömürüyü artırmak olduğu için, özelleştirme ile işçi sınıfı işsizlikle "terbiye" edilecek, örgütsüzlükle atomize edilecek, kendi içinde rekabete sürüklenecek, tüm bu yollarla da düşük ücret politikası sonuna kadar uygulanarak sömürü en son sınırına kadar artırılmış olacaktır.

Türkiye ve Özelleştirme:

Birer kapitalist devlet kuruluşları olan KİT'lerin, uzun yıllardır Türkiye'nin kapitalist ekonomisinde son derece belirleyici bir ağırlığı vardır. Büyük sanayi üretiminin neredeyse %80'i KİT'ler tarafından gerçekleştirilmektedir. Tüm az gelişmiş kapitalist ülkelerde olduğu gibi, Türkiye'de de, kapitalist devlet kuruluşlarının bu özel ağırlığının en temel nedeni başlangıçtaki sermaye birikimi zayıflığıdır. Türkiye'deki kapitalistleşme sürecinde motor rolü devlet, dolayısıyla KİT'ler oynamıştır. Cılız burjuvazinin güçlendirilmesi, kapitalist gelişmenin altyapısının oluşturulması, bizzat devletin üstlendiği bir roldür. İşte KİT'ler bu süreçte, bu temel amaca, yani burjuvaziyi güçlendirme ve kapitalizmi geliştirme amacına hizmet eden kuruluşlardır.

KİT'ler bu süreçteki rollerini çok çeşitli biçimlerde yerine getirmişlerdir. Özel sektöre ucuz girdi ve ara malı sağlamak, özel sektörün ürettiği ürünleri piyasa fiyatları üzerinde bir fiyatla satın almak, ihale ve aracılık yöntemiyle özel sektörün sermaye birikim sürecini hızlandırmak, özel sektörü KİT'lere son derece elverişli koşullarla ortak ederek palazlandırmak ve başka yollarla özel sektöre kaynak aktarmak... Bugünün olayları üzerinden bu işleyişe örnek verecek olursak: Örneğin; TTK, Demir-Çelik işletmelerine son derece ucuz fiyatlarla girdi sağlar. Demir-Çelik İşletmesi ise bunu işlenmiş hale getirerek yine dünya piyasa fiyatlarının çok altında bir fiyatla özel sektöre aktarır. Böylece özel sektörün maliyet kalemi düşürülmüş, daha fazla kar elde etmesi sağlanmış olur. KİT'ler yalnızca bu yolla değil, Asil Çelik, TransTürk, Vestel vb. örneklerinde görüldüğü gibi, özel sektörün batık şirketlerinin zararlarını çeşitli biçimlerde üstlenerek de kapitalistlere kaynak aktarır. (KİT'lerin kar etmediği için özelleştirileceği demagogisinin gerçek dışılığını gösteren ek olgulardır bunlar.)

Bugün Türkiye vb. ülkelerde KİT'lerin özel-

leştirilmesi tartışmalarının başlamasının temel nedenlerinden biri, KİT'lerin artık bu işlevlerini temelde tamamlamış olmalarıdır. Geçen 50-60 yıllık süre içerisinde Türkiye'de küçümsenmeyecek bir güce sahip, tekelci özellikler gösteren bir sermaye sınıfı oluşmuştur. Bugün sermaye sınıfı KİT'lerin artık yalnız-

ca kendisine kaynak aktarmasıyla yetinmemekte, bu kuruluşların en azından bir kısmının bizzat mülkiyetine de sahip olmak istemektedir. '70'lerde yaşanan ve genel olarak kar oranlarının düşüşüne neden olan krizden sonra, sermaye temsilcileri KİT'lerin kendilerine "uygun fiyatlar"la devredilmesi isteğini daha güçlü bir biçimde dile getirmeye başlamışlardır. Aynı dönemde, yine bugünkü gibi bir mali krizle karşı karşıya kalan burjuva devletin de gündemine, mali krizden kurtulabilmenin bir yolu olarak özelleştirme sorunu girmeye başlamıştır. Ne var ki, sermaye ve onun devleti, özelleştirme tutkusundan hiç vazgeçmemesine karşın, bu sorunu bugüne kadar ertelemek durumunda kalmışlardır. Bunun bir nedeni, bu sürecin özelleştirmenin ekonomik ve ideolojik altyapısını oluşturma dönemi olarak kullanılmasıydı. Bu erteleme ikinci ve daha önemli nedeni ise, sermayenin bu süreçte bunalımdan kısmen çıkarak kar oranlarını büyük ölçüde artırabilmiş olmasıydı.

Sermaye, 1970'li yılların sonunda önemli bir mali krizle karşı karşıyaydı. Dış borç bulmakta güçlük içindeydi. Türkiye ekonomisi önemli ölçüde dış kaynağa bağlı olduğu için, bu kriz, sonuçlarını hızla üretim alanında da göstermişti. Kapasite kullanımında ve yatırımlarda düşüş ve bunlara bağlı olarak işsizlikte yığınsal artışlar, bu borç kriziyle iç içe geçmişti. Bu bunalımı 24 Ocak ve 12 Eylül izledi. Bu dönemde sermaye, dış borçları ödeyebilir duruma gelerek kaynak sorununu yeniden çözümlenebilir için, "ihracata yönelik" bir çizgi izledi. Sermaye, bu politikada iki nedene bağlı olarak kısmen başarılı oldu. Ücretler, işçi sınıfından ciddi bir tepki gelmediği için en alt düzeye çekilebildi. Dış konjonktür, özellikle de Ortadoğu'daki durum ihracat açısından elverişli bir pazar alanı yarattı. Tüm bu avantajlar sayesinde sermaye, krizi hafifletti, kar oranlarını artırdı. Bundan dolayı da özelleştirme sorunu ertelenebilir bir soruna dönüştü.

Ne var ki, bu süreç, başarıyı sağlayan iki etkendeki değişikliklerle bir süre sonra tıkanmaya başladı. İşçiler, 1987'den başlayarak düşük ücret politikasına tepkilerini ortaya koymaya başladılar. Ve 1989 eylemleri ile ücretlerde belirgin bir artış sağlayabildiler. Öte yandan sermaye, dış konjonktürdeki ihracatı sınırlayan gelişmeler nedeniyle ihracatta daralma sorunuyla karşılaştı.

İşte bu koşullardadır ki, özelleştirme yeniden, çok daha yoğun bir biçimde ve pratik bir sorun olarak burjuvazinin gündemine girdi. Özelleştirme, krizden kurtulmanın tekeli çözümleri olarak topluma dayatılmaya başlandı. Buna uluslararası sermaye adına IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşların bu yöndeki baskıları da eklendi.

Kısacası, Türkiye'de özelleştirme, uluslararası ve yerli sermayeye yeni kar alanları açmak, devletin mali krizini kısmen de olsa gidermek ve dış borçların bir kısmını ödeyebilmek amacıyla sermaye tarafından dayatılan bir saldırı politikasıdır.

Buraya kadar, özelleştirme için sermayenin ileri sürdüğü gerekçelerin gerçek dışı, demagogik karakterini sergilemiş ve özelleştirmenin gerçek nedenlerine değinmiş olduk. Gelecek sayımızda ise, sermayenin özelleştirme saldırısının işçi ve emekçiler açısından ne tür sonuçlar doğurduğunu daha açık bir biçimde göstermeye çalışacak ve bu sermaye saldırısına karşı nasıl bir mücadele çizgisi izlenmesi gerektiği sorunu üzerinde duracağız.

Kimin Eli Kimin Cebinde?

KDP-YNK Çatışması

Bölünme ve Çatışma, Kürtler'in Geleneksel Yazgısının Bir Simgesidir Adeta. Zira Kürtler'in Tarihi, Feodal İlişkilerin Köklü Olmasına Bağlı Olarak Bölünmüşlük ve Kardeş Kavgası Tarihidir de...

Feodal İlişkilerin Köklü Olması, Ulusal Mücadelenin Toplumsal Temelinin Zayıflığı ve Ulusal Bilincin Geriliği İle Eşanlam Taşımaktadır.

Bu Durum, Mücadeleyi Baştan Zayıflatan Temel Bir Öğe Olmuş, Uluslararası Emperyalizm ve Bölge Devletleri, Bu Zayıflığından Yararlanarak Kürt Ulusal Hareketini Bölmeyi, İç Çatışmaya Sürüklemeyi ve Bu Yolla da Ezmeyi Sayısız Defa Başarmışlardır.

Güney Kürdistan'da (kısa süreli ateşkes dönemleri dışta tutulacak olursa) bir süredir KDP ile YNK arasında sert bir iç savaş yaşanıyor. En son geçen günlerde Erbil'de biraraya gelen KDP ve YNK, kamuoyuna yeni bir ateşkes haberini duyurdular. Hatta Halepçe'yi işgal eden islami güçlere ve İran Pastaran'ına karşı, eğer bu güçler Halepçe'den çekilmezlerse, birlikte müdahale edeceklerini duyurdular. Çatışmanın nihayet sona erdiği izlenimini veren bu açıklama, henüz daha yeni dünya kamuoyuna ulaşmıştı ki, bu kez de tersinden, KDP ile YNK arasında çatışmaların yeniden başladığı haberleri ortalığa yayılmaya başladı. Üstelik bu haberler ateşkesin ilan edildiği Erbil'e çok yakın bir bölgeden, Kala Diza bölgesinden gelmekteydi.

KDP ile YNK'nın geçmişlerine bakıldığında, tarihlerinin bir karşılıklı çatışma tarihi olduğu da görülür. Uzun süreli çatışmalar sonucunda taraflar arasında güvensizlik ve düşmanlık duyguları kökleşmiş durumdadır. Bölünme ve çatışma, Kürtler'in geleneksel yazgısının bir simgesidir adeta. Kürtler'in tarihi, feodal ilişkilerin köklü olmasına sıkı sıkıya bağlı olarak bölünmüşlük ve kardeş kavgası tarihidir de... Feodal ilişkilerin köklü olması, ulusal mücadelenin toplumsal temelinin zayıflığı ve ulusal bilincin geriliği ile eşanlam taşımaktadır. Bu durum mücadeleyi baştan zayıflatan temel bir öğe olmuş, uluslararası emperyalizm ve bölge devletleri, tam da bu zayıflığından yararlanarak Kürt ulusal hareketini bölmeyi, iç çatışmaya sürüklemeyi ve bu yolla da ezmeyi sayısız defa başarmışlardır. KDP ile YNK arasında süren çatışmaların nesnel temeli de budur. Biri, daha ziyade feodal aşiretçi bir toplumsal temele, dolayısıyla daha zayıf bir ulusal kimliğe sahiptir (KDP). Diğeri, daha çok kentsel bir tabana, burjuvalaşmış feodallere, yarı burjuvalara ve burjuva aydınlarına dayanmaktadır (YNK). Sözkonusu iki örgütün ulusal mücadeleye ilişkin perspektiflerini de bu sınıfsal, sosyal yapıları belirlemiştir. YNK, KDP'ye göre daha gelişkin bir ulusal kimliği temsil etmesine karşın, her iki gücün son derece temel bir ortak özelliği vardır. Gerek KDP, gerekse YNK, Kürt alt sınıflarının değil, (burjuva ya da feodal) Kürt üst sınıflarının temsilcileridirler. Bu durum, Güney Kürdistan'daki ulusal mücadelenin radikal halkçı bir nitelikten uzaklığını gösterdiği gibi, buna bağlı olarak atomizasyona, iç çatışmaya, uzlaşmaya ve pragmatizme yakın-

lıklarının da temel nedeni olmaktadır. Her iki örgüt de, bu nedenle emperyalizmle, bölge devletleriyle pragmatist temelde ilişkilere kolaylıkla girebilmekte, bir iç savaş ortamına aynı kolaylıkla sürüklenebilmektedirler.

KDP ile YNK, belirttiğimiz gibi çok eski tarihlerden beri sürekli bir çatışma halinde olmuşlardır. Her iki hareket arasındaki çatışmaların başlangıcı Molla Mustafa Barzani dönemine kadar uzanır. 1986'da her iki gücün ittifakı ile Kürdistan Cephe'nin oluşturulmasıyla araya bugüne dek süren nispeten uzun bir barış dönemi girmiştir. Ne var ki; yakın zaman önce yeniden başlayan iç savaş bu barış döneminin sonlandığının da göstergesi olmuştur. Geçmişten gelen karşılıklı güvensizlik ve düşmanlık duygularını, bugünkü çatışmayı kolaylaştıran bir unsur olarak sayabiliriz. Ama çatışmaların tek başına ve temel olarak bu etkenle açıklanamayacağı da açıktır. Bu etken, yalnızca çatışmaların geçmişe ilişkin köklerini anlamamıza yardımcı olabilir.

Sözkonusu yeni çatışmanın temel nedenlerini anlayabilmek için, çatışmanın ortaya çıktığı dönemin kendisine yakından bakmak gerekecektir. Geçmişle bugün arasındaki en önemli farklılık, bugün Güney Kürdistan'da Irak rejiminin bir otoritesinin artık sözkonusu olmaması, bunun yerine emperyalizmin de teşviki ve korumasıyla bir Kürt federe devletinin oluşturulmuş bulunmasıdır. Federe devletin yönetiminde ise KDP ve YNK'nın aşağı yukarı eşit ağırlıkta etkinlikleri vardır. Bu durum, yani iktidarda bir iç otoritenin sağlanamamış olması, bugünkü çatışmanın ilk önemli nedenidir de. Geçmişten beri Güney Kürdistan halkının temsilciliği konusunda rekabet eden ve bu rekabeti kendi lehlerine sonuçlandıramayan KDP ve YNK, federe devletin kuruluşuyla beraber bu rekabeti iktidardaki egemen güç olma rekabetine dönüş-

türmüşlerdir. Her iki güç de, iktidarı kendi perspektif ve çıkarları doğrultusunda kullanamamakta, diğerrinin baskısını sürekli üstünde hissetmektedir. KDP ve YNK, uzun süredir kendi cephelerinden dengeyi değiştirebilecek her türlü olanağı kullanmak için büyük bir çaba harcamaktadırlar. Küçük gruplarla ittifak yapmak, onları kendi safına çekmek, bu doğrultuda şimdiye kadar kullanılan temel yöntem oldu. Nihayet KDP, bu sürecin sonunda pek çok küçük grubu yanına çekerek kendini iktidar için biraz daha avantajlı hisseder hale gelmiştir. Bu nedenle de YNK'yı bir süredir erken bir seçime zorlamaktadır. YNK ise, kendi aleyhine bir sonuç çıkacağını bildiği için bir erken seçime yanaşmamaktadır. Erken seçim aracılığıyla iktidardaki dengeyi kendi lehine çevirme çabası başarılı olamayan KDP, şimdi bu aynı sonucu bir iç çatışma ortamı yaratarak sağlamaya çalışmaktadır. İlk başta kendi denetiminde olan islami güçleri YNK üzerine saldırmış, bu iki güç arasında bir dizi sert çatışma yaşandıktan sonra bizzat kendisi de YNK güçlerine karşı açık bir saldırıya geçmiştir.

YNK ile KDP arasındaki otorite savaşımı, belirttiğimiz gibi bugünkü çatışmanın içe dönük en önemli nedenidir. Ama konu Ortadoğu ve Kürdistan olunca, buradaki, üstelik bu boyuttaki bir olayı uluslararası emperyalizmden ve gerici bölge devletlerinden bağımsız düşünmek hiç mümkün değildir. SSCB'nin çözülüşüyle beraber dünyadaki emperyalist dengelerin daha hızlı biçimde sarsıldığı, rekabetin çok daha kızıştığı açık bir gerçektir. Bu rekabetin

en şiddetli biçimde yaşandığı bölgelerin başında ise Ortadoğu gelmektedir. Hem bölgede SSCB'den boşalan otorite alanlarını doldurmak, hem de birbirleri üzerinde egemenlik kurmak isteyen emperyalist devletler Ortadoğu'da kıyasıya bir rekabet yürütmektedirler. Ortadoğu'nun önemi biliniyor. Ve bu öneminden dolayı da Ortadoğu 1900'lerin başından beri emperyalist devletlerin başlıca saldırı ve talan alanlarından biridir. Bugün Avrupa petrol ihtiyacının %50'sini, ABD %20'sini, Japonya ise %75'ini bu bölgeden karşılamaktadır. Ortadoğu, dünya petrol rezervinin üçte ikisine sahiptir. Dolayısıyla burada sağlanacak bir egemenlik, dünya üzerindeki egemenlik kavgasında son derece belirleyici bir öneme sahiptir. Aynı zamanda burada emperyalizmin alacağı ciddi bir darbe tüm emperyalist sistemde son derece derin sarsıntılar yaratabilecektir. İşte bu nedenler yüzündendir ki, Ortadoğu bölgesel savaşlardan ve iç çatışmalardan bir türlü belini doğrultamamaktadır.

Emperyalistler, Kürt sorununa da bu çerçevede içerisinde hep yakın bir ilgi göstermişlerdir. Bir yandan, Kürt ulusal hareketini bölgedeki çıkarları doğrultusunda ehlileştirip kullanmak çabasında olmuşlar, diğerr yandan da kendi çıkarlarına ters gelen Kürt ulusal hareketlerini çeşitli yollarla (bölgesel devletleri kullanarak, bu hareketler arasında iç çatışma ortamı yaratarak) ezmeye çalışmışlardır. Emperyalizmin PKK'ya ilişkin politikasıyla YNK-KDP gibi güçlere ilişkin politikalarına yakından baktığımızda da göreceğimiz şey bu aynı ikili politikadır.

Körfez Savaşı'ndan sonra, emperyalistlerin Kürt sorununu bölgedeki çıkarları için bir kaldıraç olarak kullanma eğilimleri yoğunlaşmış durumdadır. ABD, bu savaşın hemen ertesinde, aslında uzun zamandır planladığı bir senaryoyu hayata geçirme fırsatı bularak, Güney Kürdistan'da kendi denetiminde bir Kürt federe devletinin kurulmasına önyak oldu. Böylece bölgede İsrail, Suudi Arabistan, Türkiye vb. gibi kendi çıkarlarının kollayıcısı olacak, kendi askeri güçlerine üs görevi görebilecek önemli bir mevzi elde etmeyi hedefledi. Almanya ise, bu gelişmeyi bozmak ve kendi lehine çevirmek için daha o günlerde kolları sıvadı. Bölgede ABD ile problemleri olan Suriye, İran, Irak gibi devletlerle ilişkiyi geliştirdi. Kürt sorunundan dolayı çıkarı zedelenecek olan Türkiye ile de bu sorun üzerinden diyalog kurdu. Öte yandan da (Talabani ABD'ye daha yakın olduğu için)

Barzani ile temasa geçti. Emperyalistlerin bu çıkar çelişkilerinin ve çatışmalarının Güney Kürdistan'daki son çatışmada da önemli bir rolü vardır.

Barzani, federe Kürt devletindeki otoritesini sağlamlaştırmak ve YNK'yı etkisiz hale getirmek için bölge devletlerinin desteğine de ihtiyaç duymaktadır. İran gibi daha genel bir düzlemde ve Türkiye gibi genel bir düzlemde olmasa da Kürt sorununda ABD politikası ile çatışan bölge devletleri, Barzani'nin en önemli bölgesel destekleri olmaktadır. Zira, bu güçler ABD politikasının Güney Kürdistan'da temsilcisi olan YNK ile de çıkar çatışması içindedirler ve onun zayıflamasında yararı olan devletlerdir. Bu ise, bu üç gücü Kürt sorunu konusunda Almanya'ya daha da yakınlaştırmakta, Almanya ise bunu bölgedeki rekabet mücadelesi açısından kullanmaktadır.

Türkiye, kendi çıkarları doğrultusunda bu çatışmada açık bir taraftır. Dahası KDP'ye bu yönde destek vererek çatışmaları bizzat teşvik etmektedir. Türkiye'nin KDP'ye verdiği desteğin ve Güney Kürdistan'daki çatışmayı kışkırtmasının arkasındaki en önemli etken, kendi Kürtlerine karşı verdiği mücadeledir. Türkiye, KDP'ye desteği yalnızca YNK'ya saldırması için değil, bundan daha önemli olarak PKK'ya saldırması için de vermektedir. KDP'yi kullanmak suretiyle PKK'nın bu ülkede üslenmesi ve mevzi kazanmasını engellemeye çalışmaktadır. KDP ise, hem PKK'yı kendisi için "tehlikeli" bir rakip olarak görmesi nedeniyle, hem de PKK'nın Amerikancı çözümden yana YNK ile daha sıkı bir ilişki içinde olması yüzünden PKK'ya karşı bir tutum içindedir. Bu nedenle de Türkiye'nin PKK'ya yönelik politikasına suç ortaklığı yapmaktadır.

***

YNK-KDP çatışmasının arka planı kısaca böyle. Burada ana çizgileriyle ortaya konulduğu gibi, olayın arkasındaki süreç oldukça karmaşık çıkar ilişkileri ve çatışmalar tarafından besleniyor. KDP-YNK arasındaki otorite rekabeti, bölge devletlerinin çıkar çatışmaları ve uluslararası emperyalizmin Ortadoğu üzerine hesapları, tümü bir arada, bu çatışmayı besleyen dinamikleri oluşturuyorlar. Çatışmanın arkasındaki nedenler bu kadar karmaşık, çatışmayı dinamitleyen çıkar çatışmaları bu kadar keskin olduğu için, bu çatışmanın kısa sürede sonlanması da pek mümkün görünmüyor.

Ulusal hareketler, özellikle de üst sınıflara dayalı olanları emperyalizme karşı tutarlı bir politika izleyemezler. Er ya da geç, şu ya da bu biçimde ama kaçınılmaz olarak ona teslim olurlar. Emperyalizmin hareketi kullanmasına, bölmesine ve iç çatışmaya sürüklemesine imkan sağlarlar ve yeri geldiğinde de ('75'te Mustafa Barzani'nin başına geldiği gibi) bir kenara itelenmekten kurtulamazlar. İşte YNK-KDP çatışması, aynı zamanda bu temel gerçeği de kanıtlayan bir olaydır.

Emperyalizmle kesin ve tam bir hesaplaşmanın, ulusal sorunu eşitlik ve özgürlük temelinde tam ve kesin bir çözüme kavuşturmanın tek yolu sosyalizmdir.

Ulusların tam hak eşitliği temelinde ve gönüllü birlik esasına dayanan BİRLEŞİK SOSYALİST CUMHURİYETLER BİRLİĞİ ulusal sorunun tek gerçek çözümüdür.

Barzani ve Talabani, Barışı Silopi'de Arıyor!

Güney Kürdistan'da barışın sağlanması amacıyla Silopi'de bir araya gelen KDP lideri Mesut Barzani ile YNK lideri Talabani, yalnızca erken seçim üzerinde anlaşabildiler. Seçim tarihinin saptanmasını ise ileride yapılacak başka bir görüşmeye ertelediler.

Bu görüşmede evsahipliğini ise Kürdistan'a yönelik sömürgeci politikalarını daha uygun koşullarda hayata geçirmek amacıyla Güney Kürdistan'daki kargaşadan yararlanmak isteyen Türk devleti yaptı. T.C.'nin sözcüleri çatışmaların kesilmesi koşuluyla verecekleri 13.5 milyon dolarlık yardımdan söz ederken, aynı zamanda "Irak'ın toprak bütün-

lüğünün önemi"ne değinmeyi de ihmal etmediler.

Tam da görüşmenin gerçekleştiği gün Süleymaniye'de bir katliam daha yaşandı. KDP'li bir peşmerge komutanının cenaze töreninde halka ateş açan YNK taraftarları 51 Kürt'ün ölümüne, bir o kadarının da yaralanmasına neden oldu.

Hem KDP, hem de YNK ülkede tek başına egemenlik kurma adına emperyalistlerin ve sömürgeci Türk devletinin peşinden koşuyor. Bunun Kürt halkına yararı ne? Bu, Kürt halkının özgürlük talebinin bizzat sözde önderlerinin eliyle sömürgecilere peşkeş çekilmesi değil midir?

Kürt halkı artık kardeş kanı dökmek istemiyor. Geçtiğimiz günlerde bu çatışmaların durdurulması için Kürt kadınları parlamentoyu işgal ederek, halkın gerçek özlemini dile getirdiler. Güney Kürdistan halkı, özgürlüğünü kazanmak ve yalnızca bu onurlu savaşı göğüslemek istiyor. Birkaç yılda bir, Güney'den Kuzey'e, Kuzey'den Güney'e kitleler halinde göçe zorlanan bir mülteci halk olma gerçeğini değiştirmeye çalışmakta. Bunun için tüm sömürücüleri ülkesinden söküp atmak amacıyla mücadele yürütmektedir. Kürt halkı, YNK-KDP arasında süregelen çatışmaların bu özlemini engellediğini giderek daha fazla farkediyor.

MGK Emretti, Burjuva Meclis Olağanüstü Hal Uygulamasını 21. Kez Uzattı

Bir süre önce toplanan MGK Kürdistan'da olağanüstü hal uygulamasının 4 ay daha uzatılmasını kararlaştırdı. Ardından da bu kararını TBMM'ne bildirdi. MGK'nın emrinde çalışan burjuva meclis de görevini yerine getirerek olağanüstü hal uygulamasını 4 ay daha uzattı. Bir kez daha görüldü ki, bu meclis işçi ve emekçilerin temsilcilerinden oluşan bir meclis değildir. Bu meclis sermayenin ve MGK'nın hizmetindedir. Görevi de sermaye ve MGK'nın emirlerini hukuki prosedüre uygun hale getirmektir. Ayrıca "halkın temsilcileri"nin kararı havası yaratarak bu emirlere meşruluk kazandırma işlevi de görmektedir.

Olağanüstü hal uygulamasının 4 ay daha uzatılması başka bir gerçeği de göstermektedir. Sömürgeci devlet, Kürdistan'da Kürt halkına karşı sürdürdüğü kirli savaşta rezil olmuştur. Ulusal kurtuluş mücadelesinin öncüsü olan PKK'yı "bitirdik" naraları atanlar, olağanüstü hal uygulamasını 21. kez uzatarak bunun koca bir yalandan başka birşey olmadığını itiraf etmişlerdir.

Sömürgeci devlet yıllardır Kürdistan'da olağanüstü hal uygulamasını sürdürüyor. Bu uygulama ile her türlü katliamı gerçekleştiriyor. Sömürge valisiyle, MİT'yle, Özel Tim'yle, Kontrgerilla'sıyla Kürt halkının özgürlük mücadelesini boğmaya çalışıyor. Fakat bugün Kürt halkı özgürlüğü için canıyla, kanıyla sömürgecilere karşı savaşıyor. Ne olağanüstü hal uygulamaları, ne de sömürgeci devletin katliamları Kürt halkının özgürlük mücadelesini engelleyemeyecektir. Kardeş Kürt halkı sömürgeci sermaye devletine karşı verdiği savaşı mutlaka kazanacaktır...

Gerçek Mafya Kim ?

Savaş Buldan, Hacı Karay ve Adnan Yıldırım 35-40 yaşlarında 3 işadami. Devletin silahlı çetelerince öldürüldüler. Ortak yanları: Kürt olmaları ve devletin Kürt ulusuna yönelik zora dayalı asimilasyon politikasına karşı ekonomik ve manevi olanaklarını ulusal hareketin önderliğine açmış olmaları.

Burjuva medya katliamların çığırkanlığını yapıyor: "Bunlar mafyadır, Kürt mafyasıdır..." "İç hesaplaşmadır..." "İtalyan işidir..." "Eroin kaçırıyordular..." Her kafaadan bir ses çıkıyor. Her çıkan ses diğeriyle birleşiyor ve tek sese dönüşüyor: "Öldürülmeleri hayırlı oldu. Zaten zararlıydılar." Dün İnci Baba'nın cenazesinin kitleliliğini ballandırarak anlatan, patronları ve kaleşörleri ile cenazenin önünde yürüyen burjuva basın, birdenbire mafya düşmanı kesiliyor. Kürt mafyasının yavaş yavaş tasfiye edildiğini sevine sevine anlatıyor.

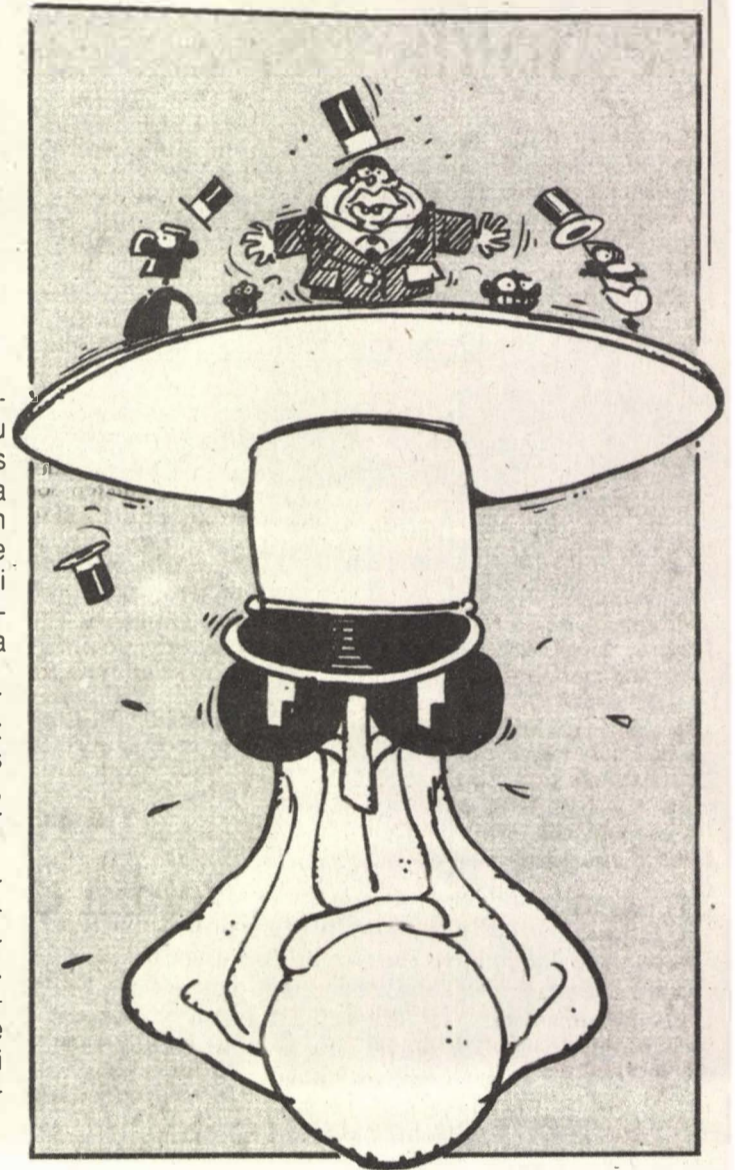
Mafya, sözcük anlamı ile örgütlü suç şebekesi demektir. Kürt ulusuna ve devrimcilere karşı işlediği suçlarla, terörist sermaye devleti T.C. gerçek örgütlü suç ve cinayet şebekesinin, eli kanlı "mafya örgütü"nü asıl kendisi olduğunu gösteriyor. Medya, cinayetleri adeta alkışlıyor ve arkasında devletin olduğunu örtmeye çalışıyor. Behçet Cantürk ve iki arkadaşının öldürülmesi olayı ile bağ kuruyor ve Buldan'ın aşireti ile Cantürk'ün aşiretinin hesaplaştığını yazıyor. Oysa iki cinayet de aynı silahla işlenmiş. Altı insan da aynı "bilinmeyen mihrak" (?) tarafından öldürülmüşler.

Terörist sermaye devleti 1250 işadami ve sanatçıyı PKK'ya yardım ediyorlar gerekçesiyle ölüm listesine alıyor ve tek tek katlediyor. Bu amaçla bizzat çeteler kuruyor. MHP'li faşist kadrolardan oluşan bir mafyaya destek veriyor, besliyor ve kolluyor. Devletin resmi ve gayriresmi cinayet şebekeleri hem batıda, hem Kürdistan'da Kürt yurtsever-devrimci ve sosyalistlerini imhaya girişiyorlar.

Dün Vedat Aydın, Musa Anter, B.Cantürk ve daha nice mücadeleden yana Kürt insanı, bugün S.Buldan ve arkadaşları ile Muhsin Melik, yarın kimbilir hangi yurtsever? Bu katliamlar durmuyor, çünkü Kürt ulusunun mücadelesi durmuyor.

Terörist sermaye devleti Kürt insanlarını açıktan katlediyor. Önce MİT tarafından ölüm listesi hazırlanıyor. Ardından bu liste Tansu Çiller tarafından kamuoyuna açıklanıyor. Sonra da bizzat terörist devlet tarafından kurulan cinayet şebekeleri harekete geçiyorlar. Devlet, ilan ederek yaptığı, bu katliamlarla bir taşla iki kuş vurmak istiyor. Bir yandan yükselen ulusal devrimci mücadelenin destekçilerini yıldırarak, öte yandan reformist, teslimiyetçi bir "çözüm"ün yolunu açmak için besleyip büyüttüğü ihanetçi "Kürt" siyasi çizgisini güçlendirmek amacını güdüyor.

Ne mücadele durmalı, ne de işbirlikçi-ihanetçi "çözüm"e prim verilmeli...

Kemalizme Sol'dan Taze Kan Kampanyası:

İP'in ipliği

İP/Aydınlık Çevresi,
Politika ve Pratikleriyle Düzene Gönüllü
Hizmette Kusur Etmiyor.
Bir Yandan, Kürt Halkı
Kirli Bir Savaşın Tüm Acılarını
Yaşarken Tüm Çabasını PKK
Düşmanlığı Üzerinde Yoğunlaştırarak
Düzene Soldan Destek Çıkmakta
Tereddüt Etmiyor.
Öte Yandan İse,
Sendika Bürokratlarına Yönelttiği Son
Derece Yumuşak Eleştirinin
Arkasına Saklanarak
Onların Sınıf Üzerinde Kurdukları
Denetime Koltuk Çıkıyor.

İP/Aydınlık grubu devrimci hareket tarafından çok iyi tanınan bir çevre durumundadır. Böyle olunca "İP'in ipliği" üzerinde yeniden durmak çok gerekli görülmeyebilir. Oysa tersine, içinde bulunduğumuz şu dönemde bu özellikle gereklidir.

Bunun bir nedeni, bu çevrenin 12 Eylül sonrası yeniden toparlanma döneminde devrimci harekete vermeye çalıştığı "değişim" mesajıdır. Elbette gösterilen tüm çabalara ve bir dönem özellikle Kürt sorunu üzerinden yapılan tüm çıkışlara rağmen, bu mesaj inandırıcı bulunmamış, bu çevrenin devrime karşıtındaki temel özelliklerini sürdürdüğü inancı korunmuştur. Fakat yine de, özellikle 1978-80 dönemindeki kaba gerici karşı-devrimci konumunu terkettiğine dair de belli belirsiz bir düşünce oluşmuştur. Oysa bir süredir Kürt sorunu ve PKK düşmanlığı üzerinden gösterilen tutumlar, artık cepheden devrimci harekete karşı bir politik tutuma dönüşmüştür. Bu çevre artık daha net bir biçimde devrimin ve Kürt özgürlük mücadelesinin yeminli düşmanı olan kemalist düzen güçleriyle birlikte saf tutmaktadır. 19 Mayıs'ta dağıtılan "Şimdi Samsun'a Çıkma Zamanıdır!" Bildirisi ve bu Bildiri'nin imzacıları, bu çevrenin tuttuğu yeni safı tüm açıklığı ile ortaya koymuştur.

Fakat bununla bağlantılı, ya da bunun somut pratik bir ifadesi olan daha önemli bir neden var. Sermaye düzeni bugün tarihinin en büyük krizini yaşamaktadır. Çok yönlü ve çok boyutlu bu krizin ortaya çıkardığı olanaklar doğru devrimci bir çizgide değerlendirilebilirse, Türkiye devrimi büyük bir atılım yapabilir. Krizin kaynaklarından biri Kürt sorunudur ve Kürt özgürlük mücadelesi bugün halen devrimci bir mecrada sürüyor. Krizin asıl kaynağı ise Türkiye kapitalizminin yapısal sorunlarıdır. Bu sorunlardaki her ağırlaşma, işçi ve emekçilerin hoşnutsuzluğunu daha da derinleştirmektedir. İşçi sınıfı 12 Eylül kayıplarını bile telafi etmeden sermayenin büyük bir yeni saldırısıyla yüzyüze kalmıştır. Yıllardır kesikli dalgalar halinde gelişen fakat kendi dar istemleri dışına bir türlü çıkamayan işçi hareketliliği, bu zaafatın kurtulabileceği koşullara bugün her zamankinden daha yakındır.

Bu koşullarda, sermaye düzeni bir yandan emperyalizmin de tam desteğinde Kürt devrimci hareketini ezmek, öte yandan ise, hain sendika bürokratlarının da yardımından en iyi şekilde yararlanarak, sınıf hareketini dizginlemek, onun devrimci siyasal mecraya doğru gelişmesini engellemek çabası içindedir.

İşte tam da bu ortamda, İP/Aydınlık çevresi, politika ve pratikleriyle düzene gönüllü hizmette kusur etmiyor. Bu çevre bir yandan, Kürt halkı kirli bir savaşın tüm acılarını yaşarken tüm çabasını PKK düşmanlığı üzerinde yoğunlaştırarak düzene soldan destek çıkmakta tereddüt etmiyor. Öte yandan ise, sendika bürokratlarına yönelik son derece yumuşak ele-

tirinin arkasına saklanarak, gerçekte onların sınıf üzerinde kurdukları denetime koltuk çıkıyor. Onların kitlelerin baskısıyla ve kuşkusuz kitleleri yatıştırmak amacıyla gerçekleştirdikleri eylemlerde çizdiği sınırları "sınıf disiplini" adına olumluyor. Bu "disiplin"e gönüllü avukatlık yapıyor. Sendika bürokratlarının düzenin resmi ideolojisinin yığınlar üzerindeki etkisini pekiştirmek amacıyla kitle eylemlerine dayattıkları İstiklal Marşı ile devletin resmi bayrağını büyük bir hararetle savunuyor. Sendika bürokratlarının 1 Mayıs eylemlerine kadar taşırma arsızlığı gösterdikleri bu politika devrimciler ve işçiler tarafından boşa çıkarılınca, devrimci harekete gerici bir ağızla en arsız saldırıyı yönelten de gene bu geçmişi kirli çevre oluyor.

Bütün bunlar bu çevreye karşı mücadelenin bugün taşıdığı özel önemi ortaya koymaktadır. Devrimci hareket bu çevreyi kuşkusuz çok iyi tanıyor. Fakat mücadeleye yeni katılan güçler, hareketlilik içindeki işçiler bu çevreyi yeterince tanımıyor. Devrimci hareketin bugünkü zayıflığı, sendika bürokrasisinin değerini bilerek bu çevreye verdiği özel destek ve nihayet düzen legalitesi içine gönül rahatlığıyla sere serpe oturmanın sağladığı avantajlar birarada ele alındığında, bu çevre kendi gerici çizgisiyle mücadeleyi zaafa uğratmada belli bir rol oynama olanağı bulabiliyor.

Sosyalist hareket doğumundan itibaren Kemalizm'in derin bir biçimde etkisini yaşadı ve tam da bu nedenle çok uzun yıllar kötürüm kaldı. TKP, bağımsız bir sınıf partisi olmaktan çok, kemalist akımın sol kanadı rolünü oynadı. '60'lardaki yeniden doğuş ve kitleleşme sürecinde ise, bu kez orta burjuva aydınların ideolojik hegemonyası sayesinde, Kemalizm'in "çağdaş yorumu"yla yörgülerek gelişti ve düzeniçi bir hareket olmaktan kurtulamadı. Düzensizden kopuş ancak '71 devrimci çıkışıyla başladı ve kopuşun derinleşmesiyle Kemalizmin etkisinden kurtulma süreci elele gitti. Bugün devrimci hareket ciddi zaafarla yüzyüzedir. Fakat hiç değilse, Kemalizm mikrobonun tarihsel tahribatından kendisini nihayet kurtarmıştır. Bu nedenle ki, devrimci çizgi izlemekteki çeşitli kusurlarına karşın, Kürt halkının haklı devrimci mücadelesine açık bir destek vermede tereddüt taşımamaktadır.

Öte yandan, Cumhuriyet düzeninin çürümesi, son otuz yılın devrimci toplumsal mücadelelerinin yarattığı birikim ve Kürt özgürlük mücadelesinin son on yılda toplumun tüm katlarında yarattığı derin sarsıntı, bu etkenler birarada, ilerici kitleler üzerindeki kemalist etkiye de büyük darbeler indirmiştir. Bunlar devrimci gelişme sürecimizin çok önemli kazanımlarıdır.

İşte tam da bu ortamda, İP/Aydınlık grubu, Cumhuriyet gazetesi yazarları, SHP'nin sol kanadı ve diğer bazı düzen solcuları elele vererek, ilerici kitlelere yeni bir Kemalizm aşısı yapmaya çalışmaktadırlar. İP yöneticileri 'Aydınlık'taki köşelerinde bir Kemalizm rüzgarı estirmeye çalışmaktadırlar. İkinci Cumhuriyetçilere, özelleştirme politikasına ve dinsel gericiliğe karşı mücadele adı altında, sol kemalistlerin "laik ve anti-emperyalist güçler cephesi" kurulmakta, Perinçek,

"Emperyalizmin yıkıma uğrattığı geniş bir iç pazardan çıkarı olan bütün güçleri" bu cephenin unsurları içinde saymaktadır. (Aydınlık, 21 Mayıs '94) Bu, burjuvaziye hayli geniş bir yer açan '60'ların o ünlü kemalist "geniş cephe" politikasıdır.

İP/Aydınlık grubunun bugünkü politikası burjuva milliyetçi bir platformun ifadesidir. Bu çevre özelleştirmeye karşı mücadeleyi milliyetçi bir çığırtkanlığın zemini olarak kullanma çabasıdır. Bunun işçi

hareketine yansıtılması liberal işçi politikacılığı biçiminde olmaktadır. İşçilerin bilincindeki burjuva milliyetçi önyargılar, onların bugün Kürt sorununda etkin bir tutum almasının, genel olarak da devrimci politika sahnesine sıçramalarının en büyük engeli durumundadır. İP/Aydınlık grubu bugün tam da bu zayıflığa seslenmekte, bu gerici burjuva önyargıları okşayan bir politika izlemektedir. Bu yalnızca "Samsun'a Çıkış" kampanyalarıyla dolaylı bir biçimde değil, fakat devletin resmi bayrağı ve ırkçı-şoven milli marşı açıkça savunularak doğrudan da yapılmaktadır. Bunda ölçü öylesine kaçırılmıştır ki, İP tabanından bile tepki gelmeye başlamıştır. (Bunun 28 Mayıs tarihli 'Aydınlık'ta yayınlanan bir örneğini, sayfalarımıza ayrıca alıyoruz. Bu mektup, İP'e genel olarak olumlu bakan birine bile bu kemalist kampanyanın nasıl görüldüğü konusunda dikkate değerdir.)

Bütün bunlar, "İP'in ipliği" sorununun güncellenen önemi konusunda bir fikir vermektedir. Bu mücadele komünistler için vazgeçilmezdir ve sınıfı devrimcileştirme mücadelesinin bir parçasıdır.

"Şimdi Samsun'a Çıkma Zamanıdır!"

9 Nisan Zonguldak mitinginden birgün önce 'Aydınlık' gazetesinde bir miting çağrı ilanı. "Şimdi 'Samsun'a Çıkma Zamanıdır!' başlığı taşıyor. Hükümet politikalarına ilişkin teşhir ifadelerinin ardından şunları okuyoruz:

"Türkiye'yi yönetenler, Mustafa Kemal Atatürk'ün deyişiyle, 'gaflet, delalet ve hıyanet' içindedirler. Ülkemiz yeniden 1919'lara gidiyor. Ama unutmayalım, 1919'dan sonra devrim gelir. Bu kez işçi sınıfı önderliğinde. ... Şimdi Samsun'a çıkma zamanıdır! ... Emperyalizme ve serbest piyasa diktasına karşı Kurtuluş Savaşımız'ın ilk adımını Zonguldak'ta atıyoruz." İlanın altında bir imza: "Doğu Perinçek, İP Genel Başkanı."

Bundan 25 yıl kadar önce, 15 günlük bir gazete; Logo'da ismin hemen altında şu ifade: "Milli Demokratik Devrim Mücadelesinde Omuz Omuz." Yine Logo'da, sol üst köşede ayıldızlı Türk bayrağı ve bir Atatürk resmi. Bu gazetenin 7. sayısının o günkü tartışmalarla çok ünlü başyazısında, şunlar söyleniyor: "Bizim partimiz MİLLİ KURTULUŞ Cephesidir. Bizim partimizin komutanı Mustafa Kemal'dir. Bizim partimizin üyeleri Amerikan sömürücüleriyle ortaklık etmeyen bütün bir MİLLET'tir. Bizim partimizin düşmanları, Amerikan sömürücüleri, Amerikan ortağı işadamları ve toprak ağalarıdır." Bu gazete bugünkü İP/Aydınlık grubunun ilk yayını olan 'İşçi-Köylü'dür ve başyazarı bugünkü İP Genel Başkanı Doğu Perinçek'tir.

Demek ki 25 yıllık bir gelenektir bu ve bugün de sürüyor. Bunlar sicilli kemalistlerdir. Bunlar için her zaman sözkonusu olan "Samsun'a çıkış"tır, "İkinci Milli Kurtuluş Savaşı"dır. "Başkomutan"ı her zaman için Mustafa Kemal'dir, ilham kaynakları onun "Gençliğe Hitabesi"dir. Ne var ki sorun gerçekten bir geleneğin kendini tekrarlamasından ibaret olsaydı, yine de önemsiz ve bir parça masum kalabilirdi. Oysa bu

konumu, aradan geçen 25 yıl içinde toplumun yaşadığı değişim ve toplumsal-siyasal mücadelenin bugünkü durumu ve ilişkileri içinde ele aldığımızda, temelden farklı bir gerçeklikle yüzyüze kaldığımızı görürüz.

'60'lı yıllar Türkiye'nin yakın geçmişindeki büyük toplumsal uyanışın başlangıç yıllarıydı. Bu uyanış, sosyalizm iddiası taşıyan sol harekete büyük bir kuvvet kazandırmış, onu toplum yaşamının temel bir siyasal öğesi haline getirmiştir. Ne var ki, bu başlangıç dönemi sosyalizmi, düzen sınırlarını ve düzen kurumlarını aşamayan bir tür burjuva sosyalizmidir. Devrimci iktidar perspektifinden yoksundur ve dolayısıyla reformisttir. Bu yıllarda sosyalizm iddiasındaki sol, bir bütün olarak "sol kemalist"tir. "İkinci Milli Kurtuluş Savaşı" genel kabul gören bir programdır. Farklılık, gerçekleştirilmesinin yol ve yöntemleri sahasında kendini göstermektedir. Toplumsal uyanış alt sınıflara dayalıdır, ne var ki ideolojik cepheyi orta sınıf aydınları tutmaktadır. Onların ideolojik-siyasal ufkunu ortaçağ kalıntılarına karşıtık ile emperyalizme bağımlı bir kapitalist gelişmeye duyulan tepki şekillendirmektedir. Bunun şekillendirdiği bir sosyalizm anlayışı ise burjuva bir çerçeveyi aşmamaktadır. Sosyalizm, işçi sınıfının ve emeğin kurtuluş yolu olarak değil, bir çağdaşlaşma ve kalkınma modeli olarak ele alınmaktadır.

Fakat tüm bu olgulara rağmen yine de gözden kaçırılmaması gereken bir gerçek var. İdeolojik içeriği ile burjuva sosyalizmini aşamayan bu hareket, politik planda o günün, '60'lı yılların biricik ilerici akımıdır. Toplumun ilerici gelişmesine büyük bir ivme kazandırmış, ona önemli bir katkı olmuştur. Oysa aynı ideolojik içerik bugünün politik sahnesinde, bugünün politik mücadele ilişkileri içinde gerici bir akım olmanın, düzen gericiliğinin bir parçası, onun sol hareket içindeki uzantısı olmanın bir ifadesidir. Bugünkü İP/Aydınlık grubunun konumu da budur.

"Samsun'a Çıkış" şovu ve seçim hezimetine açıklama: "Toplum sağa kaymıştır."

İP Parti Meclisi 27 Mart seçimlerinden sonraki toplantısını 9 Nisan mitingine denk getirerek Zonguldak'ta yaptı. Kuşkusuz bu burjuva politika tarzına uygun bir şovdu. Amaç işçilerin partisine yakışan da budur mesajı vermektir. Nitekim toplantıya törensel bir hava verilmiş ve seremoni Parti Meclisi'nin kısacık bildirisinde ciddi ciddi anlatılmış: "Parti, kongre sürecini sınıf mücadelesinin ön saflarında yer alarak ilerletecektir. Parti Meclisi'nin son çalışması bu konudaki tutumumuza bir örnektir. 9 Nisan saat 9.30'da Parti Meclisi olarak toplandık, saat 14.00'de Zonguldak mitingine katıldık, saat 17.00'de Parti Meclisi toplantımıza kaldığımız yerden devam ettik." (Teori, sayı: 53, Mayıs '94, s.4)

Kuşkusuz bu seremoni, İP'in "sınıf mücadelesinin ön saflarında yer almak"tan ne anladığını da yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır. Yine de buna ek bir açıklık kazandıracak bir ayrıntıyı daha ekleyelim. Hürriyet gazetesinin İP'liler Şemsi Denizer'i yuhladı haberi tezip edilirken, bir tek İP'inin bile bunu yapmadığı belirtildikten sonra, "ön saflar"da nasıl yer alındığı üzerine şu açıklayıcı bilgiler veriliyor: "Sözkonusu mitingte partimiz, Zonguldak Demokrasi Platformu'nun çağrısıyla katılmıştır. Partimiz pankartını açarak yürüyüşe katılmış ve mitingte yerini almıştır. Partimiz Demokrasi Platformu'nun aldığı bütün kararlara disiplinli bir biçimde uymuştur" (Aydınlık, 11 Nisan '94). Hiçbir şey sendika bürokratlarıyla tam uyumun bu itirafı kadar bu liberal işçi politikacılarının konunun daha açık ortaya koyamaz.

Seremoniden asıl soruna geliyoruz. İP Parti Meclisi'nin 9-10 Nisan toplantısının sonuç bildirisini ile toplantıdaki tartışmalardan bazı bölümler, Teori dergisinin Mayıs sayısında yayınlandı. Burada 27 Mart seçimleri üzerinden yapılan bazı değerlendirmeler üzerinde kısaca durmak istiyoruz.

Tartışılan konunun İP'in seçim hezimetini olduğu anlaşılıyor. 27 Mart seçimlerine devrimci boykot cephesine karşı gerici bir kampanya yürüterek katılan bu parti sürekli olarak "oy patlaması" temasını işledi. Oysa '91 genel seçimlerinde aldığı oy oranının yarısına ancak ulaşabildi. Bu bir hezimetti. Fakat yaratılan hayallerin, şişirilen balonların hezimetini... Yoksa bu parti gerçek gücüne göre fazla oy almış bile sayılabilir. Partinin başı, yaratılan "oy patlaması" havasını ilkin parti örgütlerinin yanıltıcı enformasyonu, ikinci olarak, Mersin'deki yerel radyoların yanıltıcı kamuoyu yoklamalarıyla açıklıyor. Bu kadarını işin eğlendirici

Ezen-Ezilen Ulus Ayrımının Bulunduğu Bir Devlette, Emekçi Halklar Arasında Kardeşliği Sağlamanın Önkoşulu, Kendi Kaderini Tayin Hakkını Kayıtsız Şartsız Savunmaktır. İP Şovenleri Bu Yaklaşımdan Tümüyle Uzaktırlar. Onlar, Tamamen Bir Boş Laf Olan "İki Halk Kardeşliğe Mecburdur" Demogojisiyle, Gerçekte, Kürt Halkına Bugünkü Statükoyu Dayatıyorlar.

yanı saymak mümkün. Fakat bu vesileyle yaptığı bir açıklama var ki gerçekten dikkate değer. Dediği şu; sermaye medyası yanıltıcı ve aslında seçmeni yönlendirmeyi amaçlayan "kamuoyu araştırmaları"ni öteki burjuva partileri için yayınlarırken, biz neden aynı şeyi kendi lehimize yapmayalım? Ve ciddi ciddi ekliyor: "Bu bir sınıf savaşıdır ve basın alanında da yürüyor." (a.g.d., s.41) Demek ki yalana ve yanıltmaya dayalı propagandaya ilke ve yöntem olarak itiraz yok.

Bunları geçiyoruz ve seçim yenilgisine getirilen asıl izaha geliyoruz. Parti Meclisi Bildirisi'nde şunlar söyleniyor: "İşçi Partisi bu seçimlerde bir başarı elde edememiştir. Milliyetçi kutuplaşma ve toplumun sağa kayışı nesnel bir olgudur ve Partimizin elde ettiği sonucun esas açıklamasıdır" (a.g.d., s.4). Seçimlerin hemen ardından ve seçim sonuçlarından hareketle "toplumun sağa kaydığı", bütün düzen cephesinin ortak iddiası ve propagandasıydı. Komünistler seçim değerlendirmelerinde bu propagandayı da yanıtladılar. (Bkz. Yerel Seçimler Üzerine, Ekim, Sayı: 94, 1 Nisan '94, başyazı). Burada bunu yinelemeyeceğiz. Asıl işaret etmek istediğimiz, seçim öncesinde burjuva partilerine özgü yöntemlerle yarattığı sahte "başarı" havası gerçeklere çarpıp tuz buz olunca İP'in de bu aynı propagandadan medet ummasıdır. Ama kuşku duyulmasın, bu parti binde bilmem kaç yerine yüzde birlik bir oy oranı tutturmuş olsaydı, yapacağı değerlendirme tümüyle farklı olurdu. Burada sözkonusu olan derin bir subjektivizm mi, yoksa açık bir başarısızlığı örtme hokkabazlığı mı? Bizce ikisi birarada.

İşin hokkabazlık yönüne bir başka örnek vermek istiyoruz. Teori dergisinin sınırsız yazısında şunlar söyleniyor: "Parti Meclisi'nin saptadığı en önemli gerçek şuydu: 28 Mart'ta değil, 5 Nisan sonrasında. 28 Mart'ta sağa kaymış bir Türkiye manzarası vardı. 5 Nisan'dan sonra ise Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçilerinin 'Saldırı Paketi' ne karşı ayağa kalkmış bir emekçi Türkiye'si vardı." (a.g.d., s.2)

Bu baylar, toplumsal diyalektiği safsatayla, toplumun siyasal yaşamını ise çocuk salıncağıyla karıştırıyorlar.

Asıl gericilik kendini boykot taktiğine ve Kürdistan'daki sonuçlarına ilişkin değerlendirmelerde gösteriyor. İşte Perinçek'in söyledikleri: "Bu seçimlerin mağluplarından biri sosyal-demokrasi, bir diğeri de PKK'dır." (s.42) Bir başkası aynı konuda şunları söylüyor: "Boykot taktiğini izleyenler başarısız oldu. Neden başarısız oldu? Öncelikle boykot taktiğinin kendisinde bir yanlışlık vardı. Zorla, ölüm tehdidiyle boykot olmaz." (s.47) Bu sözlerin sahibi hızını alamıyor: "Türk halkından kopmak, milliyetçi kutuplaşma, Türklerin ve Kürtlerin birbirine düşman olması Kürt milliyetçiliğinin mesajıydı." PKK'nın mesajıydı demek istiyor. Aynı zat rejimin Kürtleri kazandığını ya da kontrol altına aldığını, "Doğu'da" kitle hareketinin ölmüş bulunduğunu, mücadelenin PKK'nın dağdaki "askeri kuvveti"nden ibaret kaldığını da söylüyor (s.47-48).

Bütün bunların özel savaş sözcülerinin kullandığı ağızdan, medya aracılığıyla yürütülen özel savaşın

Perinçek
Bu Düzenin
Bir Parçası,
Onun
Kemalist
Sol
Kanadıdır.

psikolojik propagandasından ne farkı var?

Kürt sorununda şoven gericilik
İP/Aydınlık çevresi yeni döneme, geçmişteki karşı-devrimci kimliğini unutmamak gayreti içinde, Kürt sorununu sahiplenmiş görünerek girdi. Zaman buradaki samimiyetsizliği, ikiyüzlülüğü, dahası Misak-ı Milli'yi koruma uğruna gösterilen sinsiliği açığa çıkarmada gecikmedi. Bugün bu parti 70 yıldır inkar edilen, yok sayılan, her türlü ulusal zulme reva görülen bir mazlum halka sırtını dönmüş, tüm gücüyle Misak-ı Milli için savaşıyor. Bunu yaparken de en utanç verici yol ve yöntemleri denemekten geri durmuyor. Tıpkı tüm özel savaş cephesinin yaptığı gibi, sözde Kürt halkıyla PKK'yı birbirinden ayırma, ilkinde sahip çıkarken ikincisiyle mücadele etme tutumu göstermesini bir yana bırakalım. Asıl eğlendirici olan, "milliyetçi kutuplaşma" söylemiyle, ezilen bir ulusun özgürlük mücadelesinin kaçınılmaz olarak taşıdığı milliyetçi yön ile ezen ulusun şoven milliyetçiliğini aynı kefeye koymasındır. Tam da bu yolla, "milliyetçiliğe karşı mücadele" adı altında Kürt halkının kurtuluş mücadelesine cephe alması ve buna da "kardeşlik" politikası demesidir.

Her sıradan marksist bilir ki ezen-ezilen ulus ayrımının bulunduğu bir devlette, emekçi halklar arasında kardeşliği sağlamanın önkoşulu, ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunmaktır. Gündelik propaganda ve bilinçlendirme çabasında, bu savunuyu önplanda tutmaktır. Bu, marksist ulusal programın tamamı değil, fakat en önemli, en canalıcı yönüdür. Bunu unutan, yeterince önemsemeyen biri, kendine ne ad takarsa taksın, gerçekte tastamam bir sosyal-şovendir, kendi burjuvazisinin uşağıdır. Bu koşul yerine getirilmedi mi, bu konuda en büyük içtenlikle tam bir çaba gösterilmedi mi, ulusal soruna ilişkin marksist programın öteki yönlerini (örneğin ezen-ezilen ulus ayrımını gözetmeksizin tüm uluslardan proleterlerin sınıf birliği) gerçekleştirmek olanağı da peşinen kaybedilir.

Fakat İP/Aydınlık şovenleri bu basit gerçeği tamamen unutmışlardır. Onlar tümüyle demagojik bir boş laf olan "iki halk kardeşliğe" mecburdur teraneleriyle ve Kürt halkına birliği, gerçekte inceltilmiş biçimiyle bugünkü statükoyu dayatıyorlar. Perinçek, Parti Meclisi'nde şunları söylüyor: "Kürt halkının emperyalizme direnme imkanı Türkiye halkına yapışmasıyla mümkündür. Tıpkı 1919'larda olduğu gibi." (s.42)

Evet, "Tıpkı 1919'larda olduğu gibi"! Bu tarihsel perspektifle Kürt halkının karşısına çıkmaya ancak gözleri Kemalizm ve şovenizmle kararmış olanlar cesaret edebilirler. Bu, Kürt halkının bugünkü uyanışına ve tarih bilincine yapılabilecek en büyük hakarettir. 1919'u izleyen tarihsel olaylar Kürt halkına 70 yıllık bir inkar ve zulüm dönemi yaşattı. Ama Kemalizm ateşi yükselmiş Perinçek, anti-emperyalizm lafazı arkasına sığınarak, Kürt halkının karşısına böyle bir arsızlıkla çıkabiliyor. Fakat bu kadar da değil. Aynı paragrafın girişinde ise şunlar var: "PKK esas olarak Batı'ya yönelmiştir ve Barzani'nin modelini izlemektedir. Barzani'nin modeli ise, yenilerek devlet kurmaktır. Mustafa Kemal'ininki gibi emperyalizmi yenerek değil, yenilip dünyanın daha fazla ilgisini çekip devlet kurmak. Bunu net olarak görelim."

Bu sözlerle getirilecek her yorum ya da açıklama bir fazlalıktır. Şu kadarı söylenebilir; Perinçek, Mustafa Kemal'in şahsında kendi sınıfını, PKK'nın şahsında devrimci Kürt köylülüğünü görüyor. İlkinde hayranlık duyarken, ikicisine mülk sahibi sınıfların o küçümseyici kibirliliği ile yaklaşıyor ve karalıyor.

Misak-ı Milli Perinçek'in ruhudur, bilincidir, tüm dünyasıdır. Kürt devrimci hareketinin bu zora dayalı dünyayı parça parça ettiğini gördükçe, ona ancak gizlenemeyen bir kin ve düşmanlıkla bakması kaçınılmaz oluyor. Aynı ruh halini Cumhuriyet gazetesinin kemalist yazarlarında da izlemek mümkün.

Lenin'in Kautsky'i hedefleyen şu sözlerini, İP/Aydınlık grubunun düzen içindeki konumu ve Kürt sorunu karşısındaki tutumu ile karşılaştırmamız:

"Ne var ki iş uygulamaya gelince Kautsky, ulusal programı günün sosyal-şovenizmine uyarlamış, çarpıtmış ve kızığa çekmiştir; ezen uluslar sosyalistlerine düşen görevlerin ne olduğuna ilişkin kesin bir tanımlama yapmamaktadır; her ulus için 'devlet bağımsızlığı' isteminin 'çok fazla' şey istemek olacağını söylerken de demokratik ilkenin kendisini açıkça bozmaktadır. Eğer hoşunuza giderse, 'ulusal özerklik' yeter de artar bile! Kautsky, temel sorundan, emper-

yalist burjuvazinin tartışılmasına izin vermeyeceği temel sorundan yani, ulusların ezilmesi üzerine temellendirilmiş devlet sınırları sorunundan kaçınıyor; burjuvaziye hoşnut edilebilmesi için en temel olan şeyi programından atıyor. Proletarya yasalılığın çerçevesi içinde kaldığı ve devlet sınırları sorununda burjuvaziye 'sessizce' başeğdiği sürece, burjuvazi her türlü 'ulusal eşitlik' ve dilerseniz 'ulusal özerklik' sözü vermeye hazır. Kautsky sosyal-demokrasinin ulusal programını devrimci bir biçimde değil, reformcu bir anlayışla düzenlemiştir." (Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, Sol Yayınları, s.235, siyahlar Lenin'e ait.)

Bayrak, milli marş ve canlanan "Atatürk sevgisi"

Ne var ki şoven kemalist histerinin doruğu "stratejik sorunlar" arabaşlığı altında verilen söylevde yaşanıyor. Burada önce bir "devrim stratejisi" çiziliyor: "Birinci Cumhuriyetin emekçi halk için olan kazanımlarını koruyarak bir Emekçi Cumhuriyetine gidebiliriz. Bugün bizim devrim stratejimiz budur." Tam da Perinçekler'e yakışır bu "devrim" stratejisini bir de stratejik tespit izliyor. "Sol, kemalist devrimi anlamadığı için iflas etti." Kuşku yok ki, Perinçek bu stratejik tespitiyle solun "iflas" nedenine değil, fakat kendi asli "yaşam" damarına işaret etmiş oluyor. Bu aynı zamanda Kemalizm'in bittiği yerde kendisinin de biteceğine işaret etmek demek oluyor ve Kemalizm mücadelesi için gösterilen bunca enerjinin de kaynağını açıklıyor.

Ve final: "Sınıf mücadelesinde ilerleyeceksek hayat bizi burjuva devriminin önderi olarak Mustafa Kemal'e daha çok değer vermeye zorlayacaktır. ... Türkiye'nin bayrağı konusunda da düşüncelerim aynıdır. Bu bayrak bağımsızlık savaşında ortaya çıkmıştır. ... Bir ulusun anti-emperyalist mücadelesinden gelen değerleri vardır. ... Bu tarihsel değerlere sarılmadan Türkiye'de hiçbir devrim ilerleyemeyecektir ve halk bize bunu dayatacağıdır. Bu dayatma sağdan değil, soldan olacaktır. Türkiye herşeyiyle 1919'lara doğru gitmektedir. Bugün Atatürk sevgisinin birdenbire canlanması yapay değildir." (s.43)

Sondan başlayalım. "Birdenbire canlanan Atatürk sevgisi"! Bundan kastedilen Hasan Mezarci'ya karşı yürütülen kampanyanın sözde meyvesi. Kampanyayı bilindiği gibi şeriatçı kesimler dışında hemen tüm düzen cephesi elbirliği ile yürüttü. Medya konuyu haftalar boyu işledi. Hükümet Taksim'de miting yaptı, ordu rozet kampanyası açtı, CHP'li hanımlar sokaklarda imza topladılar, rotary kulüpleri ve sosyete gülleri toplantılar düzenlediler ve bu arada, çoğu emekli devlet memurları ile bazı ev hanımları Anıtkabir'i ziyaret ettiler. Rejim bunu şeriatçılığın dengeleyecek bir Atatürkçülük için bulunmaz fırsat saydı, kampanya en hararetli biçimde büyük kentlerde yürütüldü. Sonuç ise gerçek bir fiyasko oldu. Taksim mitingini bir yana, RP'nin büyük kentlerde ve emekçi semtlerinde yaptığı oy patlaması bile bunu göstermeye yeter.

Fakat bir an için kampanyayı başarılı geçtiğini de varsayalım, bu tümüyle düzenin başarısı olacaktır. Perinçek buna sevinebiliyor! Perinçek bunu 1919'lara gidiş, Samsun'a çıkış sayabiliyor. Şaşırtıcı değil. Zira Perinçek de bu düzenin bir parçası, onun kemalist sol kanadıdır. Programı; "globalleşme"ye karşı "iç piyasa" ya da "Kemalist Devrimle kurulan iç pazarın" savunulması; "özeleştirme"ye karşı kemalist devletçilik; "Türkiye ekonomisinin çökertilmesi ve sömürgeleştirilmesi"ne karşı bugünkü statükonun korunması ve "kamulaştırma"larla güçlendirilmesi vb.dir. Bu

İP de Bu Düzenin Bir Parçası, Onun Kemalist Sol Kanadıdır. Programı; "Özeleştirme"ye Karşı Kemalist Devletçilik; "Türkiye Ekonomisinin Çökertilmesi ve Sömürgeleştirilmesi"ne Karşı Bugünkü Statükonun Korunması ve "Kamulaştırma"larla Güçlendirilmesi vb.dir.

programın siyasi cephesi ise "milli bağımsızlığın" savunulması ve "yüzyıllık demokrasi mücadelesi"nin sürdürülmesidir. Bu sonuncusunun muhtevası ve sınırları konusunda, Kürt sorunu karşısında alınan tavırdan giderek bir sonuca ulaşmak mümkün. Şoven-ırkçı milli marş ile Kürt halkı üzerindeki sömürgeci zulmün simgesi resmi bayrak konusundaki ateşli savunmalar, Perinçek'in tasarladığı siyasal düzen konusunda bir fikir verebilir. Boş lafların bir kıymeti yoktur, gerçek tavır yaşamın tartışma ve çatışma gündemine soktuğu bu gerçek sorunlar üzerinden ortaya çıkar. Perinçekler ise bu konuda hiçbir tereddüt göstermiyorlar.

Perinçek'in milliyetçi burjuva hezeyanları üzerinde gereğinden fazla durmak bir bakıma emek israfıdır. Fakat bu "Türkiye bayrağı" konusu üzerinde biraz daha durmak gerekiyor. İlkin bugünkü güncel öneminden dolayı. Ve ikinci olarak, Perinçekler'in "devrim" anlayışı konusunda son derece açıklayıcı olduğu için.

Türk bayrağı bugün sermaye düzeninin en gerici amaçlarla kullandığı bir silah durumundadır. Yıllar önce Kürt özgürlük mücadelesi serhildanlar aşamasına geçince, Kürdistan'daki özel savaş kuvvetleri, askeri araçları Türk bayraklarıyla donatarak bunun karşısına çıktılar. Bununla işgal kuvvetleri gibi davranıyorlar ve sömürgeci köleliği dayatmış oluyorlar, bu mesajı veriyorlardı. Bundan önce ve bundan sonra, sermaye düzenini gerici-şoven histeriler her tuttuğunda "Bayrak As!" kampanyaları açılır, sermaye basını okurlarına bayrak dağıtırdı. Bugün Hürriyet gazetesinin logo'sunun sol üst köşesinde bir Türk bayrağı, altında Atatürk resmi ve onun altında "Türkiye Türklerindir" ifadesi vardır. (Perinçekler'in 25 yıl önceki gazetesinin tek farkı, Atatürk'ün kalpaklı oluşu ve "Türkiye Türklerindir" ifadesinin bulunmamasıdır.)

Bugün çok daha çarpıcı bir başka tutumla yüzyüze. Sermaye düzeninin sadık uşakları olan sendika bürokratları, dizginleyemedikleri işçi kitleleriyle meydanlarda sınıfı, tam da bu bayrak (ve milli marş) sayesinde, kurulu düzene en sıkı biçimde perçinlemeye çalışıyorlar. Bu bilinçli, hain ve Kürt sorunuyla birlikte düşünüldüğü zaman iğrenç bir politikadır. 9 Nisan'da Zonguldak'ta, 24 Nisan'da Ankara'da bunu yaptılar. 1 Mayıs'ta İstanbul'da bunu yapmaya çalıştılar. İşte Perinçekler bu politikanın gönüllü destekçileri ve hararetli savunucuları durumundadırlar.

Burjuva düzenin bu alanda sendika bürokratları aracılığıyla ne kadar bilinçli bir politika izlediğine bir örnek verelim. Düzenin en deneyimli yazarlarından Metin Toker 1 Mayıs günü Milliyet'te şunları yazıyor:

"Taksim Meydanı bir defa, 1980 öncesinde Marksistler tarafından işgal edildi. Kızıl Bayraklar açıldı ve Marxlar'ın, Engelsler'in, hatta Stalin'in portreleri taşındı..." "Taksim Meydanı ikinci defa, öteki şer

kuvvetlerin egemen oldukları bir siyasal parti tarafından basıldı. Bu sefer bayraklar, kızıl değil yeşildi..." "Şimdi üçüncü bir olay yaşıyoruz. Bugün gene 1 Mayıs. Fakat öyle duyuruldu ki işçi, artık ne kızıl, ne yeşil bayrak altındadır. Taşındığı ayıldızlı bayraktır. Ayıp: Ona Taksim Meydanı'nı vermediler."

Meseleyi daha açık nasıl koyabilirler ki? İşçi yeter ki ayıldızlı bayrağı taşısın, ona 1 Mayıs'ta Taksim Meydanı'nı vermeye bile hazırlar. Bu gerçek, Perinçekler'in düzen hesabına işçi hareketi içindeki misyonlarını da açıklığa kavuşturuyor.

Şimdi geliyoruz sorunun öteki yüzüne. Deniliyor ki, "Halk bize bunu dayatacağıdır. Bu dayatma sağdan değil, soldan olacaktır." Bu demagojiyi birazcık irdelemek bile Perinçeklerin "devrim" ve "kitlelerin devrimcileşmesi" konularındaki reformist burjuva düşünüş tarzlarını açığa çıkarmaya yeter. Önce kaba demagojik öğelere bir düzeltme. Halk bunu bize gelecekte değil, fakat bugün dayatabilir; soldan değil, kuşkusuz sağdan. Zira "halk"ın bugünkü bilinci egemen sınıfın, kurulu düzenin bilincidir. Bu basit gerçek bir açıklama gerektirmez. Alman İdeolojisi'nden beri bunu her marksist, bu arada marksist geçinen Perinçek de bilir. Ve aynı Alman İdeolojisi'nden beri aşağıdaki basit gerçek de bilinir:

"Yığın içinde bu komünist bilincin yaratılması için ve gene bu işin kendisinin de iyi bir sonuca götürülebilmesi için insanların yığınsal bir değişikliğe uğraması zorunlu olarak kendini ortaya koyar, öyle bir biçim değişikliği ise ancak pratikteki bir hareketle, devrimle yapılabilir; bu devrim, demek ki, sadece egemen sınıfı devirmenin tek yolu olduğu için zorunlu kılınmıştır, ötekini deviren sınıfa, eski sistemin kendisine buluşturduğu pislikleri süpürmek ve toplumu yeni temeller üzerinde kurmaya elverişli bir hale gelmek olanağını ancak bir devrim vereceği için de zorunlu olmuştur." (Marx-Engels, Seçme Yapılar, C.I, s.47, Sol Yayınları)

Bu klasik düşünce büyük Fransız burjuva devriminden yapılmış teorik bir soyutlamadır. O Fransız devrimi ki, "halk" gerçekten devrimcilere bir şeyler "dayatmıştır." Fakat bu, kurulu düzenden devralınan ve o güne kadar "halk"ın bilincinde ağır bir tortu oluşturan değerlerin en ileri noktada reddi biçiminde olmuştur. Kiliseleri yakan ve kitlesel bir din düşmanlığı geliştiren "halk"ı Robespierre'ler dizginlemek zorunda kalmışlardı. Bütün öteki devrimler bu olguyu bir kural olarak doğrulamışlardır. Devrim büyük insan kitlelerinin bilincinde, düşünüş tarzında, onyıllar ve yüzyıllar sürmüş değer yargılarında, kökleşmiş önyargılarında, muazzam bir altüst oluş değilse nedir? Perinçekler gerçekten hiç devrim düşünmüşler midir?

1848 Devrimi esnasında ve Fransa'da yaşanan olay konumuz bakımından ayrıca açıklayıcıdır. Tartışma ve çatışma tam da "bayrak" üzerinedir. Okuyoruz:

"Cumhuriyetin bayrağının ne olması sorunu üzerinde ateşli bir savaşımdır başladı. İşçiler kızıl bayrağın cumhuriyetin bayrağı olarak ilan edilmesini istiyorlardı. Burjuvalar üç renkli bayrağı istiyorlardı. Savaşım, Şubat günleri için tipik bir uzlaşmayla sonuçlandı. Cumhuriyetin bayrağı, kırmızı bir rozeti olan üç renkli bayrak olarak ilan edildi." (a.g.e., s.66)

Şubat'taki uzlaşmanın birkaç ay sonra, Haziran'da, işçilerin kızıl bayrak altında ve tarihin gördüğü ilk proleter devrim girişimiyle son bulduğunu, "üç renkli" bayrağın ancak işçi katliamıyla egemen kılındığını biliyoruz. Perinçek "Türk Bayrağı"nın kemalist burjuva devrimden miras olduğunu söylüyor. Fransız burjuvalarının "üç renkli" bayrağı, tarihin gördüğü en büyük ve en radikal burjuva devrimden mirastı. (Bu devrimin büyüklüğünü gördük kemalist hareketle kıyaslamaya kalkmak, Robespierre'i Atatürk'le kıyaslamaya kalkmak türünden bir abes iştir.) Bu bayrak jakobenlerin, Robespierreler'in bayrağıydı. İşçiler işte bu bayrağın karşısına kendi kızıl bayraklarıyla çıkıyorlardı. Perinçekler diyebilirler ki, bu işçilerin "devrimci" dönemiydi. Elbette! Fakat "işçi sınıfı ya devrimcidir, ya da hiçbir şey"! Bunu unutanlar devrimci değildir. Sorun da zaten budur. Perinçekler devrimci değil, kaba burjuva reformistleridir. Onlar için "halk" bugünkü "bilinci" ve değerleriyle vardır ve her zaman öyle var olacaktır. Reformist bir kafa daha ötesine aklı erdirmek demeyeceğiz, ötesine geçmek istemez...

Aynı konuda son bir ayrıntı. Bugünün Türkiye'sinin en "sol" kitleli PKK destekçisi Kürt köylüleri ve şehir emekçileridir. Ve onlar "bize" daha bugünden ve kuşkusuz "soldan" başka şeyler "dayatmakta" dırlar. Ki Perinçekler'in maskesini indiren, gerici kimliklerini açığa çıkaran tam da bu "dayatma" değil midir?

İP'li Gani Turan'dan İP'li Hasan Yalçın'a: İstiklal Marşı birleştirici bir değer midir?

Sayın Hasan Yalçın,

14 Mayıs tarihli *Aydınlık*'taki yazınız sınıfsal içerikten yoksun, tam bir Kemalizm ruhuyla yazılmış olduğu hemen göze çarpıyor. Buna değinmeyi önemli görüyorum çünkü; İşçi Partisi'nin Türkiye cephesinde devrimci bir dalgayı kucaklayabileceğine ve (...) Bu dalganın zayıflamasına neden olabilecek her türlü anlayışı eleştirmenin, devrimci bir görev olduğuna inanıyorum. İstiklal Marşı gibi şoven-milliyetçi bir değere sarılmak ve onu yüceltmek gibi bir derdimiz olamaz. (...) Burada sözkonusu olan kitle hareketlerinde, kendi kabuğunu kıramamış olanların kitleden kopuk davranışları ise, başka örnekler çoktur. (...) İstiklal Marşı örneğine sarılmak, açıkçası; geri bilinçli kitlenin gönlünü okşamak, kitle kuyrukçuluğu yapmaktır. İstanbul'daki 1 Mayıs mitinginde (...) sınıftan kopukluğun örnekleri de yaşandı. Sınıfın gündeminde 1 Mayıs, özeleştirme ve KİT'lerin kapatılmasına karşı mücadele ağırlıktayken, bazı örgütler hala kendilerini tatmin ve tekrardan kurtaramamanın acizliği içindeydiler. Fakat bizim tartıştığımız İstiklal Marşı. Her satırı kendini üstün gören şoven bir anlayışla yazılmış bir marşa sarılarak, Türkiye'de yaşayan çeşitli halklardan emekçileri birleştiremezsiniz.

Yazınızda toplumun çeşitli kesimlerini birleştiren değerlerden bahsediyorsunuz. İstiklal Marşı ve bayrak gibi Türk ulusunu simgeleyen, Türk devletinin sembolü olan değerlerin, Kürt halkı üzerinde baskı ve tahakküm anlamı taşıdığını ise, hiç göz önüne almıyorsunuz. (...)

Öncü partinin görevi, (...) emekçi alternatifini yaratmak olmalıdır. Bu alternatif oluşturulurken, (...) emekçi kitleler üzerinde(ki...) her türlü şoven etkilerin kırılması için de mücadele edilmelidir. Bir ulusun çeşitli katmanlarını birleştirici bir rol oynayan bazı değerler, diğer bir ulusun bütününe itici gelebilir. Bunu unutmamak gerekir. Türk devletinin bayrağı, Kürt halkının üzerinde zulmün sembolü haline almışken, bu gerçeğe sırt dönerek, bayrağın birleştiriciliğinden nasıl söz edilir. (...)

Gani Turan / Zonguldak

Ruanda: İlkel Kabileler Savaşı mı?

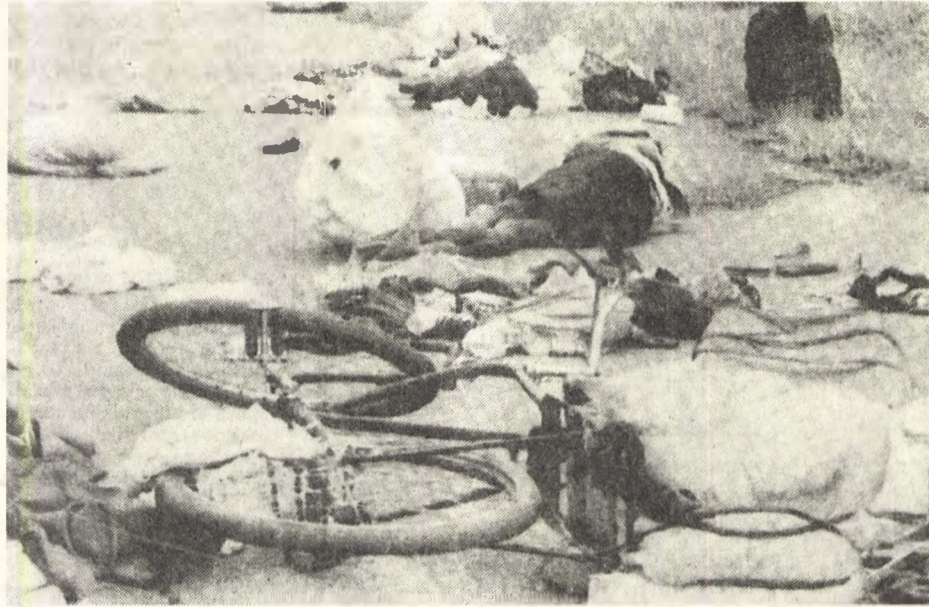
Emperyalist Burjuvazi
Büyük Bir İkiyüzlülükle
Bu Katliamları Afrika
Halklarının İllikliğine,
Geri Kalmışlığına,
Bağlayarak Kendi
Sorumluluğunu Gizlemeye
Çalışıyor. Emperyalist
Basına Göre Katliamlar,
Hutularla Tutsiler
Arasında İncir Çekirdeğini
Doldurmayacak
Nedenlerden Patlak Veren
İlkel Kabile
Çatışmalarıdır.
Oysa Kitlesele Katliamlara
ve Yüzbinlerce İnsanın
Mülteci Konumuna
Düşmesine Yolaçan Bu
Boğazlaşmaların Gerisinde
Emperyalizmin
Barbarlığı ve Vahşeti
Durmaktadır

Bir Orta Afrika ülkesi olan Ruanda, Nisan ayından bu yana bir kan gölü haline geldi. Hükümet güçleri ile Ruanda Yurtsever Cephesi (FPR) gerillaları arasında devam eden çatışmalar korkunç boyutlarda katliamlara yolaçtı. Yüzbinlerce insan vahşice katledildi. Büyük halk kitleleri komşu ülkelere, özellikle Tanzanya'ya sığınmak zorunda kaldı. Gelişen olaylar komşu ülke Burundi'ye de sıçramış bulunuyor.

Afrika'nın bir çok ülkesinde olduğu gibi Ruanda'da da büyük çaplı kitle katliamları ilk kez yaşanıyor. Bir çok açıdan aynı özellikleri paylaşan, tarihleri ortak olan Ruanda ile Burundi daha önceki yıllarda da benzer olaylara sahne olmuştur. Örneğin Burundi'de 1959 ve 1988'de, Ruanda'da 1964, 1990 ve 1992'de büyük ölçekli kitle katliamları yaşanmıştı.

Bu iki yoksul ülkenin tarihlerini birbirinden ayırmak mümkün değildir. Ruanda'nın nüfusu 8 milyon, Burundi'nin ise 5,6 milyondur. Yüzölçümleri hemen hemen birbirlerine eşittir. Ruanda'da nüfusun % 90'ını, Burundi'de ise % 85'ini Hutular temsil ediyorlar. Tutsiler ise Ruanda'da nüfusun % 9, Burundi'de % 14'ünü oluşturuyorlar. Ekonomik bakımdan da her iki ülke arasında benzerlikler söz konusudur. Her iki ülke de nüfusun % 80'i tarım sektöründe çalışıyor. Ruanda'nın tarımı kahve ve daha küçük ölçekte çay üretimine dayanıyor. Tarım ürünleri bu ülkenin ihracatında % 90 oranında bir paya sahiptir. Burundi'de ise gelirin % 56'sı kahve ve muz üretiminden elde ediliyor. İhracatın % 86'sını kahve oluşturuyor.

Bugün bu iki ülkede yaşananlar da emperyalizmin dolaysız sorumluluğu ortaya konulmadan anlaşılabilir. Böl ve yönet politikasının belki de en aleni tarzda uygulandığı ülkelerin başında Ruanda ve Burundi gelir. 1890'dan

itibaren Almanya'nın sömürgeleştirdiği bu ülkeler, birinci emperyalist savaşta Almanya'nın yenilgisiyle savaş ganimeti olarak Belçika'ya bırakılmışlardı. Yeni sömürgeci güç Belçika, tüm cüceliğine rağmen böl ve yönet yöntemini başarıyla uygulayarak bu ülke halklarına hükmetmeyi başaramadı. Bu iki ülke önce 1925 yılında Kongo ile birleştirildi. Ulusal kurtuluş hareketlerinin zafer kazandığı bir dönemde ise, 1 Temmuz 1962'de, Ruanda ve Burundi'ye tek devlet çatısı altında göstermelik bir bağımsızlık atfedildi. Aradan iki yıl geçtikten sonra ise birbirlerinden ayrılarak iki ayrı devlete dönüştürüldüler.

Sömürgeci güçler, egemenliklerini, Tutsi azınlığın feodal önderliğini çoğunluğu oluşturan Hutulara karşı destekleyerek sürdürmeye çalışıyorlar. Ancak Ruanda'da Hutular, 1959 yılında, feodal egemenliğe karşı gerçekleştirdikleri ve "sosyal devrim" diye tanımladıkları bir ayaklanma sonucu iktidarı ele geçirmişti. Burundi'de ise böyle bir gelişme yaşanmadı. Avrupalı sömürgeci güçlerin oluşturdukları statüko devam ediyor. Burundi'de Tutsi azınlık, 1962'de bağımsızlığın sağlanmasından bu yana, terimin gerçek anlamında iktidarı elinde tutuyor. Yönetici kadrolar, ordu ve idare tamamen bu azınlığın tekelindedir.

Ruanda'da, 1973 yılında düzenlenen bir askeri darbe sonucu iktidara getirilen Hutu kökenli general Habyarimana, otuz yıl ülkeyi tek elden yönettikten sonra, 6 Nisan '94'te bir suikast sonucu öldü. Bu olaydan sonra ordu ve cumhurbaşkanlığı muhafızları ve Hutu milisler bilinen kitle katliamlarını başlattılar. Katliamlar Tutsi'leri ve yönetimden dışlanmaları nedeniyle muhalif konumda bulunan güneyli Hutulari hedefliyor.

Burundi'de ise 5 ay önce seçimle işbaşına gelmiş bulunan Hutu kökenli devlet başkanı Ndadaye, 21 Ekim '93 günü askeri bir darbe sonucu katledildi. Ordunun başlattığı terörden kaçan ve çoğunluğu Hutu'lardan oluşan yaklaşık 250 bin kişi Ruanda'ya, 40 bini ise Tanzanya'ya sığındı. 1962'den bu yana iktidarı elinde tutan Tutsi azınlığının seçimlerle sekteye uğrayan egemenliği bu askeri darbe ile yeniden tesis edilmeye çalışılıyor.

Ruanda'da Nisan ayının başından beri devam eden çatışma ve katliamlar aniden patlak vermiş değildir. Ekim '90'da FPR kuvvetlerinin Uganda'dan hareket ederek Ruanda'nın kuzeyini

işgal etmeleri sonucu başlayan üç yıllık bir sürecin ürünüdür. FPR esas olarak etnik bir azınlık olarak tanımlanan Tutsilerden oluşuyor. Ama FPR'in saflarında, iktidar tarafından dışlanan güneyli Hutular da küçümsenmeyecek oranlarda yer alıyor. Üç yıllık bir savaştan sonra iktidar FPR ile pazarlık masasına oturmak zorunda kaldı. 4 Nisan '94 günü Arusha'da (Tanzanya) bir antlaşma imzalandı. İktidarın mevcut beş siyasi parti arasında paylaşılmasını, Tutsi'lerin aşamalı olarak sisteme entegrasyonunu, Tutsi mültecilerin geri dönmelerini, değişik silahlı kuvvetlerin tek bir ordu çatısı altında birleştirilmesini ve nihayet serbest genel seçimlere gidilmesini öngören bu antlaşma ile savaşa son verilmesi hedefleniyordu.

Arusha Antlaşması, devlet başkanı Habyarimana'nın 6 Nisan günü bir suikast sonucu öldürülmesi, ve ardından devletin kolluk kuvvetlerinin Tutsi avına çıkarak büyük ölçekli kitle katliamlarını başlatmaları birbirinden bağımsız olaylar değildir. Suikastın, sözkonusu antlaşmanın yürürlüğe girmesine karşı

çıkan ordu yetkilileri tarafından düzenlendiği iddia edilmektedir.

Emperyalist burjuvazi büyük bir ikiyüzlülükle bu katliamları bir kez daha Afrika halklarının cahilliğine, illikliğine, geri kalmışlığına, feodal toplumsal yapıya bağlayarak kendi sorumluluğunu gizlemeye çalışıyor. Emperyalist basına göre katliamlar, Hutularla Tutsiler arasında incir çekirdeğini doldurmayacak nedenlerden dolayı patlak veren ilkel kabile çatışmalarıdır.

Oysa kitlesele katliamlara ve yüzbinlerce insanın mülteci konumuna düşmesine yolaçan bu boğazlaşmaların gerisinde emperyalizmin barbarlığı ve vahşeti durmaktadır. Özenle gizlenen nokta şudur: Avrupalı sömürgeciler, Kara Afrika'da bazı kabileleri müttefik seçerek kabileler arası anlaşmazlıkların, çatışmaların temellerini bundan bir kaç asır önce attılar. Bugün Afrika'nın hemen hemen her ülkesinde olduğu gibi Ruanda'da da iktidar, emperyalizmin doğrudan desteği sayesinde ayakta kalabiliyor. Ruanda'daki bugünkü iç savaşın esas nedeni de emperyalist güçler arasındaki rekabettir. Eski sömürgeci güç Belçika çoktan diskalifiye olmuş, Fransa devreye girmiştir.

Ruanda ordusunu, katliamların esas sorumlusu cumhurbaşkanlığı muhafızlarını ve Hutu milisleri eğiten, silahlandıran ve doğrudan yöneten Fransız emperyalizmidir. Bu ülkeyi kendi egemenlik alanında tutmak için rejimi sonuna kadar desteklemiş, Habyarimana hükümetinin ayakta kalması için en barbar şiddet yöntemlerini onaylamıştır. FPR'in gerisinde ise Uganda ve Tanzanya'nın aracılık ettiği Amerikan ve İngiliz emperyalizmi bulunuyor. Emperyalistler arası bu çelişkiler nedeniyle Anglo-sakson basını katliamlarda Fransa'nın sorumluluğunu kanıtlayan ve teşhir eden belge ve bilgileri gününbirlik yayınlıyor.

Sessiz Kalma!

Ruanda'daki iç savaşta 6 haftada 700 bin ölü. Ülkedeki kaynaklar ölü sayısının 1 milyona ulaştığını söylüyorlar. Dile kolay, 1 milyon ölü. Nehir yataklarından su değil insan cesetleri akıyor. Sermaye basını ise olaylarda fazla bir haber değeri görmüyor, kelaynak kuşu değil ki, diye düşünüyor; bu, altı üstü insan, hem de kara derili, ikinci, üçüncü sınıf, öldür ölmüyor; niye haber yapayım? Bu vahşetin sorumlusu kim? Sermaye basınının kalemşörleri bize uzun uzun Tutsiler ile Hutuların yüreklerindeki kinli tohumların ve kanlı kavgaların tarihini anlatıyorlar. "Bundan önce Hutular Tutsileri öldürmüştü, şimdi de Tutsiler Hutuları öldürüyor. Kendileri edip kendileri buluyorlar bu medeniyetten nasibini almamış vahşi kabileler." Ama anlattıkları bu tarihte unuttukları, daha doğrusu, kendileri

çok iyi bilip de unutturmaya çalıştıkları bazı önemli ayrıntılar var! Onların dolar ve mark kokan aşğılık sütunları, sömürgeci daha kolay yönetmek için kabileler arasında bu kin tohumlarını eken emperyalistlerin kanlı ellerinden hiç mi hiç bahsetmiyor. Onların satılık kalemleri, Kıta Afrikası'nın bütün zenginliklerini yağmaladıktan sonra posasını çıkarıp atan, tüm dünya emekçilerinden gaspederek özel mülkü haline getirdiği üretici güçlerden bu ülkeleri mahrum eden ve böylelikle bu kanlı iktidar kavgalarının zeminini kıtlık, açlık, sefalet olarak döşeyen emperyalist-kapitalist düzenin kirli yüzünden hiç mi hiç bahsetmiyor. İşçi sınıfı, Ruanda'da katledilen yüzbinlerin acısını ve öfkesini içinde duymalı ve bu öfkeyi sınıf düşmanı burjuvazinin iktidarına karşı, devrim silahı olarak yöneltmelidir.

El Salvador: Silahlı Mücadeleden "Halkçı" Pazar Ekonomisine...

'92 Şubatı'nda Salvador'da, ABD'nin vesayeti altında, gerilla hareketi FMLN ile faşist iktidar partisi arasında barış anlaşması imzalanmıştı. "Yeni bir çağ" başlatacağı iddia edilen bu olayın üstünden iki yılı aşkın bir süre geçti. Nüfusunun %60'ının sefalet içinde yaşadığı Salvador'da o günden bu yana pek çok gelişme yaşandı.

Barış anlaşmasının misyonu ve perspektifi özetle şöyle tanımlanıyordu: "12 yıldır sürmekte olan içsavaşı sona erdirmek, 70 yıldır hüküm süren askeri diktatörlüğe son vermek, tüm politik güçlerin özgürce örgütlenip faaliyet yürütebilecekleri çok partili demokratik bir düzen kurmak ve serbest seçimler vasıtasıyla demokratik yöntemlerle yeni bir yönetim seçmek."

"Radikal demokratik" değişimin ve "yeni çağın" önemli bir kilometre taşı olarak propaganda edilen seçimler (yerel, milletvekili ve devlet başkanlığı seçimleri) 20 Mart ve 24 Nisan '94 tarihlerinde uluslararası gözlemcilerin "sıkı" kontrolü altında gerçekleştirildi. Burjuva basınında "asrın seçimleri" olarak nitelendirildi. Çekişme, önceden de tahmin edildiği gibi, esas olarak iktidar partisi ARENA ile eski gerilla hareketi FMLN arasında yaşandı.

ARENA, askeri faşist terör eşliğinde ultra-liberal bir ekonomik politika uygulayan, toplumun ve devletin tüm kilit mevzilerini elinde tutan, ülkeyi ABD tekelleri için

pürüzsüz bir pazara dönüştürmeye çalışan, iktidarda kalmak için ulusal zenginlikleri vaftiz babalarına peşkeş çeken, kısacası uşaklığını fazlasıyla ispatlamış bir egemen sınıf partisidir.

ARENA'nın egemenliğine "demokratik" yöntemlerle son vermek için devrimci geçmişini toptan inkar eden FMLN ise, "halkçı bir pazar ekonomisi" oluşturmak iddiası ile ortaya çıktı. Yıllardır ona omuz veren, mücadelenin tüm güçlük ve fedakarlıklarına katlanan Salvador emekçilerinin, köylülerin ve yoksullarının desteğini talep etti.

Ancak Salvador halkı bu sahte ikilemin tuzağına düşmedi. ARENA'nın ultra-liberalizmi ile onun popülist karikatürü olan FMLN'in "halkçı pazar ekonomisi" arasında tercih yapmak istemeyen 400 bini aşkın seçmen devrimci olduğu için seçim listelerine yazılmadı, % 50 oranında seçmen oy kullanmaya gitmedi. Devrimci mücadeleyi terk ederek en kaba burjuva liberalizmine sarılan FMLN, "yeni çağın" daha ilk sınavında sınıfta kaldı. Bir yandan emekçi kitlelerin ilgisizliği, öte yanda ARENA'nın kullandığı faşist yöntemler, FMLN'ye tam bir seçim hezimetini yaşattı.

FMLN şefleri seçim kampanyası boyunca devrimci mücadeleyi karalayıp günah çıkardılar. Kendilerinin de ne anlama geldiğini pek kestiremedikleri "halkçı pazar ekonomisinin" propagandasını yaptılar.

Barış anlaşmasındaki muhatabı ARENA ise, "Salvador kızılıra mezar olacak!" şiarı etrafında bir kampanya yürüttü. Geleneksel seçim hilelerinin yanı sıra, ARENA devlet bütçesini cömertçe kullanarak yoksullara bol miktarda seçim hediyesi dağıttı. Seçim günlerinde ölüm tehditleri ve katliamların dozu artırıldı.

Sonuçta ARENA, seçimlerde ezici çoğunluğu elde etti. Devlet başkanlığına ise ölüm mangaları komutanının özel sekreteri, Armando Calderon Sol seç(tir)ildi. Birleşmiş Milletler'in salt FMLN'in katılmış olmasına dayanarak geçerliliğini onayladığı bu seçimler, faşist burjuva düzene hem ulusal hem de uluslararası düzeyde meşruluk kazandırdı.

İhtiyaç duyulan meşruluk sağlandı, düzen pekiştirildi, devrimci mücadele tasfiye edildi. Barış anlaşmasının insan halklarına, sokak infazlarına, yargının bağımsızlığına, paramiliter milislerin tasfiyesine ilişkin öngördüğü reform paketi ile bet askıya alındı. Devrimci mücadele perspektifini terkederek faşist burjuva düzene meşruluk kazandırmaktan öte bir işlev yerine getiremeyen FMLN ise, marjinalleşerek derin bir kimlik bunalımı ile başbaşa kaldı.

Bazı burjuva gözlemcilerin Salva-

dor'daki bu değişiklikler üzerine yaptıkları yorum anlamlıdır. FMLN Güney Amerika'daki en güçlü gerilla hareketlerinden biriydi. Yürüttüğü savaş ve dayandığı kitle desteğinin baskısı karşısında iktidar yer yer popüler önlemlere başvurmaya zorlanıyordu. FMLN'in devrimci mücadeleye sırt çevirerek burjuva düzene iltihak etmesiyle, iktidar, emekçi sınıflara her türlü faturayı ödettirmekte tereddüt etmeyecektir.

Normandiya Çıkarması:

Aldatmaca ve Gerçek

Normandiya Çıkarması'nın 50. yıldönümü, Fransa'nın Normandiya sahilinde, emperyalizmin "seçkin" temsilcileri tarafından görkemli şenliklerle kutlandı. Dünya burjuvazisi Normandiya Çıkarması'nı ikinci emperyalist savaşın kaderini belirleyen başlıca faktör olarak değerlendiriyor. Hitler faşizminin yenilgiye uğratılıp yıkılmasında ve anti-faşist zaferin kazanılmasında belirleyici rolü oynadığını iddia ediyor. Gerçekte ise emperyalist dünyanın bu askeri çıkarmaya atfettiği anlam, tarihi toplu bir revizyondan geçirmiş operasyonlarının bir parçasıdır. Emperyalist burjuvazi Hitler faşizmine ve sözkonusu savaşa ilişkin kendi tarihsel sorumluluklarını gizlemeye ve unutturmaya çalışmaktadır.

Sözkonusu olan ideolojik bir hesaplaşmadır. Kapitalist dünya, bugün kendi lehine olan mevcut ortam ve koşulları kullanarak itibarını yenilemek ve güçlendirmek istiyor. Bunun yolu ise, Kızıl Ordu'nun ve Avrupa'nın bir çok ülkesinde, özellikle de Balkanlar'da anti faşist mücadeleye önderlik eden komünist parti ve hareketlerin Hitler faşizminin yıkılışındaki rolünü küçümsemek ve zamanla

tamamen inkar etmekten geçiyor. Düzenlenen şenliklerin, ayınların amacı budur. Oysa bilinen gerçek şu ki, emperyalist kamp, daha savaşın başlangıcında Sovyetler Birliğinin tüm ısrarlarına rağmen Hitler faşizmine karşı ikinci bir cepheyi açmayı reddetmiştir. Bugün anti-faşist şölen düzenleyenler, ikiyüzlüce faşizmin ruhuna fatiha okuyanlar, 1941'de Hitler orduları Sovyetler Birliği'ne saldırırken sabırsızlıkla sosyalist Sovyet iktidarının yıkılmasını beklemişlerdir. Churchill'in "Eğer faşizm ile komünizm arasında seçenek yapma durumunda kalırsam faşizmi seçerim." diyerek teşvik ettiği anti-komünist haçlı seferi tüm Avrupa gericiliğini harekete geçirmiştir. Finlandiya, Macaristan, Romanya, İtalya orduları, gönüllü anti-bolşevik Fransız lejyonu LVF, İspanya birliği Azul ve Avrupa'nın tüm ülkelerinden devşirilmiş faşist milisler Hitler ordularıyla omuz omuza sosyalist iktidarı yıkmak için Moskova kapılarında savaştılar.

Ne zaman ki bu umutlar boşa çıktı, "yenilmez" Hitler ordusu ve ona omuz veren yeminli anti-komünist çapulcular Sovyet sosyalist iktidarının önünde diz çökmeye başladılar, emperyalist kamp ansızın anti-faşist kesildi. Kızıl Ordu diğer Avrupa halklarını Nazi işgalinden kurtarmak ve Hitler iktidarının son mevzilerini de etmek için batıya doğru ilerlemeye başladığında ise, kapitalizmin anavatanında komünist iktidarların önünü kesmek için Normandiya Çıkarması'nı yapmak zorunda kaldı. Hitler faşizminin bel kemiğini, Normandiya plajlarında "Overlord" operasyonu değil; Stalingrad sokaklarında, Kursk Ovası'nda şimdi kara çalınan, unutturulmaya çalışılan Sovyet sosyalist iktidarı ve

onun Kızıl Ordu'su kırdı. Normandiya Çıkarması'nın anti-faşist zafer açısından taşıdığı önem, salt somut tarihsel verilere dayanılarak değerlendirildiğinde bile devede kulak kalır.

Normandiya Çıkarması'nın büyüklüğü ise, iddiaların tersine, Hitler faşizminin yıkılmasında değil başka bir alandadır. Harekatta İngilizlerin rolü bütünüyle talidir. Savaşta onursuz tavrı alan Fransız burjuvazisine düşen ise övünç değil utançtır. Harekatın mimarlarından biri olarak lanse edilen General De Gaulle, gerçekte son ana kadar çıkarmanın tarihinden bile haberdar edilmemiştir.

Sovyetler Birliği'ne karşı Avrupa'da mevzilerüne isteyen ABD emperyalizmi, Normandiya Çıkarması'nın baş mimarıdır. En temel amaç, Kızıl Ordu'nun yardımı ve teşviki ile Batı Avrupa'da komünistlerin iktidarı ele geçirmelerini engellemektir. ABD ordularının Avrupa'da gereksiz yere meydana getirdikleri tahribatın, Sovyetler Birliği'ni ve iktidar kapısına dayanmış komünist direniş hareketlerini tehdit etmekten başka bir anlamı yoktur. 6 Ağustos 1945'de Hiroşima'ya ve üç gün sonra da Nagazaki'ye atılan ve yüzbinlerce masum insanı katleden atom bombaları da aynı amaçla, Sovyetler Birliği'ni ve dünya komünist hareketini tehdit etmek için kullanılmışlardır.

ABD emperyalizminin diğer hedefi ise takatsız kalan kapitalist dünyanın önderliğini ele geçirmek ve jandarmalığını üstlenmektir. Bu alanda elde ettiği başarıdan dolayı Normandiya Çıkarması'yla övünme hakkı tek başına Amerikan burjuvazisine aittir. "Overlord" operasyonunun ABD emperyalizmi için ne ifade ettiğini, 6 Haziran 1994 tarihli *Washington Post* çok iyi özetliyor. Amerikan cumhuriyetinin oluşumunu şekillendiren muhabiretileri sıralayan George Will, ilk sıraya İngilizlere karşı kazanılan ve Amerikan "devrimi"ni garantileyen Saratoga'yı koyuyor. İkinci sırada Amerikan iç savaşını Kuzeyin lehine sonuçlandıran Gettysburg'a yer verdikten sonra "ABD'yi batı dünyasının önderliğine oturtan savaşın Normandiya Çıkarması olduğunu" belirtiyor.

"Sevdalınız Komünist'tir"

1902'de doğdum
doğduğum şehre dönmedim bir daha
geriye dönmeyi sevmem
üç yaşında Halep'te paşa torunluğu ettim
ondokuzumda Moskova'da Komünist Üniversite öğrenciliği
kırkdokuzumda yine Moskova'da Tseka-Parti konukluğu
ve ondördümden beri şairlik ederim

kimi insan otların kimi insan balıkların çeşidini bilir
ben ayrılıkların
kimi insan ezbere sayar yıldızların adını
ben hasretlerin

hapislerde de yattım büyük otellerde de
açlık çektim açlık grevi de içinde ve tatmadığım yemek yok gibidir

otuzumda asılmamı istediler
kırksekizimde Barış madalyasının bana verilmesini
verdiler de

otuzaltımda yarım yılda geçtim dört metre kare betonu
ellidokuzumda onsekiz saatta uçtum Prag'dan Havana'ya

Lenin'i görmedim nöbet tuttum tabutunun başında 924'te
961'de ziyaret ettiğim anıtkabri kitaplarıdır

partimden koparmaya yeltendiler beni
sökmedi
yıkılan putların altında da ezilmedim

951'de bir denizde genç bir arkadaşla yürüdüm üstüne ölümün
52'de çatlak bir yürekle dört ay sırtüstü bekledim ölümü
(...)

bindim tirene uçağa otomobile
çoğunluk binemiyor
operaya gittim

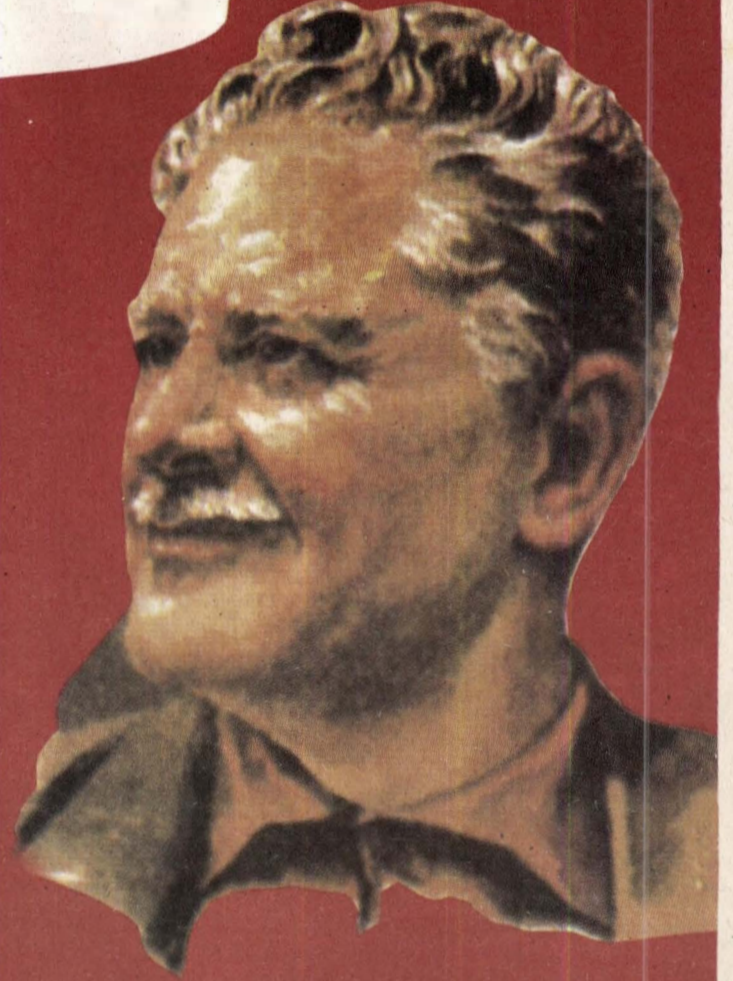
çoğunluk gidemiyor adını bile duymamış operanın
çoğunluğun gittiği kimi yerlere ben de gitmedim 21'den beri
camiye kiliseye tapınağa havraya büyücüye
ama kahve falına baktırdığımı oldu

yazılarım otuz kırk dilde basılır
Türkiye'mde Türkçemle yasak

kansere yakalanmadım daha
yakalanmam da şart değil
başbakan filan olacağı yok
meraklısı da değilim bu işin
bir de harbe girmedim

sığınaklara da inmedim gece yarıları
yollara da düşmedim pike yapan uçakların altında
ama sevdalandım altmışıma yakın
sözün kısası yoldaşlar
bugün Berlin'de kederden gebermekte olsam da
insanca yaşadım diyebilirim

ve daha ne kadar yaşarım
başımdan neler geçer daha
kim bilir
11 Eylül 1961 / D.Berlin

NAZIM HİKMET: BİR KAVGA ADAMI, BİR ŞAİR

Şimdilerde burjuvazinin eğip bükmeye, düzen sınırları içerisine hapsedmeye çalıştığı Nazım Hikmet, sanatı ve mücadelesiyle hep proletaryanın saflarındaydı. O burjuvaların süslü salonlarının gülü değil, sokakların, fabrikaların, kavgaya en önde yürüyenlerin şairi oldu. Sanatsal yeteneğini ve edebi birikimini sınıf mücadelesinin içinde yoğurdu. Şiirlerinin kavgamızda bayrak olması da bundandır.

Nazım şiirleriyle yepyeni bir dünyanın yaratılması mücadelesinde meşale oldu. Kolaycılığı seçip, şiir adına sloganları alt alta yerleştirmekten hep uzak durdu. İnsanlık tarihinin bir kaç bin yılda oluşturduğu sanatsal birikimleri proletaryanın saflarında yeniden üretti.

Mücadelenin kenarında durmadı. Örgütlü bir militan olarak siyasal faaliyet yürüttü. Uzun yıllarını geçirdiği cezaevinde ise yüreğinde sevgisi, beyninde bilinciyle çevresindeki mahkumlara ışık oldu.

Küba'dan Hiroşima'ya, Almanya'dan Şili'ye, Moskova'dan İstanbul'a dek dünya işçilerinin, komünistlerin sevgisini kazanan, yüreği "Bir ağaç gibi tek ve hür, bir orman gibi kardeşçesine" yaşama hasretiyle dolup taşan bir insan, bir sanatçı, bir komünistti... "Yoldaştı O..."